

65. SAYI

ŞALOM

Dergi

**MOSHE
SHAUL**

39 YILLIK
MACERASI

8 MART

SIRADAN..

FARK YARATAN..

KADINLAR

**2017
PURİM**

CAZIN İDDIALI
İSİMLERİNDEN

**MELİS
SÖKMEN**

EFSANE...
**ROTHCHILD
AİLESİ**

OSMANLI'NIN
**SAYFIYESİ
HASKÖY**

Hedy Lamarr
DÖNEMİNDE "DÜNYANIN
EN GÜZEL KADINI"

KEMERLIFE

Hem Yeşil Hem Şehir

0212 322 1 999 | kemerlife23.com.tr

Sabit kur ve
kişiyeye özel esnek
ödeme fırsatı

METAL YAPI KONUT

EDİTÖRDEN

Sevgili Okur,

Purim, Pers Diyarı'nda yaşamış, Ahaşveroş adlı kralın zevcesi, Kraliçe Ester'in ibret dolu kahramanlık destanı... Purim Bayramı'nın Mart ayına denk gelmesi tesadüf mü, sizce? Hayır, hiç sanmıyorum...

***

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1989'da kabul ettiği sözleşmeye taraf üyeleri, tüm çocukların doğuştan, varlıklarına özgü bulunan haysiyetle birlikte eşit ve devredilemez haklara sahip olmalarını tanımanın, dünyada özgürlük, adalet ve barışın temeli olduğu konusunda kabul vermişlerdi.

UNICEF çerçevesinde imzalanan ise Türkiye'nin de taraf olduğu Evrensel Çocuk Hakları Beyannamesi idi...

Şöyle belirtir beyannamenin ikinci maddesi: "Bu sözleşmedeki haklar bütün çocuklar içindir; beyaz çocuk, siyahî çocuk, kız çocuk, erkek çocuk fark etmez. Doğduğumuz yer, konuştuğumuz dil de fark etmez. Büyüklelimizin inançlarının, görüşlerinin farklı olması yüzünden çocuklara ayırım yapılamaz. Bu haklara sahip olmak için çocuk olmak yeterlidir."

***

Doğumdan itibaren başlayan kız-erkek ayırımına her zaman karşı oldum.

Nefes alıp verdiğimiz iklimde kadın olmanın ne anlama geldiğini yaşamın sayısız dönemlerinde algılamaya çalıştım. Evlat, kardeş-abla, okullu, eş, anne, iş kadını... Her yönüyle zor oldu, kadın olmak! Üstüne üstlük dimdik durmak - insan onuruna yaraşırçasına...

Mahallelerin dayattığı maskeleri terk edip kendin olmaya adanarak...

Özellikle kendi coğrafyamızdaki örseleyiciliği kelimelere sığdırmak hayli zor iken...

Dergi'nin bu sayısında tamamız, kadın! Sıradan kadınlar... Fark yaratan kadınlar...

...Ve ilk sözü Dr. Laila Abed Rabho'ya bıraktık. İsrail'deki Arapların Kadı (Şeriat) Mahkemelerinde görev alan ilk kadın üyelerinden birine... Ataerkil toplumun kadınları için erkek egemen bir nüfusta, bir kadının sayısız engele rağmen başardıklarına yer vererek.

Ümmiye Koçak... Somalili Azizeler... Naciye Aksu... Robi Damelin... Reshma Saujani...

Ferhan A. Tulunay... Laura Dekker... Sol Karkaşon... Melis Sökmen... Yara Majed...

Ve diğerleri... Aynen Purim öyküsündeki efsanevi Ester'ler gibi...

Saatleri çalınca bir adım öne çıkmaktan yüksünmeyen, "farklı olmaya" - "fark yaratmaya" yetkin bütün kadınlar...

...Ve Cumhuriyet Devrimi'ni bir 'Kadın Devrimi' haline getiren Mustafa Kemal Atatürk'ü ve 27 Şubat 1926 tarihli Medeni Kanunu'nun mimarı Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt'u saygıyla anarken...

Bu Mart ayında ben de bir Ester'im!

Her daim, sunacaklarımız arasında şekerleriyle, hediyeleriyle birlikte Purim öyküsünü de anlatalım çocuklarımıza... İster kız, ister erkek olsun... Ayırırız...

Çünkü aslen insanoğlunu birleştiren, bir arada tutan öğeler, ötekileştirenden öylesine büyük ve yüce ki... Adı da SEVGİ!

İnsan sevgisi...

İçtenlikle selamlarken...

Suzan Nana TARABLUS

ŞALOM Dergi

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına İmtiyaz Sahibi

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni

İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Işık Sivil Karakoç

Editör & Yan Yayınlar Koordinatörü

Suzan Nana Tarablus

Reklam Planlama Koordinatörü

İsak Behar

Sayfa - Kapak Tasarımı

Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Gila Erbeş

Berken Döner

Dalia Maya

Suzan Nana Tarablus

Tina Varon

Yönetim Yeri / ABONMAN

Atiye Sok. Polar Apt. 12/6

Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salomdergi.com

Basıldığı Yer

Gezegen Basım Ltd. Şti
Yüz Yıl Mahallesi, Matbaacılar Sitesi,

2. Cadde, No: 202/A

Bağcılar - İstanbul

T: (0212) 325 71 25

www.gezegenbasim.com.tr

Yayın Türü

Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda
satılmaktadır.

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

suzannana@gmail.com

TEPTA
AYDINLATMA

içindekiler

22

26 PORTRÉ Nevzin Vekiloğlu
Naciye Aksu & Ayberk'in
mucizevi yolculuğu

32 GENÇLİK Tina Varon
Dünyayı teknesiyle turladı

104 GENÇ SAHNE

Ebru Kavak
Nilay Erdönmez

74 KENTİN İZİ

Mois Gabay
Osmanlı'nın
Sayfiye'si "Hasköy"

78 GELENEK
Rav Mendy Chitrik
Purim 5777

88 ASTRO-AJANDA

Meral Erduran Ilgaz

8 HABER Nelly Barokas

14 KAPAK HİKÂYESİ Hedy Lamarr

18 SÖYLEŞİ Suzan Nana Tarablus - Dr. Laila Abed Rabho

22 BİR İNSAN - BİR DÜNYA Miryam Şulam
Mersin'den dünyaya... Ümmiye Koçak

24 UZLAŞI PROJESİ

Robi Damelin: "Oğlum adına intikam almayın."

30 İŞ DÜNYASI Aslan Nazra - İş dünyasında kadın

36 ANLATI Sivil savaş esnasında bir barış vahası &
Somalili Azizeler

39 PERSPEKTİF Reshma Saujani: "Kızlara kusursuz
olmayı değil, cesur olmayı öğretmeliyiz."

42 GİRİŞİM Kadınların Barış Girişimi
& Filistinli bir genç kız Yara Majed

46 SÖYLEŞİ Etel Kazado Temurcan
Cazın iddialı isimlerinden biri... Melis Sökmen

50 BİR YAZAR - BİR KİTAP Rina Eskenazi - Feminizm
zamanında aşk: *Erica Jong ve Uçuş Korkusu*

56 SÖYLEŞİ Nelly Barokas - Ladino'nun sesi, soluğu...
Moshe Shaul

62 TARİHTE BU AY

64 KÜLTÜR Metin Delevi - Rotschild'ler

70 ANI Ferhan A. Tulunay - Mazhar Osman Kadınlar
Koğuşu'ndan...

80 MODA İra Almozlinos - Eteğin tarihçesi

86 PSİKOLOJİ Ethel Kebudi - Her başarılı erkeğin
arkasında bir kadın var mıdır?

90 ORDAN BURDAN

94 GÜZELLİK Doret Habib - Makyaj, kadının enerjisi

96 SANAT Ester Almelek - Modern Sanatın Elçisi
Peggy Guggenheim

98 SİNEMA Seyfi İşman - Kadın temalı filmler

108 SERGİ Gila Erbeş - "Sanat ve Biz", Türkiye'de bir ilk...

112 SERGİ Rosy Maçoro "Dört Element, Evren... Ve BİZ"

114 SANAT AJANDASI Karen Hodara Kohen

116 GURME Shirley Kaston - Yeni bir dil öğrenirken...

*Aşkın
sembolü...*

KIRAT
PIRLANTA

Mollafenari Mah. Kılıçlar Sok. Çuhacıhan Giriş Kat
No: 38 Fatih/ İstanbul

Tel: +90 212 527 19 52

“FİLİSTİNLİ OLMAM BENİ İSRAİL KARŞITI YAPMAZ”

Avusturya’da Filistin Toplum Başkanı **Muna Duzdar**, İsrail hakkında olumlu düşüncelerini ifade etmekten çekinmeyen bir kimse. Filistinli bir ailenin kızı olarak Viyana’da doğan 38 yaşındaki avukat Muna Duzdar, verdiği söyleşide İsrail hakkında ‘Start Up Nation’ / ‘Yeni Buluşlar Ülkesi’ ifadesini kullandı. Avusturya’nın ilk Müslüman Dışişleri Bakan Yardımcısı olarak bir ilke imza atan Muna Duzdar; “*Filistinli olmam beni İsrail karşıtı yapmaz*” sözleri ile görüşünü açıkça ortaya koydu.

DAMADIN KARDEŞİ TRUMP KARŞITI

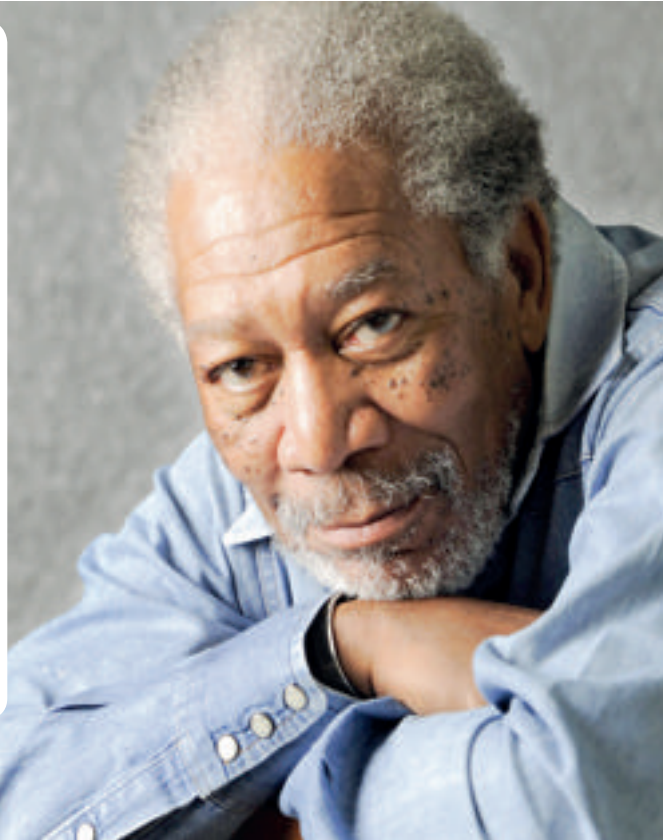
Başkan **Donald Trump**’ın damadı **Jared Kushner**’in en küçük kardeşi **Joshua Kushner**, Washington’da Trump’a karşı düzenlenen kadınlar protesto gösterisinde görüntülendi. Joshua Kushner’i bu gösteride belgeleyen bir fotoğraf, çok satan bir derginin web sitesinde ‘Washington’daki Kadınlar Yürüyüşünden Sahneler’ başlığı altında yayınlandı.

Protesto gösterisi sırasında onu tanıyan ve Beyaz Saray Danışmanı Jared Kushner’in kardeşi olduğunu anlayan bazı göstericilere Joshua, etkinliğe sadece bir gözlemci olarak katıldığı açıklamasını yaptı. Demokrat Parti yandaşlığı ile tanınan 31 yaşındaki Joshua Kushner’in birkaç yıldır birlikte olduğu kız arkadaşı **Karlie Kloss**, Instagram’a kendi fotoğrafını koyarak, “*Hillary Clinton ile beraberim*” diye yazmıştı.

Abisinin Trump yönetimindeki görevinden dolayı Joshua’nın bu tavrının tehlike arz ettiği, kapitalist bir işadamı olarak şirketlerinin zarar görebileceği düşünülüyor. Ekonomik alanda girişimci bir kişi olan Joshua Kushner’in 2,7 milyon dolar değerindeki Oscar Health ve teknolojik bir platform niteliğindeki Cadre adında çok büyük yatırımlarla kurduğu şirketleri var. Harvard mezunu olan Joshua, ABD emlak piyasasının 500 milyon dolar olarak değerlendirilen en büyük şirketinin sahibi **Charles Kushner** ile eşi **Seryl**’in oğludur.

MORGAN FREEMAN ‘EFSANE’ DEMEYECEKTİ

Akademi ödüllü Amerikalı aktör, yönetmen, pilot ve seslendirme sanatçısı **Morgan Freeman**, konuk olduğu ‘The Talk’ adlı TV programında, ‘myth / efsane’ sözünü kullandığı için İsrail’deki dindar bir bölgeden kovulduğunu anlattı. 79 yaşındaki oyuncu, ‘The Story of God’ adlı belgesel dizilerin çekimleri sırasında bulunduğu Kudüs’te, efsane sözcüğünü kullanmasının din çevrelerce hoş karşılanmadığını söyledi. Freeman’ın çekimini yaptığı dizi, ölümü ve değişik dinler açısından ölümden sonraki yaşamı irdelemekte.

KOMŞU'DA EV ALANA OTURMA İZNI VİZESİZ HAYAT

BU İZİN KİMLER İÇİN GEÇERLİ?

EVİ ALAN KİŞİ VE EŞİ 24 YAŞINI GEÇMEMİŞ ÇOCUKLARI ANNE, BABA, KAYINVALİDE VE KAYINPEDERİ İÇİN

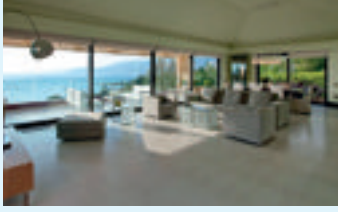
SÜRESİ NE KADAR?

GAYRİMENKUL SATILMADIĞI SÜRECE 5 YILDA BİR YENİLENİYOR,
KANUN DEĞİŞİKLİĞİ OLSA BİLE HAKKINI KAYBETMİYOR.

SÜREÇ NASIL İŞLİYOR?

GAYRİMENKUL BEĞENİLDİĞİ TAKDİRDE, ANLAŞMALI AVUKATLARIMIZA VERECEĞİNİZ BİR
VEKALET İLE OTURMA İZNI EVİNİZE GELİYOR, TÜM İŞLEMLER ADINIZA YÜRÜTÜLÜYOR

SEAFRONT VILLA 9, PORTO HELI

Porto Heli bölgesindeki en seçkin villalardan birisi, 4 dönüm arsa içerisinde panoramik deniz ve kıyı manzaralı olup 5 yatak odasına sahip. Kumsala sadece 100 metre mesafede, mutfak eşyaları dahil tamamen dayalı döşelidir. Villanın yakınında ev sahibinin kullanabileceği helikopter pisti de mevcuttur.

ALIMOS, ATİNA

Nefis Alimos'da yeni daireler... Atina'nın tarihi merkezine sadece 10 dakika mesafede, sahil yerleşim bölgesinde Atina Rivierası'nın bir parçası olan daireler Atina'nın en popüler marinasına sadece birkaç dakika uzaklıkta. Yazın beach club'lar ve beach party'lerle hareketlenen Alimos, Atina'nın en gözde noktalarından.

MARKOPOLO APARTMANI, ATİNA

Şehir koşuşturmasından bıkan, ancak yine de şehrin getirdiği avantajlardan yararlanmak isteyenler için Markopolo harika bir seçim. Son dönemde Atina banliyösünün yükselen değerlerinden birisi olan Markopolo, kumsallara çok yakın ve şehir merkezine 35 dakika, Atina Havaalanı'na ise sadece 10 dakika mesafede. 2 yatak odalı modern dairemiz ise tüm elektrikli mutfak aletleri dahil olmak üzere tamamen dayalı döşeli.

GAZI LOFT, ATİNA

Atina'da kolay rastlanamayacak bu loft'lar, şehrin en popüler bölgelerinden birinde yer alıyor. Şehrin tam da kalbinde, kültür merkezi, tasarımcı butikleri, restoranlar ve gece kulüpleri ile aktivitenin merkezinde olan Gazi Loft, modern mimarinin en güzel örneklerinden biri.

ST. EMILIANOS VILLA, PORTO HELI

Harika bir deniz manzarasına sahip olan bu villa, mutfak eşyaları dahil olmak üzere tamamen dayalı döşeli. Villa harika kumsalları ile ünlü olan, Avrupa jet set'inin gözde adreslerinden Spetses Adası'na sadece 10 dakika uzaklıkta.

ÇÖZÜM ORTAĞIMIZ ZONIRO SA, YUNANİSTAN'IN EN ÖNEMLİ GAYRİMENKUL GELİŞTİRME FİRMALARINDAN BİRİSİ OLUP, DOLPHIN CAPITAL INVESTORS'UN TEK SERVİS SAĞLAYICISIDIR.

**YUNANİSTAN'IN YENİ YÜKSELEN DEĞERİ,
PORTO HELI BÖLGESİNDE SİZE LÜKS BİR HAYAT
TARZI DA SUNABİLİYORUZ!**

PANORAMA, SELANİK

Merkez'den sadece 14 km mesafede olan Panorama, Selanik'in en lüks bölgelerinden biri. Bu modern apartmanlar hem şehir hayatını, hem de doğanın güzelliklerini yaşamak isteyenler için ideal.

www.zoniro.com

info@komsudaeval.com | T 0 850 346 7810

Komsuda
EvAl.com

www.komsudaeval.com

URİ GELLER CIA İÇİN ÇALIŞTI MI?

İnternette yayınlanan bir show programında, 800 bin gizli CIA belgesinin ayrıntıları açığa çıkarıldı. Telepatik yetenekleri sayesinde kaşıkları bükmesi ile ünlü **Uri Geller**'in, 1973'te Stanford Araştırma Enstitüsünde bir hafta süresince yapılan incelenmesinin ayrıntıları da açığa çıkan belgeler arasındaydı.

Açığa çıkan 13 milyon sayfalık belgelerde, Geller'in psikolojik gücünün ve özel bazı yeteneklerinin CIA yararına nasıl kullanılabileceğine ilişkin Stargate projesi kapsamında yapılmış araştırmaların ayrıntıları yer almakta. Sekiz günlük bir kurs süresince Geller, bilim adamları tarafından yürütülen çok sayıda deneyden geçirilmişti.

Geçirildiği birçok testin ardından CIA şöyle bir karara varmıştı: "Bu deneme süreci içinde Geller'in başarısının bir sonucu olarak ikna etmekte paranormal algı yeteneğine sahip olduğuna kanaat getirdik." Açığa çıkan bu gizli belgeler, CIA'ye karşı açılan bir dava sonucunda bilgi özgürlüğü için iki yıl süresince mücadele eden eylemciler tarafından düzenlendi. İstihbarat operasyonları için gerçekçi bir sonuca ulaşamayan Stargate projesi, 1998 yılında iptal edildi. Gizlice sınıflandırılmış CIA arşivi şimdilerde CIA kütüphanesinin web sayfasında tüm ilgilenenlerin hizmetine açılmış durumda. Belgelerin açığa çıkmasının ardından bu konuda kendisine yöneltilen bir soruyu Uri Geller şöyle yanıtladı: "CIA için birçok kez çalıştım. Meksika'da Rus elçiliği dışında durup, içeride birinin bir belgeyi imzalamasını beyin gücümle sağladım."

Uri Geller, **Jon Ronson**'un 'The Men Who Stare Goats' adlı kitabına konu oldu. TV'de seyircilerin evlerindeki kaşıkları bükmek, çalışmayan saatleri çalıştırmak gibi show programları ile dünya çapında ün kazanan Geller hakkında 2013 yılında, 'The Secret Life of Uri Geller - Psychic Spy?' adında bir belgesel yapıldı.

UNUTULMAYACAKLAR

Sinema oyuncuları **Carrie Fisher** ve annesi **Debbie Reynolds** onuruna Hollywood'da bir etkinlik düzenlenecek. Debbie Reynolds'un oğlu **Todd Fisher** yaptığı açıklamada; "25 Mart tarihinde annem Debbie Reynolds ve kardeşim Carrie Fisher için önce mezarlıkta, daha sonra da Özgürlük Tiyatrosu'nda anma törenleri düzenlenecek.

Onları aile fertleri, dostları ve hayranları ile hep birlikte anacağız" dedi. Geçtiğimiz aralık ayında erken yaşta yaşamını yitiren Carrie Fisher, annesi gibi oyuncu olarak ünlenmiş, 'Star Wars'daki performansı ile akıllarda yer etmişti.

JODI PICOULT'UN ROMANI SİNEMAYA UYARLANIYOR

Yazar **Jodi Picoult**'un en sevilen kitabı 'Small Great Things'; 'Girl on the train' ve 'La La Land'in yapımcısı Marc Platt tarafından sinemaya uyarlanıyor. Filmde **Viola Davis** ve **Julia Roberts** rol alacak.

Kitabı hakkında Jewish Chronicle'a yorum yapan yazar Picoult, romanının sinemaya uyarlanmasından duyduğu memnuniyeti dile getirerek, "Bu kitabımda, siyahi bir hemşire, dazlak bir baba ve ırkçı olmadığını iddia eden beyaz bir kadın gibi farklı karakterlerin bakış açılarını yansıtmak istedim" şeklinde konuştu.

%50 İNDİRİM
12 TAKSİT İMKANI

İDAS®

1965'ten beri

iyi uykular

www.idasbedding.com

Göktürk Merkez Mah. İstanbul Cad. Artel Forum Sitesi No:38/P Eyüp-Göktürk/İstanbulYakusheva
0212 322 00 90

LIPSTADT İLE 'DENIAL' ÜZERİNE

Adalet için mücadelenin her zamankinden fazla gündemde olduğu günümüzde yine aynı amaca yönelik bir film ekranlara geldi. 'Denial' adlı film Yahudi tarihçi **Deborah Lipstadt**'ın, İkinci Dünya Savaşı'nda Yahudi soykırımı yaşanmadığını, Auschwitz'de gaz odaları olmadığını ileri süren İngiliz yazar David Irving'e karşı verdiği hukuki mücadelenin sinemaya uyarlanması.

Deborah Lipstadt, Londra Yahudi Cemaat Merkezi'nde düzenlenen bir toplantıda, yönetmen Mick Jackson ve Irving'i canlandıran **Timothy Spall** ile birlikte filmi değerlendirdiler. 300 kişinin katıldığı etkinlikte Lipstadt, yargı sürecinde yaşadığı anılarını dile getirdi.

Lipstadt; "Irving'in yargıca 'Your Honour' diye hitap edeceğine 'Mein Führer' demesi mahkemenin seyrine son noktayı koymuştu" dedi.

COEN KARDEŞLER'DEN TV FİLMİ

Sanatsal ve ekonomik açıdan western türünde oldukça başarılı yapıtlar ortaya koyan **Coen Kardeşler**, şimdi de aynı türde bir TV filminin hazırlığına başladılar. Akademi ödülü sahibi yönetmen kardeşler western tarzı mini TV dizilerine 'The Ballad of Buster Scruggs' adını verdiler. 2016'da son projeleri 'Hail, Ceasar'ı gerçekleştiren ikilinin 'True Grit' ve 'No Country for Old Men' filmleri yüz milyonlarca seyirciye ulaştı. **Joel ve Ethan Coen** Kardeşlerin Annapurna TV için çekimlerine başladıkları 'The Ballad of Buster Scruggs'ın bir western antolojisi niteliğinde olacağı belirtildi.

ALBRIGHT VE BIALIK; "BİZİ MÜSLÜMAN OLARAK KAYIT EDİN"

ABD Eski Dışişleri Bakanı **Madeleine Albright** ile oyuncu **Mayim Bialik**, Trump yönetiminin Müslümanlara kayıt olma zorunluluğu getirmeyi 7 Müslüman ülkesine vize uygulamaya yönelik planladığına dair haberlere tepki gösterdi. Albright ve

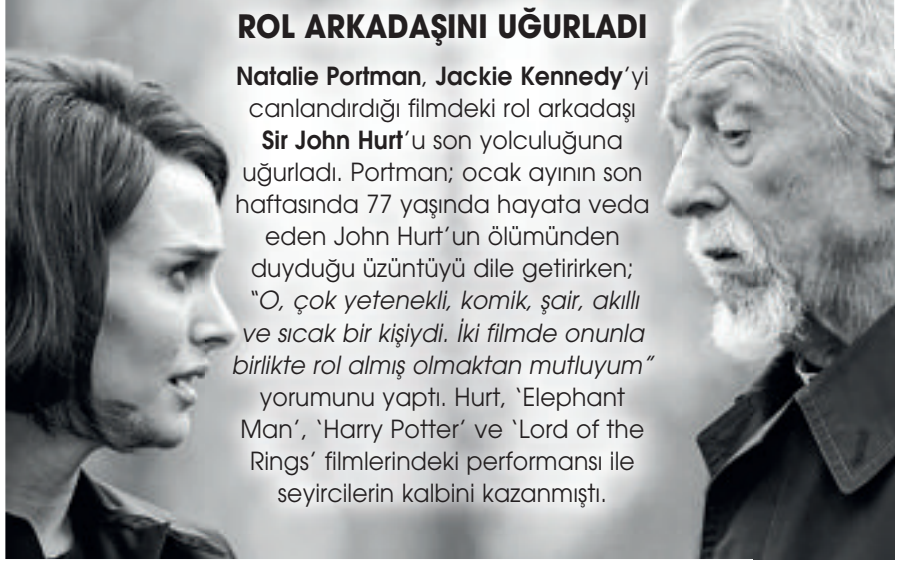
Bialik, Trump'ın Müslüman Amerikalılar için veri tabanı oluşturması halinde, kendilerini Müslüman olarak kaydettirmeye hazır olduğunu söylediler.

Madeleine Albright, Twitter hesabından paylaştığı mesajında "Ben Katolik olarak büyüdüm, sonra Protestan oldum. Daha sonra ailemin Yahudi olduğunu öğrendim. Ve dayanışma adına Müslüman olarak kayıt olmak için hazırım," dedi. 'The Big Bang Theory'nin başarılı oyuncusu **Mayim Bialik** de Yahudi kimliğini vurgulayarak Albright'ın yolunu takip ettiğini söyledi.

ROL ARKADAŞINI UĞURLADI

Natalie Portman, **Jackie Kennedy**'yi canlandırdığı filmdeki rol arkadaşı **Sir John Hurt**'u son yolculuğuna uğurladı. Portman; ocak ayının son haftasında 77 yaşında hayata veda eden John Hurt'un ölümünden duyduğu üzüntüyü dile getirirken; "O, çok yetenekli, komik, şair, akıllı ve sıcak bir kişiydi. İki filmde onunla birlikte rol almış olmaktan mutluyum" yorumunu yaptı. Hurt, 'Elephant Man', 'Harry Potter' ve 'Lord of the Rings' filmlerindeki performansı ile seyircilerin kalbini kazanmıştı.

İKİ RACHEL AYNI FİLMDE

Geçtiğimiz hafta Londra'nın kuzeyindeki bir caddede etrafı kameralarla kuşatılmış, yürümekte olan iki kadın yoldan geçenlerin dikkatini çekti. Bunlar Hollywood'un iki ünlüsü, **Rachel Weisz** ile **Rachel McAdams**'tı. **Naomi Alderman**'ın 'Disobedience' adlı romanının sinemaya uyarlanmasının çekimleri için bir araya gelmişlerdi. Roman, Yahudi bir din adamının lezbiyen kızı Ronit'in (Weisz) New York'tan baba evine dönüşünün öyküsüdür. Sevgilisi Esti (McAdams), aynı zamanda Ronit'in kuzeni ile nişanlıdır. Yahudi olmayan McAdams bu role hazırlanmak için uzun zaman Mill Hill'deki Hasmonean Kız Lisesi'nde kendini yetiştirdi.

ABD'NİN VAZGEÇİLMEZİ RALPH LAUREN

Ünlülerin katıldığı önemli etkinliklerde modacı olarak **Ralph Lauren**'in her zaman imzası vardır. Ancak Donald Trump'ın

başkanlık yeminini ettiği törende **Melania Trump**'ın ilgi çeken kıyafetini tasarlamış olması Ralph Lauren'i bir kez daha zirveye taşıdı.

Asıl adı Ralph Lifshitz olan New York'lu modacının, yeni first lady Melania Trump'a eşinin bu önemli günü için hazırladığı açık mavi kaşmir elbise, elbise ile eşleşen ceket, ayakkabı ve eldivenler bir zamanların first lady'si **Jacqueline Kennedy**'nin giyim tarzını anımsattı. Trump'ın sözcüsü; "ABD'nin kırk beşinci başkanı olarak Donald J. Trump'ın yemin ettiği bu tarihi günde first lady'nin kıyafetini Amerikan modasını şekillendiren bir Amerikalı tasarımcı olan **Ralph Lauren**'in hazırlaması istendi" şeklinde bir

açıklama yaptı. Ralph Lauren modaevi New York Times'a şu bilgiyi verdi: "Böylesi tarihi bir günde ikonik bir Amerikan stili yaratma geleneğini desteklemek bizim için büyük önem taşıyor."

20 Ocak Cuma günü Ralph Lauren'in tasarımını giyen diğer bir kadın da **Hillary Clinton**'du. Başkanlık seçimi propaganda gösterileri sırasında Clinton'un giydiği üç pantolon-çeket kostüm de Lauren'in tasarımındı.

Ancak Trump karşıtı bazı kesimler, Ralph Lauren'in bu etkinlikte fiilen rol almasından hiç mutlu olmadılar, hatta sosyal medyada modaevini boykot etme önerileri dahi yapıldı. Belarus'tan Yahudi bir göçmen ailenin çocuğu olan 77 yaşındaki Lauren, kendi adını taşıyan şirketinde halen baş tasarımcı olarak görevini sürdürmekte.

MODELLİKTEN ASKERLİĞE

31 yaşındaki **James Hirshfield**, Hugo Boss hazır giyim sanayinin en gözde modellerinden biri. Ancak o, parlak kariyerine ara verip askerlik görevini yapmayı planlıyor. Londralı Yahudi bir ailenin oğlu olan James göç ettiği İsrail'de, nisan ayı içinde askeri görevine başlayacak. Hirshfield, 20 yaşında eğitim amacıyla gittiği ABD'de modellik yapması için teklifler alması ile uluslararası hazır giyim defilelerinde, dergi ve gazete sayfalarında, billboard'larda boy gösterdi. Hugo Boss'un modelliğine yükselmışken moda dünyasını arında bırakıp asker olmaya karar vermesi James Hirshfield'in ailesi kadar, çalışma arkadaşlarını da çok şaşırttı. James'in büyükbabası dokuz yaşındayken Polonya'dan kaçmayı başarmış bir Holokost kurtulanı.

SCARLETT JOHANSSON BOŞANDI

ABD'li oyuncu **Scarlett Johansson**'un, eşi **Romain Dauriac**'tan boşandığı bilgisi medyada yer aldı. People dergisi ise ünlü çiftin iş ortağı olarak ekim ayında Paris'te 'Yummy Pop' adını verdikleri iki popcorn dükkânı açtıkları halde geride bıraktığımız yaz aylarında ayrıldıklarını yazdı. İlkilinin iş ortağı olarak kalmaya devam edecekleri bildirildi.

Hem oyuncu, hem kâşif

HEDY LAMARR

Güzel mi, çok güzel... Hatta görkemli
Döneminde “dünyanın en güzel kadını”
Holywood’da bir oyuncu
Sinemada görünen ilk “çıplak kadın”
Filmlerde ve bilimde son derece yetenekli
İletişim dünyasının kaderini değiştiren GSM, GPS ve Wi-Fi
teknolojilerinin mucitlerinden biri
Üstüne üstlük, ‘Elektronik Öncüsü Ödülü’ sahibi
Benliğinde bütünlüğün, çeşitliliğin ve zarafetin özünü taşıyor.

Hedy Lamarr, yukarıdaki veçheleriyle tarihe damgasını vurmuş, bu anlamda ölümsüzlüğe hak kazanmış. Pulitzer Ödüllü, ABD’li yazar Richard Rhodes’un “*Hedy’s Folly: The Life and Breakthrough Inventions of Hedy Lamarr*” (‘Hedy’nin Çılgınlığı: Hedy Lamarr’ın Hayatı ve Başarılı Buluşları’) adlı son kitabı, pek bilinmeyen yönleriyle sanatçının gerçeğini tüm dünyaya bilinir kıldı.

Hedy Lamarr kim?

Bir oyuncu iken teknolojiye ilgisi nasıl gelişiyor?

YAŞAMI

1913 yılında Avusturya’da doğar, Hedwig Eva Maria adıyla.

Yahudi bir anne-babanın kızı olarak...

Çocuk yaşta oyuculuğa başlar. Sahnelerdeki rollerini takiben 17’sinde ilk filmini çevirdiğinde dikkatleri üzerine çeker, yaşamının tüm aşamaları boyunca ocağı gibi...

Lamarr, 1932 yılında Ecstasy (‘Coşku’) adlı filmde çıplak görüldüğü sahnelerde rol alır.

Bu görüntülerde bir kadın oyuncu ilk kez ekranlarda “çıplak” görünür. Kendi zamanı için ‘pornografik’ ad-dedilirken...

20 yaşında 1933 yılında evlendiği adam, kendisi gibi bir Yahudi olan Friedrich Mandl, Adolf Hitler’in arkadaşı. Bir faşist. Aynı zamanda orduya silah ve uçak satan...

Karı - koca Mandl’ların birlikte katıldıkları davetlerde konu her zaman silah ve silah teknolojisi...

Hedy, matematik zekâsına sahip. Hoşuna gider bu sohbetler.

Evlerinde verdikleri partilere Hitler ve Mussolini de katılır.

Evet... Nazilerle işbirliği yapar kocası, Friedrich... Üstelik baskıcı bir eş.

Özellikle Ecstasy’deki performansından sonra kocası, Hedy’nin sinemada oynamasını da yasaklarken kendi işinde çalışmasını sağlar. Böylece bilime de özel merakı olan genç kadın, birlikte çalıştığı mühendis ve teknisyenlerden silah yapımı konusunun inceliklerini öğrenir.

Almanların uzaktan kumandalı torpido yapmaya yönelik ilgisini kocasından duyar. Tabii ki, bu konu Hedy’e çok ilginç gelir. Bu esnada kocasının despotluğundan, Nazilere olan yakınlığından bezir, bunalır ve yola çıkar...

KARARI

Hedy Lamarr, çılginca bir karar almıştı.

1937 yılında, bütün mücevherlerini çantasına doldurdu. Dört yıllık kocasına uyku ilacı verdi ve hizmetçi kılığına girerek malikânesini terk etti.

İlk durağı Londra'ydı.

Orada kocasından boşandıktan sonra, çocukluk hayaline – Hollywood'a taşındı.

Film dünyasının ebedi başkentine doğru yolculuğu, okyanus aşırı bir gemiyle başladı. Kendisine yıldızlığa uzanan yolun kapılarını ardına dek açan yapımcı Louis Burt Mayer'le ABD'ye doğru seyri esnasında, gemide tanıştı.

Yolculuk tamamlanmadan, Mayer genç kadına ilk kontratını orada imzalattı.

40'lı yıllardan 1958'e kadar Clark Gable, Spencer Tracy ve James Stewart gibi zamanının ünlü oyuncularıyla yirmiyi aşkın rolde oynayan Lamarr, o günlerin sinema eleştirmenleri tarafından "Dünyanın en güzel kadını" olarak tanıtıldı.

HEDY LAMARR VAKFI'NİN VİZYONU

Hedy Lamarr Vakfı, bireysel ve sosyal sorumluluk projelerine yönelik ilham kaynağı oluşturabilecek eğitim desteği vermeyi planlamakta.

Olağanüstü güzellikte, akıllı, yaratıcı, görüş sahibi, esprili ve tutkulu bir kadın olarak Hedy, manevi gücün geliştirilmesi inancını taşımıştı.

Dünya çapında ünlü bir film yıldızı olmanın yanı sıra, bir eş, bir anne, yaşadığı zamanın en az 20 yıl ötesinde olan bir mucit idi. Hedy Lamarr benliğinde, bütünlüğün, çeşitliliğin ve zarafetin özünü taşıdı.

Bu güçlü kişilik, adına kurulmuş vakıf ile gelecek nesillere ilham kaynağı oluşturacaktı. Özellikle gençlerin hayallerini gerçekleştirmelerini, daha yüksek amaçlara hizmet edecek buluşlar yaparken kendilerine güven duymalarını sağlayarak.

Aynı esnada Hedy Lamarr, setlerden ve pırlantılı dünyalardan arta kalan zamanını, başkaca ilgi alanlarıyla doluruyordu. Matematik denklemleri ve elektronik onu meşgul eden konulardı.

Hedy, filmlerinde yansıttığı 'vamp kadın' karakterine taban tabana zıt bir proje üzerinde çalışmaktaydı.

SAVAŞIN İLHAMI

II. Dünya Savaşı patlak verdiğinde ise parlak fikirlere sahipti.

O günlerde, komşusu müzisyen George Antheil'le, uzaktan kumandalı torpido konusuna olan ilgisini paylaşmıştı.

Antheil, 1925 yılında Paris'te bestesi "Ballet Mecanique" (Mekanik Bale) – otomatik piyanoyla senkronize edilmiş eseri – ile sanat çevrelerinin dikkatini çekmişti.

Müzisyen komşusu ile ortaklaşa yürüttükleri proje ile amaç, hedefi değiştiremeyecek torpidolar üretmek –

ti – giderek nefretinin büyüdüğü Nazilerin çalışmalarını aklında barındırırken...

Çünkü o günlerde, tek bir radyo frekansı aracılığıyla denetlenmekte olan torpidolar, frekansı takip eden düşman güçleri tarafından etkisiz hale getirilebiliyordu.

GSM SİSTEMİNDEN 50 YIL ÖNCESİ

Hedy Lamarr'ın amacı ise, sinyal karıştırıcılar – 'jammer'lar ile uzaktan kontrollü torpidoların denetiminin kaybedilmesini önlemektir. Torpidoyu yönlendiren radyo frekansı düşman donanması tarafından tespit edilir ise, sistem elektronik olarak kilitlenir ve kontrol kaybedilirdi.

Hedy çözümü bulmuştu, lâkin teknik açıdan desteğe gereksinimi vardı:

Uzaktan kumandanın telsiz frekansı sürekli olarak değiştirilebilecek olsa düşmanın müdahale şansı kalmazdı. Ancak telsiz ile torpido aynı anda frekans değiştiremezdi.

Bu konuda müzisyen komşusu Antheil devreye girip yardımcı oldu – çözüm delikli kâğıt rulolara kaydedilen notalara göre müzik çalan piyanolardı. Otomatik pi-

yanoların çalışma prensibinden hayli etkilenen Lamarr – Antheil ikilisi, 'frekans atlamalı yayılmış spektrum' teknolojisini geliştirdi.

Telsiz vericisine ve torpidoya yerleştirilen ve delikleri aynı olan rulolar, frekansı aynı anda değiştirecekti.

Lamarr – Antheil ikilisi buluşlarının patentini 1942'de aldılar.

Ne var ki, ABD donanması konuya tamamen ilgisiz kaldı.

İLETİŞİMİN KADERİ

Benzeri bir sistem yıllar sonrasında, 1957’de transistor kullanılarak yapıldı. ABD ise, bu teknoloji avantajını 1962 Küba Füze Krizi patlak verinceye dek kullanmadı. O tarihe ulaşıldığında ise, Lamarr - Antheil ikilisinin patentinin süresi dolmuştu ve bu sebeple onlara herhangi bir ödeme yapılmadı.

Bilim insanlarına gelince...

Ancak 1962 sonlarında, Lamarr - Antheil buluşlarının uygulamasını farklı amaçlara yönelik uyarlamaya koyuldu. Her yeni buluş bir öncekinin üzerine eklenerek...

Sonuç olarak Lamarr - Antheil’in birlikte meydana getirdikleri temelden yararlanılarak günümüzde dünya çapında milyarlarca insanın kullandığı GSM, Wi-Fi ve GPS teknolojileri icat edildi. Elektronik’in Öncüleri Vakfı 1997’de Hedy’nin patentini fark ettiğinde, kendisine ELEKTRONİK ÖNCÜSÜ ÖDÜLÜ verildi.

İletişimin kaderini değiştiren buluşundan tek kuruş bile kazanamayan Hedy Lamarr, 2000 yılında 85 yaşında iken Florida’daki mütevazı evinde yaşama veda etti.

Kaynakça:

<http://us.blastingnews.com/>

<http://www.telegraph.co.uk/technology>

<https://www.google.com/doodles/hedy-lamarrs-101st-birthday>

YAYILMIŞ FREKANS SPEKTRUM TEKNİKLERİ

Bu çoğullama tekniği, frekans bölmeli çoğullama (Frequency Division Multiple Access) ve zaman bölmeli çoğullama tekniklerinden çok daha iyi bir çoğullama tekniğidir.

CDMA, yayılmış frekans spektrumu (Spread Spectrum) mantığına dayanmaktadır. Yayılmış frekans spektrumu tekniği, II. Dünya Savaşı’nda, düşmanın iki uç birim arasında konuşulanları dinleyememesi için geliştirilmiş bir veri iletim yöntemidir. Geniş ya da yayılmış spektrum yöntemi mantıksal olarak 2 tanedir. Bunlar frekans atlamalı yayılmış spektrum (Frequency Hopping Spread Spectrum) ve değişik bit gönderimlerine dayanan yöntemlerdir. (Direct Sequence Spread Spectrum [DSSS] ve Code Division Multiple Access [CDMA])

Frekans Atlamalı Yayılmış spektrum (FHSS): Bu yöntemde verici, yollayacağı bilgiyi geniş frekans aralığının bölünmesiyle oluşmuş birçok alt frekans aralığından yollar. Bu yollama işi dinamik olarak gerçekleşir. Yani verici her yollayacağı veriyi farklı bir frekans aralığından yollar, böylece düşman bir frekans aralığını dinlese bile anlamlı bir veri elde edemez. Elde ettiği veri konuşmanın sadece çok küçük anlamsız parçalarıdır. Ayrıca veriyi ele geçirmek isteyen kişi hangi frekans aralığında ne kadar süre veri iletimi yapıldığını bilemez. Bu da davetsiz misafirlerin amacına ulaşmasını engellemiş olur.

Kaynak: <http://antrak.org.tr>

DOĞU KUDÜSLÜ BİR ARAP
SIRA DIŞI BİR BİLİM İNSANI
ŞERİAT MAHKEMESİNDE BİR KADIN

DR. LAİLA ABED RABHO

Aştığı engellerini avantaja çevirerek İslam dünyasının kadınları için önde gelen otoritelerden biri haline geldi.

Öğretmen olmayı hedeflemişti...

Gözlerini kaybetti.

Ve hayat için planlarında değişiklikler yapmak zorunda kaldı. Kendini yeni baştan yaratmayı hedefledi.

Bugün, **Dr. Laila Abed Rabho**, İslam Hukuku'nda, kadın hakları konusunda önde gelen bir uzman. İbrani Üniversitesi'ndeki çığır açan araştırmaları, İslam'da Kadın olgusuna yeni bir boyut kazandırdı.

Müthiş oldu, Laila Abed Rabho'nun meydan okumaları... Eğitimsiz bir annenin kızı iken, Dok-

tora'sını (Ph. D.) kazandı. Sadece Arapça konuşan biri iken, ancak yetişkin yaşta İbranice öğrenim görmeye başladı ve tezini İbranice yazdı. Laila Abed Rabho, âmâ,

İsrail'in kurumlarının birinde, Müslüman... Kadın... İslami Hukuk sisteminin güç kazandırdığı erkek ege-men, muhafazakâr bir toplumsal çerçevede feminist bir araştırmacı...

...Ve görme engelini neden olduğu seçeneksizliği - su götürmez bir çaresizlik içinde olduğu halde şekillendirirken, Abed Rabho olası bir avantaj keşfetti: Şeriat mahkemelerindeki davalarında çare arayan Müslüman kadınlarla yaptığı yüzlerce söyleşinin ardından, onların kendisine açılmalarını sağlamak, Laila'ya bir hediye olarak döndü. *"Kör olduğumdan, 'gören' kadınlar için bir tehdit oluşturmuyordum... Görüşmelerde konuştuğum kadınlar, onları daha sonra nasılsa tanımaya-çağımı ve sırlarının benimle güvende olduğunu düşünmüyorlardı."*

Abed Rabho, akademik gelenek olan araştırmaya dayalı yazılı belge-medien koparak, Kudüslü ve Taibeli kadınların Şeriat mahkemelerinde kendilerini anlatmalarını, onların dava açma sebeplerini ve ulaştıkları neticeleri seslendirmelerini istedi. Bir araya getirdiği onca malzeme ile çalışma arkadaşlarının arasında hayranlık uyandırdı. Abed Rabho'nun oluşturduğu bu malzeme, kendi toplumundaki kadınlara, yaşamlarında zor ulaşılabilecekleri bir bakış açısı kazandırmış oldu.

İslam'da Kadın konusunun ilk araştırmacılarından, Kudüs İbrani Üniversitesi'nde PH. D. Danışmanı Prof. Ruti Roded, Laila Abed Rabho hakkında şöyle söyledi: *"Daha öncelerinde bu kadınların dediklerine hiç kimse oralı bile olmamıştı. Laila'ya anlattıkları karşısında şaşkınlıklara sürüklendik."*

Simsiyah uzun saçlarla çevrili huzur dolu bir çehre... Son derece zeki ve duyarlı...

Sakin bir ses ile konuşuyor... Lâkin kararlı.

Yaşam hikâyesine kendi anlatımıyla kulak verelim...

Yedi çocuklu bir aile. Kendisi üçüncü. Kudüs'ün güneyinde Beit Safafa kasabasında doğdu, 1957'de.

1948 Savaşı'nın sonunda Ürdün ile İsrail sınırlarının tam orta yerinde kalan... O sıralar evleri İsrail tarafında kalmıştı, onlar da doğal olarak resmen mülteci...

Dr. Laila Abed Rabho ve Suzan Nana Tarablus

İsrail yönetiminde Abed Rabho Ailesi'nin çocukları, Birleşmiş Milletler Yardım Çalışmaları Ajansı'nın Filistinli mültecilere yönelik ilk ortaokul ve liselerine gittiler. Laila, Bethlehem'deki bir kız lisesini bitirdikten sonra öğretmenlik eğitimini alacağı Ramallah'ta bulunan başka bir kız okuluna başladı. Amacı bilim ve matematik öğretmeni olmak iken...

Orada geçen iki yıl öğrenimin peşi sıra, yaz tatilinde gözlerinden sorun yaşamaya başladı...

Teşhis, retina yırtılması idi. Sayısız ameliyattan sonra...

Dr. Abed Rabho şöyle yalın bir ifadeyle anlatıyor:

"Hastaneye girdiğimde az çok görüyordum..."

Çıktığımda da âmâ olmuştum...

Fakat harika ebeveynlere sahiptim.

Annemin okuması - yazması yoktu ama bana nasıl bakması gerektiğini bildi...

Babam da...

Beni Bethlehem'deki Helen Keller

Körler Okulu'na götürdüler.

Orada Braille Alfabesini öğrendim.

İki ayda Arapça ve İngilizce okur-ya-

zar oldum.

Henüz İbranice öğrenmemiştim."

Sonra, öğretmen olma arzusu ile başladığı okula geri döndü...

Ona, 'ihtisas' konusunu değiştirmesini tavsiye ettiler.

Âmâ iken laboratuarda işlev göremeyeceğini söylediler.

Oradaki öğrenimini tamamladığında bir ilkokul öğretmeni olabileceksen hiçbir okul onu işe almadı, kartahtaları kullanamayacağından...

O günlerine döndüğünde duygularını şöyle anlatıyor Dr. Abed Rabho:

"Çıldırılmışım.

Diplomamı almıştım.

...Ve bir öğretemdim.

Şimdi ne yapacaktım?

Tek, bir iş bile bulamamıştım."

Bir iş sahibi olmak uğruna Ramallah'taki Birzeit Üniversitesi'nde Ortadoğu Tarihi bölümünden Lisans alan Laila, bir yıl boyunca işsizdi.

Daha sonra körlere hizmet veren bir kurumda çalıştı. Bu işi kendine yetersiz bulan genç kadının yardımına bir arkadaşı yetişti ve İbrani Üniversitesi'nde Yüksek Lisans yapmasını önerdi. O günlere döndüğünde Dr. Abed Rabho şöyle söylüyor:

İsrail’de.

Bir kış günüydü...

Dergi’nin Mart ayı sayısında “farklı bir kadın” arayışı zihnimde dönenirken, Batia Keinan ilhamıma esin kaynağı oldu. Dr. Laila Abed Rabho’yu arıyor, buluyor ve bizleri buluşturuyor.

Bu farklı insanı ziyaret etmek üzere Tel Aviv’den yola çıkıyoruz.

Mahalle, topraklarının büyük bir kısmının Doğu Kudüs sınırları içinde kaldığı Beit Safafa’daki evine konuk oluyoruz, hep birlikte. Burası aşına olduğum bir Arap mahallesi...

Sanırım 5.000’i aşkın bir nüfusu var.

Adresi köşedeki nalbura soruyoruz: “O benim komşum...” diyerek gururla yolu gösteren adam... “Fırının karşısından sağa sapın,” diyor ve Medrese Sokağı’nı işaret ediyor...

Güzel bir ev, Kudüs taşı yapımı... Dimdik ayakta bekliyor bizi, Dr. Laila Abed Rabho.

Giyim-kuşamı, ona zaman zaman eşlik eden yeğenleri ve ikramların eşliğinde gönülden bir kabul görmüşlüğü rahatlığıyla sürüyor sohbetimiz.

Duruğun, bilgeliğin ve bilginin tevazuu, insan sevgisi ve saygı içinde...

“30’lu yaşlarımdaydım.

Buna rağmen İbrani Üniversitesi’nin, Doğu Kudüslü Arap öğrencileri kabul ettiğini bilmiyordum.

Böylece İbraniceyi öğrenmeye başladım.

İslam çalışmalarını kapsayan bir programa dâhil oldum.

Danışmanım Prof. Roded beni, Müslüman bir kadın olarak, kadınların arasındaki saha çalışmalarına yönlendirdi.

İsrail yasaları uyarınca, tüm evlenme ve boşanma konuları dini yasalar çerçevesinde yer almakta...

Sivil mahkemelerin yanı sıra tüm tanınmış dinlerin kendilerine ait mahkemeleri, evlenme – boşanma ve benzeri aile konularını masaya yatırıyor.”

Böylece Abed Rabho kadınlarla konuşmaya başladı.

Bulguları hayretle karşıladı.

Mahkemeler, kadınların, evliliklerinde yaşadıkları sorunlara yönelik çığlıklarına beklediğinden çok daha dikkatle yanaşıyor, İslami yasaların kısıtlamalarına rağmen yardım etme yolları aranıyordu.

Aslında birçok kadın, Abed Rabho’ya, mahkemelere başvurmanın onları kurban rolünden kurtardığını, kendi kaderlerini belirleme konusunda güçlendirdiğini itiraf etti. Abed Rabho, boşanma gerçekleşmeden bile, kadınların kendi talepleri uyarınca çocuk yardımı alabildiklerini keşfetti.

Kocalarının aileleriyle yaşamaktan, şikâyetçi olanların ayrı eve çıkmalarının sağlanmasına da tanıklık etti. Başlıca şikâyetlerin, kocalarının ailelerinin karı-koca yaşamlarına müdahil olmalarından, aile içi şiddetten, İsrail-Filistin çatışması sebebiyle yasal kimlik kazanmak adına kurulan ilişkilerden kaynaklandığını tespit etti.

Laila Abed Rabho şöyle anlatıyor:

“Kadınlara soruyorum, seni dini mahkemeye getiren sebep nedir, haklarının neler olduğunu nereden biliyorsun, diye...”

Bu iki soruya öylesi yanıtlar aldım ki...

Hiç kimsenin sormayı bile düşünmeyeceği kadar çok malzeme toplamış

oldum...

Kulak verdiğim anlatıların çoğu yürekleri parçalayıcıydı.

Bir yıl boyunca sadece, dini mahkemeye şikâyetinde bulunan kadınları dinledim...

200’ü aşkın teke tek görüşme...

Bazen kadınların anlattıklarıyla göz yaşlarına boğuluyordum.

Çocuklarına parasızlıktan yiyecek alamadıklarını...

Kocaları tarafından kendilerinin ve çocuklarının nasıl dövüldüklerini, ihmal edildiklerini, üstüne üstlük nasıl madden ve manen tacize uğradıklarını...

Kimisi hâkime, hatta avukatına anlatamayacağı çok özel ve son derece mahrem bölümleri anlattı.”

Abed Rabho, genç çiftlerin artık erkeğin ailesiyle yaşamalarının giderek azalmasına rağmen, konutla ilgili sıkıntılar yüzünden bu seçeneğin kimileri için imkânsız olduğuna da tanıklık etti.

Bunun sonucunda da, aşırı kalabalık nedeniyle, yeni evli çiftlerin evlilik ilişkilerini kendi mahremleri, samimiyetleri içinde kuramamalarından kaynaklanan aile içi çatışmalar... Filistinliler toplumsal açıdan kesinlikle ataerkil olsalar da, gerilimin, genç çiftin üzerinde kontrol mekanizmasını fazlasıyla uygulayan erkek annesinden – kaynanadan kaynaklandığını da belirtiyor.

“Herkes, ataerkil bir ailede bütün gücün babada olduğunu düşünüyor,” diyen Abed Rabho’nun araştırmalarını takiben herkes aynı noktada birleşti:

Genç bir gelin olduğunda onca itilip kakılmış olan kaynana... Onca yılın ezikliğini, kakılmışlığını şimdi de onun sırası geldiğinde tekrarlayarak mükerrer yaşamlar öyküsünü sürdürüyor.

Kadınların mahkemelere taşınmalarının ikinci nedeni de aile içi şiddet. Kadınların birçoğu, İslam yasalarına göre şiddetin boşanma sebebi olabileceğini yeni öğrendi.

Dr. Abed Rabho’nun keşiflerinden bir diğeri ise, siyasi konularının, kadınların üzerindeki etkisiydi. Anlaşmalı evlilikler olgusu...

İşgal altındaki yörelerden erkeklerin, Doğu Kudüslü veya İsraili kızlarla evlenerek yeni yasal hak sahipleri olarak İsrail'e serbest geçiş sağlayıp, özel izinler elde etmek için çabalamadan iş bulmaları...

Haifa'daki Şeriat Mahkemesi'nde hâkimlik yapmakta olan İyad Zahalkeh'e göre, Laila Abed Rabho, kadınların daha öncesinde hiç değinilmemiş konularını şeriat mahkemelerine sundu.

Laila Abed Rabho hakkında şöyle konuştu:

"Mahkemelerin kadınlara karşı önyargılı, ayırıcı tutumlarına karşın Abed Rabho, mahkemeleri, kadın haklarını koruyan yerler olarak dönüştürmekte ve kadınları ailelerine karşı bile korumakta. Onları, sahip oldukları haklar konusunda da bilgilendirmekte."

Anne-babası birkaç yıl öncesinde yaşama veda eden Abed Rabho, er-

Dr. Laila Abed Rabho evde yeğenleriyle

kek kardeşi ve onun ailesiyle yaşıyor. Akademik çalışmalarında bir asistana gereksinimi olsa da, hayli özgür...

Laila, hakları hakkında kadınları bilinçlendirmeyi durmaksızın sürdürüyor.

İslami kesimin kadınlarını bilinç-

lendirmeyi hedefleyen Abed Rabho, kendi danışmanlık şirketini kurmayı planlıyor.

Kadınların eğitilmelerine ve hakları konusunda bilinçlenmelerine aralıksız olarak çaba harcıyor. İsrail'in her yerinde, her kesimden topluluklara hitap ediyor.

"KAYNANAM HAYATIMI MAHVETTİ" KISKANÇ KAYNANA VE FİLİSTİNLİ KADININ GÜÇLENMESİ

Bu başlık ve bu konuya ait çalışma, Dr. Laila Abed Rabho'nun Doktora tezi...

Dr. Abed Rabho araştırmasını, iki yıl boyunca Kudüs ve Taibe'deki Şeriat Mahkemeleri'ne ulaşan 200'ü aşkın kadınlı yaptığı söyleşilere dayandırıyor.

Söyleşiler esnasında bu Doğu Kudüslü Müslüman kadın akademisyenin aynı zamanda âmâ olması, kendisine önemli bir artı olarak geri dönüş sağladı.

Çünkü kendi çevresini oluşturan Filistinli Müslüman kadınlar, ona karı-koca ve aile mahremiyetlerinin sınırlarını, uğradıkları şiddetin cinsini ve şeklini açıklarken nasıl olsa tanınmayacakları güvencesini taşıdılar.

Şeriat Mahkemeleri, dinsel bir otorite olarak da addedilen bir Kadı başkanlığında toplanıyor. Kadıdan, sicil memuruna kadar, avukatlarının çoğunun bile erkek olduğu, erkek egemen bir toplum, Filistinli Müslümanlar. Şüphesiz bu, çok da "davacı-dostu" bir çerçeve ifadesi taşımamakta!

1990'lı yılların başlarında liberal ve feminist çevreler, Şeriat Mahkemeleri'nin takdiri olan nafakaların gözden geçirilmesini, daha kabul-edilir rakamlara ulaşmasını sağladı.

Böylece, İsrail'in tüm kesimlerinde - Yahudi, Hıristiyan, Müslüman, özellikle kadınlar, benzeri dava konularını sivil mahkemeler yerine şeriat mahkemelerine getirmeyi tercih etmekte. Kimi kez, çiftlerin boşanmalarına kadar varan "Kaynana" Sendromunun Filistin'deki kadar, tüm ataerkil, İslam coğrafyalarındaki rolü üzerinde kapsamlı bir çalışma

sunan araştırmacının parmak bastığı en önemli noktalara dikkat çekiyor: Bunlardan biri, "erkek egemen toplumlar" içinde kendisine sadece ev / ev yönetiminde egemen bir rol edinebilme şansına sahip kadının, oğulları büyüdüklerinde kendisine geçmişte uygulanan zulmün rövanşını gelininden alması... Yegâne hüküm sürdürme şansını oğullarının üzerinden - özel alanda, elde etmesi...

Konu olan gelin-kaynana karşılaşmasının neticesinde Filistinli Müslüman genç kadının şeriat kanunları çerçevesindeki haklarını öğrenmesi ve haklarına sahip çıkmasıyla gelinler üzerinden toplumsal bir bilinçlenmenin ve kadının güçlenmesinin sağlanması...

Neredeyse tüm anlatılarda, şiddetin başrolde olduğu varsayımı ile birlikte, kaynana olgusu dışında da kadınların davacı oldukları konular arasında velayet sorunları, çok eşlilik, menfaat evlilikleri (İsrail'de çalışabilmek için İsraili biriyle yapılan evlilikler), beşik kurtmeleri, töre evlilikleri vs. var. Dr. Abed Rabho'nun, oryantalist aile yapısına ışık tutan araştırmasında, tüm diğer topluluklarda olduğu gibi toplumsal dinamiklerinin modernleşme sürecinde, kentleşmenin ve şüphesiz ki eğitimin önemi vurgulanmakta.

Filistinli Arap ailenin feodal ekonomi düzeninden özgür, bireysel ekonomiler birimine geçişinin de sağlandığı bir düzene geçişin destekleneceği umudunu taşıyan çalışma ile Dr. Laila Abed Rabho, sadece ait olduğu topluma değil, tüm bölge uluslarına ışık tutacak bir nitelik taşımakta.

MERSİN'DEN DÜNYAYA

Kadına sahip çıkan bir köy kadını Ümmiye Koçak

O, önce bir anne, sonra yazar, oyuncu ve yönetmen... Yaptığı işlere gönül veren, yazdığı-yönettiği oyun ve filmlerle, özellikle kadınların yaşadığı şiddeti irdeleyerek izleyicilerinin ruhuna dokunan bir değer, Ümmiye Koçak'ı, sayfalarımızda ağırlıyoruz.

Mersin'e gelin gittikten sonra, 2001 yılında 'Arslan-köy Kadınlar Tiyatro Topluluğu'nu kurdunuz. Bunu gerçekleştirmeye sizi iten neydi?

Bu topluluğu ben, kadınların seslerini duyurmak için kurdum. Bunu kendime misyon edindim ve bunu yapmaya devam edeceğiz. Kadınların neler yapabileceğini herkes görsün istiyorum.

Şahsen hiç şiddet gördünüz mü?

Hiç kimseden görmedim ama çevremde olan bitenler beni çok etkiliyor. Yazdığım oyunların hepsi, gerçek yaşantılardan seçtiğim durumların senaryoya çevrilmiş hali. Gerçekler, hele acı gerçekler çarpıcıdır, insanları çok etkiler diye düşünüyorum.

Topluluğunuzdaki kadro kaç kişilik? Hepsini köylü kadınlar mı oluşturuyor?

Hem köyümüz kadınları, hem de köyden şehre göçmüş oyuncularımız var. Oyunun gerektirdiği ihtiyaca göre, oyuncu kadromuz da değişmekte. Toplamına bakarsak, şimdilik kadroda 50'ye yakın oyuncumuz var.

Afife Jale ruhu taşıdığınız söyleniyor. Ne dersiniz?

Teşekkür ederim. Ben de aramızda bir benzerlik olduğunu fark ettim. Mesela, biz okulumuzun önünde tiyatro sahnelerken, bilmediğimiz için, yasal olarak karakoldan izin almamıştık. Haliyle karakoldan gelip dağılmamız söylenmişti. Afife Jale'nin de başına çok benzer bir olay gelmiş. İlk oyununu polis ve jandarma basmış. Bu da ilginç bir rastlantı tabii!

'Hamlet' değil, 'Hamit' adlı oyununuz ile 'The Guardian' ile 'The New York Times' gibi yurtdışı gazetelerde de haber

ÜMMİYE KOÇAK VE ÖDÜLLERİ

Adana Uluslararası Tiyatro Festivali Ödülü, Ankara Uluslararası Tiyatro Festivali Ödülü, Darüşşafaka Eğitim Kurumları Girişimcilik Ödülü, Bornova Uluslararası Kadın Sanatçıları Festivali Ödülü, Toros Koleji Eğitime Destek Ödülü, Sivil Toplum Örgütleri (KADER) Kadında Şiddete Hayır Destekleme Ödülü, Mersin Sanayicileri ve İşadamları Derneği (MESİAD) Yılın Sanat Ödülü, TİKAV - 2012 Anneler Okulu Projesine Destek Ödülü, New York Avrasya Film Festivali: Sinemada En İyi Kadın Sanatçı Ödülü, Samsun Sivil Toplum Örgütü Girişimcilik Ödülü.

oldunuz. Yazdıklarınızla, hem Türk izleyicisine hem de dünyaya aktarmak istediğiniz önemli mesajlar neler?

İnsanların bencilliği! Hamlet insanlara bencilliği anlatıyordu. Ben de, insanlarımıza anlayacakları dilde anlatmak ve onlara ayna görevi üstlenmek için bizim köyün Hamlet'ini yazdım. Mesajlarımın doğru hedef kitlelere ulaşması, hepimiz, tüm toplumumuz için çok önemli. **Köylü bir kadını, şehirli bir kadından farklı kılan en büyük özellik sizce nedir?**

Ben hiç bir zaman insanları köylü ve şehirli diye ayırt etmem. İnsana kadın olsun, erkek olsun, insan olarak bakarım. Tabii ki büyük şehirlerde, köylere göre daha fazla olanaklar var. Köyde yaşamı idame ettirmek için gereken her şey çok kısıtlı. Ancak, anladım ki önemli olan, insanın bir şeyi içinden istemesi. Büyük şehirde çok imkân olup da hiç bir şey yapmıyor olabilirsin, ya da tersi... Küçük bir yerde olsan da, var gücünle çırpınıp büyük işler yapılabiliyorsun. Köy veya şehir fark etmiyor, önce olduğun yerde mutlu olmayı öğreneceksin.

Sosyal medyayla aranız nasıl? Bugüne dek, size yapılan ve aklınızda kalan en güzel yorum desem?

Sosyal medya ile aram gerçekten çok iyi. Beni bu günlere basın ve sosyal medya getirdi diyebilirim. Tüm yorumlar çok güzel tabii ancak, sosyal medyada, Cem Yılmaz gibi sevilen ünlü birinin hakkımda güzel bir yorum yazması, hem beni hem de oyuncularımızı çok gururlandırdı. Bizi takip eden, destekleyen herkese bir kez daha teşekkür ederim.

TEDx sunumunuzda bahsettiğiniz gibi, size yakıştırılan tüm unvanların dışında, en sevdiğiniz 'Anne' unvanıymış. Sizce, kendi annenizin bugünkü Ümmiye Koçak'taki etkisi nedir?

Her şeyden önce, beni çok serbest büyüttü annem. Bugünkü durumu ona borçluyum. Yaşantımda bana ait ne varsa kesinlikle onun bir payı olduğunu düşünüyorum. Çocukluğumdan beri, annemden veya ailemden hiç bir şekilde baskı ya da şiddet görmedim.

Hayat felsefenizde, yanınızda daima taşıdığınız 3 kavramınızı bizimle paylaşır mısınız?

Doğruluk, dürüstlük ve sevgi...

Yazdığınız ve yönettiğiniz oyun ve filmler için sponsor bulmak zor oluyor mu?

Şimdiye kadar hiç aramadım ki. Hep kendi imkânlarımla yapmaya çalıştım. Sponsor kavramını da yeni öğreniyorum. Şimdilerde, bazı güzel gönüllü insanlar kendileri arayıp destek vermek istiyorlar. Herkesten, Allah razı olsun.

Türkiye'nin günümüz tiyatrosu, sinema ve televizyonu hakkında düşüncelerinizi paylaşır mısınız?

Tiyatro ve sinema dışında, televizyonlardaki evlilik

Miryam Şulam ile Ümmiye Koçak 'Yapabilirsin' Belgeselinin gala gecesinde

Ümmiye Koçak. 1957 yılında, Adana'da 10 çocuklu bir ailenin 6. çocuğu olarak doğdu. Bugün üç evlat annesi. İlkokul mezunu; çok istemesine rağmen ilkokuldan sonra okula gönderilmedi. Kendini okuduğu kitaplarla geliştirdi; ilk okuduğu kitap Maksim Gorki'nin 'Ana' adlı kitabıydı. İlk oyunu 'Taş Bademleri'nden sonra, 'Hasret Çiçekleri' adlı oyunuyla 2006 yılında Sabancı Uluslararası Adana Tiyatro Festivali'nde sahne aldı. Bugüne kadar 11 tiyatro oyunu yazdı ve Türkiye'nin dört bir yanında binlerce kişi tarafından izlendi. Tarlada çalışarak kazandığı paraları biriktirerek, kadından kadına şiddet sorununu anlatan 'Yün Bebek' filmi yazdı ve yönetti. 49. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde galası yapılan filmi Ümmiye Koçak'a, New York Avrasya Film Festivali'nde 'Sinemada en iyi Avrasyalı Kadın Sanatçı' ödülünü kazandı.

programları insanlarımızı uyutuyor. Maalesef bunların sayısı da artmış durumda. Eğitici programlar da var; ancak bence çok yetersiz. Ülkemiz insanının, en çok ve daha fazla eğitim programlarına ihtiyacı var. **İlk okuduğunuz kitabı hepimiz biliyoruz. Bugünlerde hangi kitabı okuyorsunuz?**

Yrd. Doç. Dr. Kahraman Arslan'a ait, "Yaşama Yön Veren 101 Öykü"

adlı kitabı okuyorum.

Şu sıralar, yeni bir proje için hazırlık var mı? Elinize sihirli bir değnek verilse, ne yapmak isterdiniz?

Tabii ki yeni bir projemiz var ve çok yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Elime sihirli bir değnek verilse, yeryüzündeki tüm savaşları durdurur, dünyanın neresinde olursa olsun anaları asla ağlatmazdım. Herkesin mutlu olduğu bir dünya istiyorum.

Robi Damelin:
Ağzımdan çıkan ilk sözcükler
‘Oğlum adına intikam
almayın.’

O, 28 yaşında idi... 2012'nin Mart ayında Robi Damelin'in oğlu David, keskin nişancı bir Filistinli tarafından vurulduğunda...
Annesi Robi, şimdilerde "The Parents Circle"da (Ebeveyn emberi)* alışıyor.

Robi Damelin: “David’in öldürüldüğünü duyduğum an, ağzımdan çıkan ilk sözcükler, ‘Oğlum adına intikam almayın,” oldu... Tamamen içgüdüsel bir şekilde...

Bir gün öncesinde David beni aramıştı: “Bilmeni istiyorum, yollara yerleştirdiğimiz barikatları ve kontrol noktalarını korumak konusunda gücümün yettiğince, elimden geleni yapıyorum. Ama kendimi hedef tahatasının tam orta yerindeymişesine hissediyorum,” demişti...

Bu sözlerin peşi sıra kelimelere sığdırılmayacak, garip bir duygunun esaretine kapıldım. Bir deli gibi evi temizlemeğe başladım.

Aslında ev işinde berbat sayılırım ama o gün tam bir manyak gibi çalıştım.

***

David, Tel Aviv Üniversitesi’nde Eğitim Felsefesi konusunda Lisans Üstü öğrenim görüyordu. Yıllık (yedik) askerlik görevine çağrı aldığında benimle konuşmağa geldi... “Ne yapabilirim,” diye sorgulayarak... Öylesine bir ikilem içindeydi ki...

Sorun işte tam burada: Bizler dünyaya sadece siyah/ beyaz olarak bakıyoruz, üstelik hiç kimse gri olanı görmüyor.

Bir barış hareketinde bulunan bu çocuğun, görev bilinci içinde yırtılışını hiç kimse anlamıyor.

Sonra o gitti ve ben korkular içinde kaldım.

Kendisi küçücük bir çocukken, dayısının, gözünün önünde katledilişine tanık olan Filistinli bir adam tarafından öldürüldü, benim oğlum...

Yani bu genç Filistinli intikam yolunu seçmiş ve yolu da David ve diğer dokuz kişiyle kesişmişti.

Oğlum öldükten sonra acıyla birlikte yek-vücut olmuştum. İsrail’in her köşesinden tanıdıklar, dostlar yiyecek- içecek ve çeşitli sevgi ifadeleriyle akın etmişlerdi.

O sıralarda, Tel Aviv’deki Başbakanlık binasına doğru koşarak gittiğimde, gazeteciler benimle röportaj yapmak istemişlerdi. Geriye doğru baktığımda, henüz o denli erken iken, İsraililerin işgal edilmiş topraklardan çıkmaları gerektiğini haykırıştım.

O günlerde “Parents Circle” (Ebeveyn Çemberi) oluşumunu fark ettim. Kurucusu Yitzhak Frankenthal benimle temasa geçti. Onun da oğlu 1994’te Hamas tarafından kaçırılıp öldürülmüştü.

İşte o esnada, o müthiş sancıyla ne yapabileceğim konusunda bir seçim yapacaktım. Duyduğum acı, ya intikama yatırımım olacaktı... Ya da yaratıcı bir düşünceye dönüşecekti.

Bu kuruluş, kısa sürede benim cankurtaranıma dönüştü. Grubumuzdaki Filistinli annelerle aynı sancıyı paylaştığımızı fark ettim. Acılarımız ile değişim yaratarak en iyi katalizör olabileceğimize inandık.

O günden bu yana, uzlaş, tolerans ve barış mesajını iletmeğe üzere dünyayı dolaşıyorum.

Birkaç yıl öncesinde kapım yine çalındı, yine ordunun yetkilileri tarafından...

Bu kez oğlumun katilinin yakalandığını söylemeye geldiler. Davaya katılmak isteyip istemediğimi sordular.

– Hayır! Ne amaçla, dedim.

Annesi evde onusuz yaşamaya çalışırken bu adamın hapisyanede çürütmesi fikri beni daha iyi hissettirecek miydi? Veya David’i bana geri getirecek miydi?

“İntikam” sözüne inancım yok.

Hangi intikam bana David’imi geri verecek ki?

“Affetme” sözcüğünü kullanma konusunda hayli tereddüt içindeyim. Affetmek, “adalet” beklentisinden vazgeçmek anlamına mı geliyor? Veya unutmak?

Bilemiyorum...

Uzlaş yolunda ilerlemeyi seçmeseydim, ‘Ebeveyn Çemberi’ndeki çalışmaları sürdürmeyecektim.

Upuzun uykusuz gecelerin ardından,

iki Filistinli arkadaşın aracılığıyla katilin ailesine bir mektup yolladım.

İki buçuk sene süren bir sessizliğin ardından Filistin Haber Ajansı – Ma’an tarafından bir mektup aldım.

Grubumdaki Filistinliler o mektubu bana okumak istemediler...

Anlaşılan o mektubun içeriği, hiç de Martin Luther King tarafından kaleme alınmamıştı. Nefretle dolu idi...

Oğlumun bir katil olduğunu ve onu öldürmenin haklı gerekçelerini listeliyordu.

Ve o mektup beni alt üst etti. Fakat en akil sözcükler, çok kızgın olacağımı düşünen öbür oğlum – Eran’dan geldi: “Bak anne... Bu, belki yeni bir diyalogun başlangıcı olacak.”

Bu süreç sayesinde bir kurban olmadığımı ve o adamın yaptıklarıyla hayatımın koşullanamayacağını anladım. Acısı hiç azalmıyor.

Yeter ki, David’imi bir kez daha göreyim, bir kez daha konuşayım diye herhangi bir şeyimi veya her şeyimi alabilirsiniz...

Her anımda onu düşünüyorum.

Onca ortak yönlerimiz vardı...

Onca iyi arkadaştık...

Mezar yerinde ebeveynler sevdiklerinin yattığı yerlerde, güzel mi güzel bahçeler yapıyorlar. Ben bunu anneliğimin uzantısı olarak algılıyorum...

Çocuğuna ulaşmanın, ona bakmanın, gereksinimi olarak.

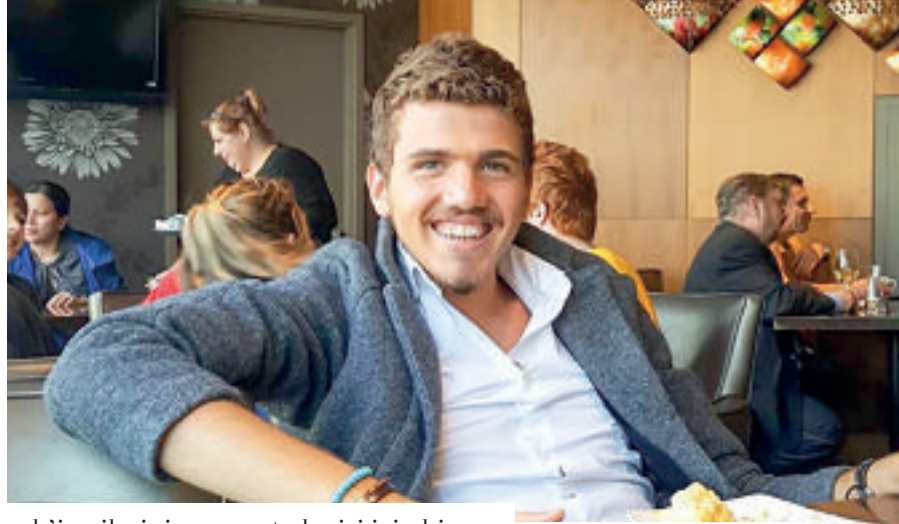
*PCFF – The Parents Circle – Families Forum”
(Ebeveyn Çemberi – Aile Forumu)

Yakınlarını yitirmiş İsraili ve Filistinli aile veya bireylerin oluşturdukları bir uzlaş, hoşgörü ve barış hareketi.

Naciye Aksu
& Ayberk'in
mucizevi yolculuğu

Yaradan'ın, yarattığına verilen emek hayatın mucizeleridir. Hayatı anlamlı kılan ise bunlara tanıklık etmek, sıra dışı özel kişileri tanımak, olayları insanlığın hizmetine iletmektir. Çok farklı bir kadın tanıdım... Naciye Aksu...

1964 doğumlu Naciye Hanım'ın yolu Aybey Aksu ile kesişiyor.

Her ikisinin de, önceden yaptıkları evliliklerden çocukları var - Naciye Aksu'nun bir oğlu, Aybey Aksu'nun Ayberk adlı bir oğlu ve kızı...

Naciye Hanım, eşinin 13 yaşında otizm tanısı konulmuş oğlu ile tanıştığında, otizm ile ilgili hiç bir bilgisi olmadığı için önceleri çocuğun bakıcısının uyarısı ile ondan uzak durmak zorunda kalıyor.

Her türlü tedavi, terapi ve eğitim için günde 8 saat koşuşturmaktadır. Ayberk, çevresinden kopuk, hiç bir ihtiyacını göremeyen, konuşamayan, yürüyemeyen, göz teması olmadan, durmadan sallanan, garip sesler çıkaran, yemek yemenin dışında hiç bir ilgi alanı olmayan bir çocuktur.

Naciye Aksu içine sindiremediği bu durum yüzünden araştırmalara başlar, otizmle ilgili bilgi toplar, yurt içi ve yurt dışı tüm yayınları gözden geçirmeye çalışır.

Ancak konunun uzmanları da dâhil, birçok farklı görüş ve çok az teknik bilgiye ulaşır. Kendi insani değerleri ile çocuğa ulaşmaya çalışır. Bunları yaparken de tek dayanağı hala açıklamakta zorlandığım doğaüstü enerjisi SEVGİ...

İlk olarak işe Ayberk'i anlamaya çalışmakla başlar. İhtiyaçları, öncelikleri ve bunları elde etmek için neler yaptığını gözlemler. Çok kolay olmayan bu süreç içinde,

Ayberk'in ailesinin, onun tedavisi için bilinen tüm şartları maddi, manevi zorladığı, dünyanın her yerinde çareler aradığı bilgisine ulaşır, bunların belgelerini inceler. Doktorların verdiği % 98 gibi engelli, konuşamaz, yürüyemez, iletişim kuramaz raporlarını bir kenara bırakarak fanus içinde yaşama terk edilmiş bu güzel çocuğu hayata kazandırmak için gönüllü olduğunu eşine söyler ve büyük bir sevk ile konuya girer.

Öncelikle, 24 saat içinde neler yaptığı izlemek için, onun yanında yaşamaya başlar, günlerce uykusuz takip eder.

Görür ki, Ayberk sürekli sallanarak garip sesler çıkarmakta ve onun için öngörülen terapilerle çok az uyuyarak 24 saatini doldurmaktadır.

Öncelikle bakıcı hanıma teşekkür ederek onu işten çıkartır. Eşi bunun çok riskli bir karar olduğunu, yeni evli olduklarını, zorunlu iş seyahatleri olduğunu söyler. "Başa çıkamayabilirsin" der.

Naciye Aksu kararlıdır. Her şeyi bir kenara iterek kendini bu kutsal karara adar.

Bu bilinmeye yapılan yolculuk, aslında bir çocuğun ve daha sonrasında da ona ulaşan, aynı sıkıntıları yaşayan birçok ailenin, çocuklarını fanuslarından çıkmalarına yardımcı olacak mucizenin başlangıcıdır.

Kamera ile Ayberk'i izlemenin sonrasında, gözünü kırpmadan 48 saat süre ile onunla vakit geçirir ve görür ki, yemek Ayberk'in tüm hayatıdır. Ve karar verir; buradan yola çıkarak, ona birçok alanda yapabilecekleri konusunda yaptırımlar uygular.

Naciye Aksu; ikinci evliliğini yaptığı adamın oğlu otizmlili... Bir engeli mucizeye dönüştüren 'üvey' anne... Ya da Ayberk'in iyilik perisi...

Düşünür ve der ki: “İçinize ne kadar çok ışık girmesine izin verirseniz, yaşadığınız dünya da o kadar parlak olur...”

Ayberk’in temel ihtiyaçları, tuvalet, temizlik, göz teması kurması, kendi kendine beslenmesi, hayata karışması, müzik dinlemesi, araba ile gezmesi, hatta spor yapacak duruma gelmesi için sosyalleşmesinin gerekliliğini tespit eder.

Belediye ve Halk Eğitim’in ona uygun, ücretsiz tüm kurslarına götürür. Özellikle bunu vurguluyorum çünkü otizmle baş etmenin maddiyatla hiç ilgisi yoktur. Hatta aynı odada yaşayan ailelerin çocukları çok daha çabuk iyileşebilir.

Büyük bir SEVGİ ile ilk bir hafta içinde Ayberk’i normale yakın hayatın içine atmayı başarır. Sonrasında ise yürüme, yüzme, spor yapmayı sever. Bu arada çok önemli bir konu var ki; o da, bu sorunu yaşayan çocuklara doktorların önerdiği ilaç tedavisi Ayberk’e hiç uygulanmaz. Onları sakinleştiren birçok ilacın aynı zamanda, hareketlerini yavaşlatıp kısıtladığından, bu ilaçların, algılarında hiç iyi olmayan etkileri vardır. Ayberk bu konu da

şanslıdır. Babası 13 yıl asla ilaç vermemiştir. İlgı, sevgi ve özveri ile artık Ayberk hayatın içinde ilk adımlarını başarı ile atmaya başlamıştır. Naciye Aksu, insanlardaki üvey anne imajını da böylece değiştirmiş olur.

Üç ay gibi bir sürede ise Ayberk hayatın tam anlamı ile içine girmiştir. Medya ve duyarlı kuruluşların yardımı ile aynı sorunu yaşayan kitlelere ulaşır. Ve sonrasında Ayberk mankenlik, fotomodellik, sporculuk, garsonluk yapmaktan başka, tüm ev işlerini de yapabilir duruma gelir; bugün şarkı söyleyen yakışıklı bir delikanlı olarak hayatını sürdürmekte.

Naciye Hanım ise tüm bu deneyim birikimi ile binlerce danışana ulaşır, üniversiteler ve sosyal sorumluluk projelerinde söyleşilere katılıp, konunun uzmanları doktorlar, profesörler ve birçok bilim adamının hayranlığını, takdirini kazanarak hizmetlerini sürdürür.

Yurt içinde ve dışında defalarca yılın annesi seçilir. Naciye Hanım’ın özet ile söylediği, “Yaptığım, bakış açımı değiştirip ona normal haklarını vermek, öğretmek, ona göre davranmak oldu. Bunu yaparken de ne doktor, ne para, ne pahalı tedaviler gerekmedi.” Ve Naciye Hanım otizmlilere ve ailelerine şöyle seslendi:

“Hiçbirinizin Ayberk’ten eksigi yok, fazlası var. Eğer Ayberk yaptıysa sizler %1500 çok daha fazlasını yaparsınız.

Lütfen kendinize, çocuğunuza inanın.

Hedefleriniz hayalleriniz hep ileride olsun, asla geride değil.

Ayberk internetteki otizm tanımı ve tedavi yöntemiyle 13 yılını kaybetti.

Aslında hiç para harcamadan, maddi imkân, doktor, profesör, eğitimci olmadan başarabilirsiniz.

Onu normal görün, normal davranın.

Hep kötü örnekleri okumayın.

Araştırın, bakın otizmlili başarılı insanlar hepimizden de başarılı olabiliyor.

Böyle binlerce hayat var.

Zaten hayat dediğin nedir ki?

Güneşi görürsün için aydınlanır... Bazen yağmura eşlik edersin gözyaşlarıyla...

Bazen mutlusundur kahkahalar eşlik eder sana...

Hayat bu işte, ama bir şey var ki...

Sevgi seni güçlendirir, hayata kafa tutarsın işte o zaman...

Sevgi sadece SEVGİ başarının sırrı...”

Facebook Ayberk Aksu adresinde deneyimlerini paylaşıyor. ayberkaku06@gmail.com

“İçinize ne kadar çok ışık girmesine izin verirseniz, yaşadığınız dünya da o kadar parlak olur...”

Yükselen
bir nesil,
Aydınlık
bir gelecek...

Okul Tanıtım Günü

Anaokulu - İlkokul - Ortaokul

18 Mart 2017 Cumartesi

Saat: 10.30 - 12.30

Yer : Yeni Mahalle Hunca Cad.
No: 16 Bahçeköy, Sarıyer

YENİ NESİL 2000

İş Dünyasında Kadın

TÜRKONFED'in düzenlediği 'İş Dünyasında Kadın - Sürdürülebilir Ekonomide Kadının Rolü Zirvesi'nde görüştüğümüz İsrail'in önde gelen kadın kuruluşu WePower'ın başında bulunan Liel Even Zohar şöyle diyor: "Kadınlar başarılı olmaya, öğrenmeye, ilerlemeye ve korkmamaya teşvik edilmeliler."

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu'nun (TÜRKONFED)* düzenlediği İş Dünyasında Kadın - Sürdürülebilir Ekonomide Kadının Rolü isimli zirve geçtiğimiz kasım ayında İstanbul'da gerçekleştirildi. Türkiye ve dünyadan, iş ve sivil toplum kuruluşlarından çok sayıda kadın yöneticisini bir araya getiren zirvede, kadının her alanda güçlendirilmesi, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin giderilmesi konuları ve çözüm önerileri mercek altına alındı. TÜRKONFED İş Dünyasında Kadın

Liel Even Zohar, Aslan Nazra ile

Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Yasemin Açık, 2017 yılını 'kadın yılı' ilan ettiklerini belirterek, yıl boyunca kadın konusunu en önemli gündem maddesi yapmak için çeşitli etkinlikler yapacaklarını söyledi. Prof. Dr. Yasemin Açık ayrıca, kadınların iş gücüne katılım oranının küresel ölçekte % 50, AB'de % 70 iken ülkemizde sadece % 32 olmasının ülke ekonomisinin küresel rekabet gücünü de baskı altında tutmakta olduğunu belirtti. Aynı işi yapan kadın 1 dolar kazanırken erkeğin 2,56 dolar kazandığını vurgulayan Açık, kadın emeğine vasıf kazandırılması gerektiğini söyledi. Gaziantep Belediye Başkanı ve es-

ki Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin ise sürdürülebilir kalkınma için kadın - erkek eşitliğinin özümsemesinin gerektiğinin altını çizdi. Zirveye Nur Ger, Nilüfer Çatay, Lalla Oumnia Sbai El Hassani, Demet Özdemir, Gamze Cizreli, Leyla Alaton, Sanem Otkar, Zeynep Bodur Okyay, Hülya Gedik Sadıklar ve Ganire Paşayeva konuşmacı olarak katıldı. 'Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Sağlamada Özel Sektörün Rolü' panelinde konuşmacı olarak Türkiye'ye gelen İsrail'in önde gelen kadın kuruluşu WePower'ın başında bulunan **Liel Even Zohar** ile kadın sorunlarını ve çözüm önerilerini konuştuk.

WePower hakkında bilgi verebilir misiniz? Ne zaman, hangi amaçla kuruldu?

WePower 2000 yılında, halen organizasyonun başında bulunan ve aynı zamanda WIZO Kadınların Siyasette Gelişimi Komitesi Başkanı olan Michal Yudin tarafından kuruldu. WePower'da yaklaşık yirmi kadın, program koordinatörü ve moderatörü görev almakta.

Toplum olarak neden kadın meseleleriyle uğraşmamız gerekir?

Eski BM Genel Sekreteri Boutros Boutros-Ghali, [Bahai Lideri] Abdül-Bahá'nın şu sözlerini aktarmıştı: "İnsanlık dünyasının iki kanadı vardır; biri kadınlar, diğeri erkekler. İki kanat eşit derecede gelişene kadar kuş uçamaz. Çünkü kanatlardan biri zayıf kaldığı sürece uçmak imkânsızdır." WePower'da biz, kadınların teşvik edilmesine, onlara yatırım yapılması gerektiğine inanıyoruz. Sadece eşitlik açısından değil, her şeyden önce kuruluşlara, ülkeye ve dünyaya faydalı olmak bakımından.

İsrail'de kadınlara ayrımcılık yapılıyor mu? Kadın hakları konusunda kamuoyunun genel görüşü nedir?

Dünyanın birçok yerinde olduğu gibi, İsrail'de de hala eşitlik sağlayamadık. İsrail parlamentosu Knesset'teki meclisimizde 120 kanun koyucu arasında sadece 33 kadın üye bulunmakta. Yerel makamlarda, önemli mevkilerde ise çok daha az sayıda kadın bulunuyor. Örneğin konseyin sadece % 14'ü kadındır ve ben onlardan biriyim. Muhafazakâr ve dinî gruplarda, özellikle temsil ile ilgili konularda daha fazla ayrımcılık gözlemliyoruz, İsrail'deki ultra-Ortodoks partilerde hiçbir kadın temsilci bulunmamakta. Bununla birlikte İsrail, kamu yönetimi alanında kadınlar konusunda çok gelişmiş mevzuata sahip; hükümet 2030'a kadar eşitliğe ulaşma kararı aldı. Örgütlerde ve kurumlarda kadınları teşvik etmek için birçok iş-

levsel adım atıldığına tanık oluyoruz. Eğitimle ilgili olarak; an itibariyle İsrail'deki öğrencilerin % 57'sini kadınlar oluşturuyor, 17 yaşın altındakilere -reşit olmayanlara- evlilik yasağı var. Kadınlara yönelik şiddet, cinsel tacizin önlenmesi, sağlık ve diğer konularda da pek çok koruyucu yasa mevcut.

İsrail politikasında eski Dışişleri Bakanı Tzipi Livni, Adalet Bakanı Ayelet Shaked, Kültür ve Spor Bakanı Miri Regev gibi çok etkili kadın figürleri görüyoruz. Sizce siyasette aktif olarak yer alan kadın sayısı yeterli mi?

Biz tam eşitlik için çaba gösteriyoruz ve umutluyuz. Kaldı ki % 50'de bile hala durumun erkeklerin lehine

Liel Even Zohar

olacağını savunuyoruz. Dünya nüfusunun çoğunluğunu ve İsrail nüfusunun % 51'ini kadınlar oluşturuyor.

Konuşmanız sırasında kendi şehrinizin belediye başkanlığı için seçimine katıldığınızı söylediniz...

Konsey üyesi olarak görev yapıyordum ve önceki belediye seçimleri sırasında belediye başkanlığına aday olmaya karar verdim. İlginç bir deneyimdi. Kazanmasam da, hepsi erkek olan birkaç aday arasından ikinci olarak çıktım. Bu tecrübeden hiç pişman değilim.

Kadınlara yönelik cinsel taciz, kadın cinayetleri gibi birçok suç Türkiye'de de ana sorunların başında geliyor ve maalesef devletin çabaları bunları önlemek için yeterli olamıyor. Geçen ay İstanbul'da bir toplu faşima aracında genç bir ka-

dın, şort giyindiği için tekmelendi. Olayın faili adam önce tutuklandı ancak ardından serbest bırakıldı. Siz WePower olarak Türkiye'de faaliyetlerde olsaydınız, bu tür olaylar karşısında tutumunuz nasıl olurdu?

Kadınlara verilen zarar ve onların güvenliği göz ardı edilemez. Kadınların kendilerini emniyette hissetmeleri önceliklerimizin başında gelir. Bu konu her şeyden daha önce ele alınmalıdır.

Daha sonra, tabii ki eğitim ve eğitime erişilebilirliği sağlamak, reşit olmayan evliliği önlemek ve kadınların hayatta kendi yollarını mümkün olduğunca seçmelerine izin vermek, her türlü baskıyı, taciz ve tecavüzü her şekilde önlemek için çalışmak.

Her kadın ve erkek, daha iyi bir toplum yaratmak adına bu konularla ilgilenmeli ve dâhil olmalıdır. WePower olarak bizler, kadının ağırlıklı olarak üst kademelere terfi ettirilmesi ve daha fazla kadının kilit konumda olmasının toplum üzerindeki olumlu etkiyi arttıracığına inanıyoruz.

Dört çocuk annesi ve bir sivil toplum örgütü başkanı olarak, annelik ve kariyeri bir arada yürütmeyi nasıl başarıyorsunuz?

Ben bunu olağandışı olarak görüyorum.

Arkadaşlarımın ve iştirakçilerin birçoğu çok sayıda çocuk sahibi ve başarılı bir kariyere sahipler. Elbette yıllar boyunca geniş ailemin ve eşimin desteğini aldım. Bugüne kadar, ev işleri için ve çocuklarım için öğle yemeği hazırlamak için her gün birkaç saat yardım aldım. Benim kadınlara mesajım şöyle: "İyi bir anne olmak, harika ve eğitilmiş çocuk yetiştirmek, kariyerinizi geliştirirken, başarılı olmayı öğrenirken, güçlü aile bağını korumak mümkün. Bu öncelikli olarak bize ve ailelere bağlı... Kadınlar başarılı olmaya, öğrenmeye, ilerlemeye ve korkmamaya teşvik edilmeliler."

* Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu'nun çatısı altında 24 federasyon, 186 dernek üzerinden 24.100 iş insanı ve 40.000'e yakın şirket bulunmaktadır.

ÇOCUK YAŞTA DÜNYAYI
TEKNESİYLE TURLADI

Laura Dekker

Hayallerinin peşinden gidip dünyayı keşfeden birçok ilham verici kadın gezginden bir tanesi, muhtemelen en genci...1995 doğumlu. **Laura Dekker...**

14 yaşındayken tekneyle, tek başına dünyayı gezme kararı almış... Bir yerde takılıp kalmaktansa dünyayı gezip keşfetmek istediği için...

Laura'yı "özel" kılan da bu... "Tabii ki, deli olduğumu söyleyen bir sürü insan vardı; ama bu benim hayalimdi. Çocukluğumun ilk beş yılını denizde geçirdim ve hala o yılların özlemiyle yaşıyorum."

Kahraman yolculuğuna çıkmaya cesaret eden insanların, toplum üzerinde dönüştürücü ve ilham verici bir etkisi vardır. Onlar harekete geçince hayatın pek çok dengesi de beraberinde değişir.

Laura'nın henüz 14 yaşındayken, tek başına 11 metrelik yelkenlisiyle dünyayı dolaşmayı başarması, ebeveynlik anlayışının gözden geçirilmesine ve devletin bireyler üzerindeki söz hakkı sınırlarının sorgulanmasına yol açtı.

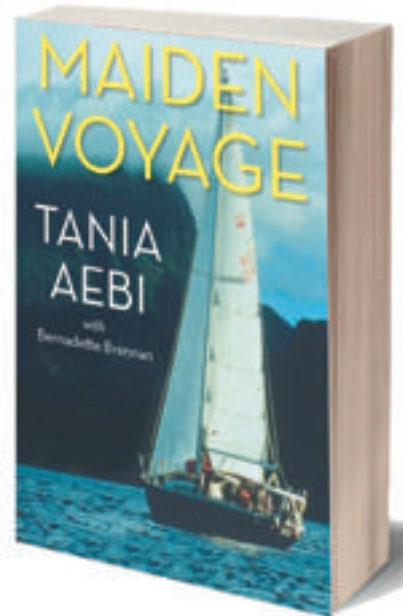
Bazıları, "Bu yaşta bir genç kızın bu deneyimi yaşamasına ne ailesi, ne de devlet izin vermemeli," derken, diğerleri, bu kadar yetkin ve becerikli bir kız yetiştiren ve kızının kalıplara tıklararak önünün kesilmesine engel olan ailesini savundu.

Hollandalı bir tekne yapımcısı Dick Dekker ile Alman, sokak performansçısı Babs Müller'in kızı olan Laura, ebeveynlerinin yedi yıllık tekne turunun ikinci yılında 1995'de Yeni Zelanda'da dünyaya geliyor.

Henüz 6 yaşındayken tek başına denize açılabilir. İlk zamanlarında babası Laura'ya, bir rüzgâr sörfü ile eşlik ederek ona göz kulak oluyor.

Dekker çifti 2002 yılında, Laura yedi yaşındayken boşanıyor. Boşanma sonrası babası ile kalan Laura, onunla Hollanda sularında tekne konusunda deneyim kazanıyor.

"Tabii ki, deli olduğumu söyleyen bir sürü insan vardı; ama bu benim hayalimdi. Çocukluğumun ilk beş yılını denizde geçirdim ve hala o yılların özlemiyle yaşıyorum."

Sekizinci yaş gününde hediye olarak gelen bir kitap: 18-21 yaşları arasında dünyayı yalnız başına bir tekne ile dolaşmış bir kadının biyografisi olan Tania Aebi'nin "Maiden Voyage" adlı kitabı onu çok etkiliyor ve hayatının dönüm noktasını oluşturuyor.

2006 yazında, Laura 10-11 yaşındayken, açık denizcilik için uygun bir tekne olan Hurley 700 ile alıştırmalar yapmaya başlıyor. Bakımını ve temizliğini üstlenmesi karşılığında tekneyi istediği zaman ödünç alabiliyor.

6 hafta tek başına

2007 yazında, 12 yaşındayken, bu tekne ile yanına köpeğini alıp Wadden Denizi'ne 6 haftalık tek başına bir yolculuğa yelken açıyor.

Aynı kış, biriktirdiği paranın üzerine babasından borç alıp ekleyerek kendine yedi metrelik bir Hurley 700 alıyor.

2008 yazını Hollanda yakınlıklarına yelken açarak geçiriyor.

2009 yazında, 14 yaşın-

Bir kahraman, tehlikeli bilinmedik bir dünyada maceraya atılmak için rahat sıradan olan dünyasını terk eder. Bu yolculuk gerçek bir yere yapılan, bir mağara, dağ, deniz, ülke, şehir gibi fiziksel bir dış yolculuk olabilir ancak bundan ibaret değildir. Kahramanın yolculuğu, kalbinin, ruhunun derinliklerine yaptığı bir iç yolculuğa dönüşür. Bu sayede değişir, gelişir, korkudan sevgiye, umutsuzluktan cesarete, toyluktan güce ulaşır.

dayken, artık dünyayı turlamayı iyice niyetlenen Laura, babasının da yönlendirmesi ile açık deniz tecrübesi edinmek için Hollanda'dan İngiltere'ye gitmeye karar veriyor. Geçmesi gereken Manş Tüneli, denizciler arasında güçlü akıntıları, zor hava şartları, büyük gemi trafiği ile yelkenliler için acımasız zorluğuyla meşhur. Babası, Laura'nın gözünü korkutmak ve dünya turundan caydırmak için bu girişimini onaylasa da, Laura dünya turu fikrinden asla vazgeçmiyor.

Tek başına Manş'ı geçiyor...

12 günlük okul tatilinde, babasına tam olarak nereye gittiğini söylemeden Hollanda'dan İngiltere'ye yelken açıyor. 14 yaşında bir kızın bir yelkenli ile tek başına İngiltere'ye vardığını görünce, çocuk koruma kurumu babasını arayıp, kızını al-

"Laura Mayıs 2015'de 20 yaşındayken de Daniel Thielmann ile evleniyor. Laura şimdi 22 yaşında ve hala doğduğu yer olan Yeni Zelanda'da eşi Daniel ile Whangarei Limanı'ndaki yol arkadaşı sevgili teknesi Guppy'de yaşıyor."

masını söylüyor. Babası cevap olarak kızının tek başına Hollanda'ya dönebileceğini bildirince, yetkililer Laura'yı koruma kurumuna yerleştiriyorlar. Babası tarafından kurumdan çıkarılan Laura, teknesine geri dönüyor.

İngiltere yolculuğundan hemen beş ay sonra bir Hollanda gazetesine verdiği röportajda iki sene sürecek bir solo dünya turuna çıkacağını duyuruyor. Babası da kızının planlarını desteklediğini açıklıyor.

Ancak, devlet Laura ile pek de aynı heyecanı paylaşmıyor. Sosyal hizmetler yetkilileri 14 yaşında reşit olmayan bir kızın tek başına böyle bir yolculuğa çıkmasını riskli buluyor.

Mahkeme süreci

Dünyayı karıştıran, bir seneye yakın süren mahkeme süreci böylece başlıyor. Devletin, bir çocuk üzerindeki söz hakkının, ailesi karşısında nerede başlayıp, nerede bittiği tartışılıyor.

Laura daha sonra yayınladığı kitabında Hollanda Hükümeti ile girdiği hukuksal savaş ile ilgili olarak, açık denizlerde karşılaşabileceği korsanlar, siklonlar, fırtınalar, alabolar gibi potansiyel tehlikelerden

çok, Hollanda Sosyal Hizmetler Bürosu'nun onu denizlerden alıkoymasından korktuğunu anlatıyor. Nihayet çok tartışmalı bir sürecin sonunda mahkeme, sosyal hizmetlerin açtığı davada Laura'nın lehine karar veriyor. Bir senedir bu anı bekleyen Laura hemen iki hafta içinde yola çıkmaya karar verse de, Portekiz'in kanunları da 16 yaş altındaki bir kaptanın o büyüklükte bir tekneyi kullanmasına izin vermediğinden planda biraz oynamak zorunda kalıyorlar.

Laura en nihayet 21 Ağustos 2010'da, 38 ft (11,5 m) bir Jeaneau Gin Fizz Ketch olan "Guppy" isimli teknesiyle dünya turu yolculuğuna başlıyor.

Kanarya Adaları, Cape Verde, Atlantik Okyanusu, Panama, Pasifik Okyanusu, Hint Okyanusu, Ümit Burnu'ndan geçip 21 Ocak 2012'de 27.000 deniz mili yol yaptıktan sonra başladığı yer olan Sint Maarten'e dönerek tamamlıyor... Geri döndüğünde teknesinde en ufak bir hasar yok. Tedbirli davranıp korsanlar ve siklonlar gibi tehlike potansiyeli olan bölgelerden

uzak durmuş. Gittiği yerlerde karaya çıkıp bölgeyi gezme ve yeni insanlar tanıma fırsatını da kaçırmamış.

Ne yazık ki, dünya turu yapan genç denizci olmasına rağmen bu girişimi yaşı nedeniyle tescil edilmediğinden Guinness Rekorlar Kitabı'na ismini yazdıramıyor. Laura'nın yolculuğunu, geçtiği yerlerin yerel medyası dâhil, tüm dünya basını ilgiyle izliyor. Her ne kadar denizcilik dünyası olaya başlarda sıcak bakmasa da yolculuk sorunsuz bir şekilde geçince tavır değiştirip, turun bitmesine yakın desteklemeye başlıyorlar.

Dünya basını bu genç kıza alkışlarsa da, Hollanda ulusal basını yolculuğa pek yer vermiyor. Hatta Laura dünya turunu tamamlayana kadar hakkında destekleyici tek bir haber bile yapılmıyor.

Laura Dekker, günümüzde hayatını yat teslimatı ve yolculuğu hakkında sunum ve konuşmalar yaparak kazanıyor.

Kaynakça:
www.onedio.com
www.bizevdeyokuz.com

Sivil savaş esnasında bir barış vahası &

Somalili Azizeler

SOMALİ'DE SİVİL SAVAŞ
SÜRERKEN... BİR YANDAN
DA KADINA ZULÜM
DURMAZKEN... DOKTOR
HAWA ABDİ İLE KIZI
DOKTOR **DEQO MOHAMED**,
SOMALİ'DE BİR KLİNİK SAHİBİ
İKEN, BİR HASTANE, BİR
OKUL VE BİR TOPLULUK İNŞA
ETTİLER... KENDİ ÇEVRELERİNİ
BİR BARİŞ VAHASINA
DÖNÜŞTÜREREK...

HAWA ABDİ: Yirmi yıldır Somali'de birçok insan savaşıyordu. İş yok, yiyecek yok. Pek çok çocuk yanlış ve eksik beslenmeye maruz kalıyordu.

DEQO MOHAMED: Bildiğiniz gibi sivil savaş her zaman en çok çocukları ve kadınları etkiler. Bu yüzden hastalarımızın çoğu kadın ve çocuklardan oluşuyor ve bizim arka bahçemizdeler. Onları bizim evimizde ağırlıyoruz. İçinde bulunduğumuz kampta 90.000 kişi yaşıyor ve %75'i kadın ve çocuklardan oluşuyor.

HA: Hastanemizde sezaryen ve farklı ameliyatlar da yapıyoruz; çünkü insanların yardıma ihtiyacı var. Orada insanları koruyacak bir devlet yok.

DM: Her sabah ortalama 400 hastamız oluyor. Belki azı... Belki fazlası. Ancak bazen sadece 5 doktor ile 16 hemşire olabiliyoruz ve hepsine yardımcı olabilmek için fiziksel olarak çok yoruluyoruz. Ağır olan vakalara o gün yardımcı oluyor, diğerlerini ise bir sonraki gün için programa alıyoruz. Bu, gerçekten çok zor ve görüldüğü gibi hastaneye gelen kadınların hepsi de çocuklarını taşıyan kadınlar,

evlerini yapan kadınlar... Ve bir de okulumuz var, bu bizim aydınlığımız. İki sene içinde bir ilkokul açtık - 850 öğrencimiz var; çoğunluğu kadın ve kız çocuklarından oluşuyor.

**“MUTLULUK SADECE
KENDİ YAŞAMINIZI
KORUMAK DEĞİLDİR.
MUTLULUK SİZE
İHTİYACI OLAN
VE HAYATINI
KURTARABİLECEĞİNİZ
BİRİYLE GELİR.”**

DR. HAWA ABDİ

HA: Doktorların hastalarını tedavi etmekte önemli kuralları var – öncelikli olarak kimin tedavi edileceğine yönelik... İnsanlar bize geliyor, biz de onları ağırlıyoruz. Onlarla neyimiz varsa paylaşıyoruz.

Ancak iki kuralımız var – İlk kural: Kabile ayırımı veya politik ayrımlar olmayacak! Bu türden davranışları yapacak olan varsa dışarı atarız. İkinci kuralımız: Hiçbir erkek karısını dövemez. Eğer döverse onu hapse atarız ve en yaşlı kişi bu durumu, gelip onun davasını tanımlayana kadar onu asla serbest bırakmayız. Bunlar bizim iki kuralımız. Fark ettiğim diğer bir şey de kadın, dünyadaki en güçlü insandır. Çünkü son 20 yılda Somalili kadın ayağa kalktı, lider oldu ve bizler de kendi toplumumuzda lideriz ve gelecek nesillerin umuduyuz.

Biz sadece yardıma muhtaç değiliz, aynı zamanda bir sivil savaşın da kurbanlarıyız. Uzlaşabiliriz, her şeyi yapabiliriz.

DM: Annemin de söylediği gibi bizler geleceğin umutlarıyız. Somali’de erkekler sadece öldürüyorlar. Biz 90.000 kişi ile kampa iki kuralla çıkageldik. Mecburen bazı kurallarla geleceksin, yoksa orada yine savaş çıkar. Kesinlikle kavim – boy ayırımı yok ve aynı şekilde erkekler karılarını dövemiyorlar. Küçük bir hapisaneye çevirdiğimiz bir depomuz var – “Eğer karımı döversen oraya gidersin!” diyoruz... Kadınları cesaretlendirmek ve onlara fırsatlar vermek için biz oradayız; bu yüzden de yalnız değiller.

HA: Medikal bir klinik işletiyoruz ve ona ulaşamayanlar için çok fazla tıbbi yardım gerekiyor. Ayrıca kadın ile çocuklarının farklı güvenlik duyguları edindikleri, kendi kurallarımızı oluşturduğumuz sivil bir toplumu da yönetiyoruz... Birlikte çalışmak ve doktor olmak kararını nasıl mı aldık? 70 yaşındayım. 1947 doğumluyum... Bir zamanlar bir devletimiz, hukukumuz ve kurallarımız vardı. Ama bir gün hastaneye gittim, annem hastaydı... Hastaneyi gördüm, doktorlara nasıl davranıldığını gördüm, hastalara yardımcı olmaya yönelik adan-

“Bir Rahibe Theresa ile Rambo karşımdır, Dr. Hawa Abdi... Minicik bir elit zümreden olan bir aileye doğdu. Müslüman Somali’nin tek kadın doktoru... Savaş patladığında herkes yurtdışına kaçarken o vatanında kaldı. Ailesinden gelen serveti halkı için kullandı, 400 yataklı bir hastane inşa ederek. Hastalar genellikle kadınlar ve çocuklar iken. 2010 yılında radikal kesimden İslam partisi mensupları ellerinde makineli silahlarla hastanesini çevirip Dr. Abdi’ye kadın olduğunu, yaşlı olduğunu söylediğinde, onları koyarken peşlerinden şöyle haykırdı: “Sizler gençsiniz, erkeksiniz. Lakin toplumunuz için ne yaptınız ki? Ben hastanemi terk etmeyeceğim. Öleceksem de onurumla, halkımla birlikte öleceğim,” diyerek olduğu yerden kıpırdamadı. Ona, ‘Mama Hawa’ diyorlar.”

Kaynak: Glamour Dergisi; Jane Wallace

mişliklerini izledim ve onlara hayran kaldım. Böylece doktor olmaya karar verdim. Maalesef annem öldüğünde 12 yaşındaydım. Sonrasında da babam hayallerimin peşinden gitmem için imkân tanıdı. Annem jinekolojik bir sorun yüzünden hayatını kaybetmişti ve benim de böylece Jinekoloji Uzmanı olmaya karar vermemin sebebi budur.

DM: Annem beni çocukluğumda doktor olmak için hazırlıyordu, bense bunu gerçekten istemiyordum. Belki tarihçi olmalıydım ya da belki bir muhabir. Ama bunlar işe yaramadı. Sivil savaş patlak verdiğinde annemin insanlara

nasıl yardım ettiğini ve yardıma da nasıl ihtiyacı olduğunu gördüm.

Dr. Deqo Mohamed

Dr. Amina Mohamed, Dr. Hawa Abdi ve Dr. Deqo Mohamed

Bir kadın olarak Somali'de, kadınlara ve çocuklara destek olmanın ne kadar gerekli olduğunu gördüm. Ve düşündüm ki, belki bir muhabir olabilirim, aynı zamanda bir jinekoloji doktoru da olabilirim. Böylece Sovyetler Birliği döneminde annemle birlikte Rusya'ya gittim. Karakterimizde güçlü bir Sovyet alt yapısı taşıyarak her şeyin üstesinden geleceğimize inandık. Kız kardeşim ise farklıydı... O da bir doktor - Rusya'da okudu. Geri dönmek ve annemizle birlikte çalışmak bizim Sivil Savaş'tan edindiğimiz deneyimler. Sivil Savaş çıktığında ben 16, kız kardeşim ise 11 yaşındaydı. 1990'ların başında toplumumuzun gereksinimlerini gördük ve duygularımız bizi toplumuz için çalışmaya götüren unsurdur.

HA: Bir anne - kız olarak tehlikeli ve kimi kez de korkunç durumlarda karşılaştığım en büyük zorluk, bana ihtiyaç duyan insanları gördüğüm zaman, orada kalmam gerektiğidir, çünkü onlar için yapabileceğim bir şeyler vardı. Vatandaşlarımızdan birçoğu yurt dışına çıktı, ancak ben kendi insanlarımla kaldım ve bir şeyler yapmaya çalıştım.

HAWA ABDI SOMALİLİ DOKTOR

İnsan hakları eylemcisi, 1947 Mogadişu, Somali doğumlu. Kitabı, Umudu Yaşatmak: "Bir Kadın ve Değişen 90.000 Yaşam" Ödülü: Somali Azizleri Cazibe Ödülü, 2013 Küresel Liderlik Ödülü

Yapabileceğim en küçük şeyleri bile. Kendi yerimde başardım. Yerimizde şu an birbirine saygı duyan, birbiriyle çatışmayan 90.000 kişi var. Biz insanlarımıza en ufak şeyleri dahi yapabilmek için ayaklarımızın üzerinde durmaya çalışıyoruz. İşte bu konuda da kızlarım Dr. Deqo Mohamed ile Dr. Amina Mohamed'e minnettarım. Bana gelen insanları tedavi ederken kızlarım hep yardımcı oldular. Onlar insanlar için her şeyi yaptılar. Onlar için arzuladığım ne ise onu yaptılar.

DM: Annem çok zorlu bir kişilik... Birlikte çalışmak zorlu bir iş, bizden her zaman fazlasını bekliyor ve gerçekten de yapamayacağımı düşündüğün anda seni dürtüyor, yüreklendiriyor ve o zaman becerebiliyorum. İşte bu da onunla çalışmanın en iyi kısmı! O bize daha iyi olabilmeyi ve insanlara karşı daha

güzel şeyler yapabilmeyi, uzun süren ameliyatlarsa dayanabilmeyi öğretti. Günde 300 hasta, 10 - 20 ameliyat ve bunlarla birlikte kampı da yönetmek zorundasınız. İşte annem bize bunları öğretti. Çok güzel bir ofiste oturup günde en fazla 20 hasta görmek gibi bir şey değil! Burada 300 hasta, 20 ameliyat ve yönetilecek 90.000 insan var.

Kaynak: TEDtalks, Şubat 2011

Reshma Saujani

“Kızlara kusursuz olmayı değil, cesur olmayı öğretmeliyiz.”

ABD Kongre seçimlerinde politikaya girmek için kolları sıvadı, aday oldu. Başaramadı. Utanç duyduğu başarısızlığı ona rehber oldu. Kızlarını yetiştirmekte olan ebeveynlere seslendi: “Onların, benim gibi 33 yaşında nasıl cesur olunacağını öğrenmelerini bekleyemeyiz. Onlara okullarda, kariyerlerinin hemen başında, hayatlarını ve başkalarının hayatlarını etkileyebilecek dönemlerinde nasıl cesur olunacağını öğretmeliyiz. Onlara, sevilmenin ve kabul görmenin mükemmel olmakla değil, cesaretle mümkün olacağını göstermeliyiz.”

Sözlerini şöyle sürdürdü, Reshma Saujani...

“ Bir süre önce gerçekten çok cesurca bir şey yaptım, ya da bazıları için gerçekten çok salakça... Meclis’e adaylığımı koydum...

Yıllarca bağış topladım, organizasyonlar düzenledim ve bir yönetici olarak politikanın güvenli kapılarının ardında oldum. Ama kalben hep aday olmak istiyordum. Bölgemdeki kadın kongre üyesi 1992’den beri görevdeydi. Hiçbir seçimi kaybetmemiş ve Demokrat parti ön seçimlerinde onun karşısına aday dahi çıkmamıştı. Ama bence ben, bu şekilde fark yaratabilir, statükoyu yıkabilirdim.

Ancak anketler farklı bir hikâye anlatıyordu. Anketçiler adaylığımın çılgınca olduğunu, kazanmanın mümkün olmadığını söylediler. Ama ben yine de aday oldum. Kazanmaya ant içtim. New York Daily News’tan destek aldım. Seçim günü Wall Street Journal fotoğraflarımı seçti, CNBC’ye göre ülkenin en çekişmeli seçimlerinden biriydi.

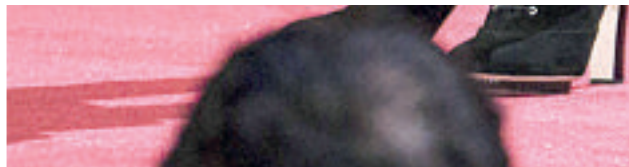
Tanıdığım herkesten para topladım: Hintli bir kızın aday olmasından mutluluk duyan teyzeler dâhil... Ama seçim günü, anketler haklı çıktı; oyların sadece yüzde 19’unu almıştım. Benim ‘yükselen bir siyaset yıldızı’ olduğumu söyleyen gazeteler, bu kez, 6.321 oy için 1,3 milyon doları boşa harcadığımı söylüyordu. Utanç vericiydi.

Birazdan anlatacaklarımla ilgili baştan yanlış fikre kapılmamanız için belirteyim; konu, ‘başarısızlığın önemi’ ya da ‘dayanma gücü’ olmayacak.

Size, meclise nasıl aday olduğumu anlattım. Bu çok önemli, çünkü 33 yaşındaydım ve hayatım boyunca ilk kez, ‘kusursuz olmak’la ilgili korkum olmadan, gerçekten cesurca bir şey yapmıştım.

Ve bu konuda -kusursuz olma korkusu- yalnız değiştim...

Sohbet ettiğim birçok kadın, harika ve mükemmel olacaklarını bildikleri kariyer ve mesleklere yöneldiklerini

söylüyor. Ancak, kadınlara, 'riskten ve başarısızlıktan kaçınmaları' öğretiliyor. Bizler güzel gülmeyi, dikkatli olmayı, 'bütün as'ları toplamayı', risk almamayı öğreniyoruz.

Diğer yandan erkekler sert oynamayı, yükseklerde sallanmayı, parktaki demirlere tırmanıp kafa üstü zıplamayı öğrenirler. Yetişkin olduklarında ise zam isterken veya çıkma teklif ederken risk üstüne risk almaya alışır. Bunun için ödüllendirilirler de.

Silikon Vadisi'nde sıklıkla şöyle söylenir: "İki başarısız girişimin yoksa, seni kimse ciddiye bile almaz!"

Başka bir deyişle, "kızlarımızı kusursuz, erkeklerimizi ise cesur olacak şekilde" yetiştiriyoruz. Bazıları ülkemizin 'bütçe açığı' hakkında endişelenirken, ben 'cesaret açığı' mız konusunda endişeliyim. Ekonomimizi, toplumumuzu kaybediyoruz, çünkü kızlarımızı cesur yetiştirmiyoruz. Senato'da, üst yönetici kadrolarında, komitelerde, Meclis'te ve neredeyse baktığımız her yerde kadın sayısının azlığı, 'cesaret açığı'ndan kaynaklanmakta.

1980'lerde Psikolog Carol Dweck, bir okulda yaptığı çalışmada, çalışkan 5. sınıf öğrencilerinin çok zor olan ödevlere yaklaşımlarını inceledi ve şunu gördü: Çalışkan kızlar çok çabuk pes ediyorlardı; IQ yükseldikçe, vazgeçme olasılığı daha da yükseliyordu. Diğer yandan, çalışkan erkekler zor görevleri, birer meydan okuma olarak görüyordu. Bu, onları harekete geçiriyordu. Hatta iki misli çaba harcamaya istekli oluyorlardı.

Peki, neler oluyor? 5. sınıf kızları, matematik ve fen dâhil olmak üzere her derste erkeklerden daha ba-

RESHMA SAUJANI

Amerikalı. Avukat. Politikacı. Hindu. Nihal Mehta ile evli. Shaan adında bir oğulları var.

Kocası ile ortak bir ileri teknoloji start-up şirketi kurdu. "Girls Who Code" (Kodlayan Kızlar) şirketinin CEO ve kurucusu. Bu kurum teknoloji sektöründe cinsiyetçiliği ortadan kaldırmaya çalışırken, kadına pozitif ayrımcılık yapılmasını savunmakta. ABD Kongre seçimlerinde aday olan ilk Hintli-Amerikalı kadın...

Reshma Saujani'nin adı, 2015 yılında, Forbes Dergisi'nin "40'ünün altında ilk 40" listesinde yer aldı.

Kitapları: "Kodlayan Kızlar: Kodlamayı Öğren, Dünyayı Değiştir"; "Kadınlar Kuyrukta Beklemez: Kalıbı Kır - Yol Göster."

Konuştüğüm birçok kadın, harika ve mükemmel olacaklarını bildiği kariyer ve mesleklere yönelindiklerini söylüyor ve bu tabii ki sebepsiz değil. Birçok kıza riskten ve başarısızlıktan kaçınması öğretiliyor. Güzel gülmeyi, dikkatli olmayı, risk almamayı öğreniyoruz. Diğer yandan erkekler sert oynamayı, yükseklerde sallanmayı, parktaki demirlere tırmanıp kafa üstü zıplamayı öğrenirler. Yetişkin olduklarında ise zam isterken veya çıkma teklif ederken risk üstüne risk almaya alışırlar. Bunun için de ödüllendirilirler.

şarıllar. Kısaca, bu bir yetenek meselesi değil. Mesele, kızların ve erkeklerin zorluklara yaklaşma biçimi ve bu 5. sınıfla da sınırlı kalmıyor. HP raporuna göre erkekler, istenen niteliklerin %60'ını karşılıyorsa iş başvurusunda bulunuyor. Buna karşılık kadınlar, istenen niteliklerin ancak %100'ünü karşılıyorsa iş başvurusunda bulunuyor. Yüzde yüzünü!

Bu rapora göre bu çalışma, kadınların daha fazla güvene ihtiyacı olduğunu kanıtıyor. Ancak bana göre bu çalışma şunu kanıtıyor: Toplumun kadınlardan beklentisi: onların kursosuz ve aşırı tedbirli olmaları!

Hırslı olduğumuz zamanlarda ya da bir işe yüklendiğimizde bile, üzerimize biçilen bu kusursuzluk olgusu, kariyerimizde daha az risk almamıza neden oluyor. Şu anda piyasadaki programlama ve teknoloji sektörlerinde mevcut olan 600.000 işte, kadınlar geride bırakılıyor.

Kadınlığımız, 'cesur' olmak yerine, 'kusursuz' olmak üzere yetiştirildiğinden, ekonomimiz, kadınların yapabileceği tüm yeniliklerden ve sorunlara bulabileceği tüm çözümlerden mahrum kalmış oluyor.

2012'de kızlara kod yazmayı öğreten bir şirket kurdum ve fark ettim ki, onlara kod yazmayı öğretirken, aslında onların cesur olmayı öğrenmelerini sağladım.

Kod yazmak, doğru yere doğru komutun yerleştirildiği, sonsuz bir deneme-yanılma sürecidir. Bazen sadece bir noktalı virgül yüzünden vezir de olabilirsiniz, rezil de! Kod bozulur ve dağılır. Yaratmak istediğiniz o sihirli anı yakalayana kadar çok ama pek çok kez denemeniz gerekir. Tahammül gerektirir. Hata yapmayı gerektirir.

Programımızda gözlemlediğimiz ilk şey, kızlarımızın doğruyu yapamaktan korkmalarıydı.

"Girls-Who-Code" programının öğretmenleri aynı hikâyeyi anlatır: Kızların kod yazmayı öğrendiği ilk hafta, bir öğrenci öğretmeni çağırıp, "Ne kodu yazacağımı bilmiyorum,"

der. Öğretmen ekrana baktığında bomboş bir metin düzenleyicisi görür. Gerçeği bilmeseydi, öğrencisinin 20 dakika boyunca boş ekrana baktığını sanabilir. Ancak, öğretmen bilgisayarda 'geri al' tuşuna birkaç kez bastığında öğrencisinin kodu yazıp, sonra sildiğini fark eder.

Genç kız denemiş, yaklaşmış ama tam doğru yapmamış. Kat ettiği ilerlemeyi göstermek yerine, hiç göstermemeyi yeğlemiş. Ya tam yapacaksın - ya da hiç!

Kızlarımız kod yazmada iyiler ancak onlara sadece kod yazmayı öğretmek yetmiyor.

Columbia Üniversitesi'nde Java'ya Giriş dersi veren Profesör arkadaşım Lev Brie bana, Bilgisayar Bilimi öğrencilerinden bahsetti: Erkekler bir ödevle uğraşırken, "Profesör, kolumda bir sorun var," derken, kızlar gelip, "Profesör, bende bir sorun var," diyor.

"Neredeyse baktığımız her yerde kadın sayısının azlığı, 'cesaret açığı'ndan kaynaklanmakta."

İşe, kusursuzluk beklentisinden kurtulmakla başlamalıyız. Bunu da, kızlarımızın bu konuda yalnız olmadıklarını bilmelerini sağlayacak bir kardeşlikle inşa edebiliriz. Çünkü daha çok çalışmak, sistemdeki bozukluğu düzeltmeyecek. O kadar çok kadın, "Parmak kaldırmaktan, soru sormaktan korkuyorum. Çünkü anlamayan ya da zorlanan tek kişinin ben olmasını istemiyorum," demekte.

Kızlarımıza cesur olmayı öğrettiğimizde, onları cesaretlendirecek ortak bir grup oluşturduğumuzda, inanılmaz zor şeyler yaratacaklar ve bizler de bunu her gün izleyebileceğiz.

Örneğin, "Tampon Run" adlı oyunun yazılımını yapan iki lise öğrencimizi ele alalım... Oyuna, regl tabusu ve cinsiyetçilikle savaşıyorlar. Ya da, Amerikalıların seçim sandıklarının öğrenmelerini sağlayan bir uygulamayı geliştirerek, yeni ülkesine olan sevgisini gösteren Suriyeli mülteci

genç kıızı... Ya da, kanser olan babasının - bir umutla - hayatını kurtarabilmek için kanserin iyi ya da kötü huylu olduğunu tespit eden bir uygulama yazan 16 yaşındaki kıızı. Bunlar binlercesi içinde sadece üç örnek. Mükemmel olmamayı, denemeye devam etmeyi, sebat etmeyi öğrenen binlerce kızdan üçü. Onlar programcı, ya da bir sonraki Hillary Clinton, ya da Beyonce olacaklar. Hayallerini ertelemeyecekler.

Amerikan ekonomisinin, ya da herhangi bir ekonominin büyümesi, yenilikçi olabilmesi için nüfusun yarısını göz ardı edemeyiz.

Kızlarımızı mükemmel olmamaya alıştırmalı ve bunu hemen - şimdi yapmalıyız.

Onların, benim gibi 33 yaşında nasıl cesur olunacağını öğrenmelerini bekleyemeyiz. Onlara okullarda, kariyerlerinin başında, hayatlarını ve başkalarının hayatlarını etkileyebilecek dönemlerinde nasıl cesur olunacağını öğretmeliyiz.

Onlara, sevilmenin ve kabul görmenin mükemmel olmakla değil, cesaretle mümkün olacağını göstermeliyiz.

Tanıdığımız her genç kadına, kardeşinize, yeğeninize, çalışanınıza, iş arkadaşınıza mükemmel olmamanın rahatlığını anlatmanız için sizin her birinize ihtiyacım var. Çünkü kızlara mükemmel olmamayı öğrettiğimizde güçlendireceğiz. Kendileri ve her birimiz için daha iyi bir dünya yaratan cesur genç kadınlar hareketi yaratacağız.

Kaynak: TED Talks

Kadınların BARİŞ girişimi &

Filistinli bir genç kız Yara Majed

Yara, 17 yaşında lise öğrencisi bir genç kız, Filistin yönetimine ait topraklarda yaşıyor... 'Kadınların Barış Girişimi'ne katılımını yalnız bir anlatımla dile getiriyor...

"Bölmüş ve işgal altında bir ülkede büyüdüm. En büyük rüyam, başkalarının ve özellikle kadınların ve genç kızların haklarının peşine düşmek, fark yaratmak... Onların, kendilerini güçlü ve yetenekli hissetmelerini, kendi haklarının peşine düşmelerini ve fark yaratabileceklerini bilmelerini istedim. "Women Wage Peace" - "Kadınların Barış Girişimi"ni destekleyerek, onların arasında bulunarak kendi sesimin de duyulmasını sağlayarak toplum içinde örnek oluşturmaya çalıştım. Muhteşem bir anne, hiçbir desteğini esirgemeyen sevgi dolu bir aile tarafından büyütüldüm. Bana her zaman kendime inanmayı öğrettiler. Ve kendime inanır da amacım için bütün kalbimle çok çalışırsam her girişimimde başarılı olacağıma inandırıldım.

Geçtiğimiz yıl, hayatımı tamamen değiştirecek bir deneyim yaşadım: Bir öğrenci değişim programı için ABD'ye gittim. Çatışma içinde olmayan bir ülkenin neye benzediğini görmek bende büyük bir değişim yarattı. Filistin'deki herkes için böylesi bir hayat temenni ediyorum. Güvende olmak, özgür olmak ve barış içinde yaşamak. Benim için barış bir rüya! Belki de, her iki tarafın da yaşama tutunabildiği bir umut ışığı... Kanımca buna ulaşmak için her iki taraf da birbirlerine karşı olan duygularını gözden geçirmeli, nefreti terk etmeli, sadece geleceğin ufkuna odaklanmalı... Öncelikle kendilerimize daha iyi bir yaşam için... Ve tabii ki, gelecek nesiller adına..."

UMUT YÜRÜYÜŞÜ

Geçtiğimiz aylarda İsraili ve Filistinli binlerce kadın iki hafta süren bir umut yürüyüşüydü. Çoğunluğu beyaz giysilere bürünmüş kadınlar, Batı Şeria dâhil olmak üzere boydan boya İsrail'i yürüyerek Barışa yönelik taleplerini ortaya koydular. Her iki toplumun kadınları umutlarını hep birlikte harmanladılar. Yürüyüşler esnasında sık-sık danslar, horalar tepildi ve halaylar çekildi. İki haftanın sonunda İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun konutuna ulaştılar. Konutun önünde Barış şarkılarını terennüm ederek çağrılarını noktadılar. Ürdün, Filistin, İsrail... Amaçları bütün komşularıyla barış içinde yaşamak iken...

KADINLARIN BARIŞ GİRİŞİMİ (Women Wage Peace)

Bu kadın hareketi, yaşama geçirilebilir bir barış peşinde.

Politik çözümü kamuoyu ajandasının üstünde addederken, yegâne çıkış noktasının Orta Doğu'da yaşam ve umut vaadi taşımaması hedeflemekte. "Tek çabamız, bölgemizde farklı ve yepyeni bir gerçeğin inşa edilebilecek olması..."

Bu sebeple yeni bir girişimi seferber etmek ve alternatif önerilerle öne çıkmak istiyoruz. Son şiddet dalgası, yaşam döngü-

müzi değiştirerek, dışına çıkmamız gerektiği inancımızı pekiştirdi. Sağ veya Sol Kanat, dindar veya laik, Arap veya Yahudi... Hepimiz normalleşmenin, refahın ve insan haklarının hüküm sürdüğü bir toplumda yaşamak istiyoruz. Hepimiz aklı başında ve dengeli bir varoluş içinde nefes almak istiyoruz.

Bu hareket, İsraili, Filistinli ve bölgedeki diğer uluslar arasında barış arayışı içinde bulunanların oluşturduğu kamuoyunun ilgisini çoğalt-

mak temelinde... Aynı doğrultuda, karar yapıcılarının ilgisini çekmeyi, askeri ve güvenlik konularının da tartışılabilir olacağı önceliklerinde değişim yoluna girmelerini istemekteyiz. Tüm kadın hareketlerini bir araya getirerek mümkün olduğunca daha geniş tabanlı bir etki alanı oluşturacağız."

GÖREV BİLDİRGESİ

Biz kimiz? Kadınların Barış Girişimi hareketi, binlerce kadının kamuoyu ve politik arenada etkinlik sağladığı siyaset dışı, geniş tabanlı ve süratle büyüme kaydeden bir kuruluş.

Amaç edindiklerimiz? Umudu yeniden gündeme getirerek kendimiz, çocuklarımız ve gelecek nesillerimize yönelik daha barış dolu bir varoluşu kurumsallaştırmak.

Hedefimiz? Gelecekteki bir savaşa engel olmak... İsrail - Filistin çatışması konusunda, dört yıl içinde, şiddetten arındırılmış, saygın ve bütün taraflar için kabul edilebilir bir anlaşma zeminine ulaşmak.

DEĞERLERİMİZ

Sebat ve kararlılık, karşılıklı saygı, işbirliği ve ortak liderlik anlayışı.

TEMEL TAHMİNLERİMİZ

1. İsrail'deki kadınların büyük bir çoğunluğu politik bir anlaşmayı destekleyecek.
2. Kadınların sürece katılmaları, daha etkin ve tutarlı Barış süreçlerine olanak sağlayacak.
3. Politik bir anlaşma, geleceğimizi güvence altına alacak ve uzun süreli ve kararlı bir çözüme götürecektir.
4. İşbirliği içinde bulunacak, süratle büyüme kaydeden gruplar halindeki Filistinli ve İsraili kadınlar arasındaki çalışmalar arttıkça daha sürdürülebilir bir çözüm sağlanacak.

ARAMIZA KATILMAK

- Aidiyetlerini amacımız çerçevesinde niteleyen tüm politik partilerden veya toplumlardan İsraili kadınlar...
- Misyonumuz ve görev bildirmize kabul veren herkes...

HEDEFLERİMİZ

1. Doğrudan veya İsrail kamuoyu baskısı ile politikacıları ve karar vericileri siyasi bir çözüm bulmağa

yönelik daha çok çaba harcamaları yolunda etkilemek.

2. Planlama, karar mekanizmaları ve karşılıklı görüşmelerin yürütüldüğü merkezlerde kadınlara lider roller tanımlanmasını sağlamak.

HAREKET PLANI

1. Geniş tabanlı ve çeşitlilik içindeki bu kadın grubu ortak amacımız için bir araya geldi ve hareket içindeydi.
2. Politik bir çözüm niteliği olmasa da Yahudi ve Arap nüfusun çoğunluğu için kabul edilebilir olan destek verebilecek bir anlaşmanın arkasında olacağız.
3. İsrail, Batı Şeria, Gazze ve dünyadan siyaset dışı tüm çevrelerle etkin iletişim içindeyiz.
4. Pazarlama
  - a) İçerik paylaşımı, diyalog oluşturma ve daha çok insanın katılımını sağlamak adına dijital medya paylaşımlarında bulunmak.
  - b) Karar mekanizmalarında baskı oluşturmak için yerel ve yabancı medyayı kullanmak.
  - c) Görünürlük - beyaz giysiler ve renkli eşarp veya şapkalar.

SICACIK YAZ DÜĞÜNLERİNİ UZAKLARDA ARAMAYIN...

Yaz düğünleri için aradığınız mekan yemyeşil bir gizli bahçenin içerisinde üstelik şehrin tam kalbinde...
Grand Hyatt İstanbul'da en özel gününüzü deneyimli ekibimiz ile planlayın, siz sadece tatlı telaşın keyfini çıkarın.

Ayrıntılı bilgi için; +90 212 368 1234 veya
istanbul.grand@hyatt.com

GRAND | HYATT™

GRAND HYATT İSTANBUL
HARBIYE MAH. TASKISLA CADDESİ
NO:1 34367, ŞİŞLİ, İSTANBUL

HYATT name, design and related marks are trademarks of Hyatt Hotels Corporation. ©2017 Hyatt Hotels Corporation. All rights reserved.

34

Cazın iddialı isimlerinden biri...

Melis Sökmen

Melis Sökmen kendisini sadece caz vokalisti olarak tanımlamasa da, birçok müzik eleştirmenine göre Türkiye'nin en iyi kadın caz vokallerinden biridir. Melis Sökmen ile kendi deyimiyle üç kıtanın birleşimi olan ailesini ve hayatı olan müziği konuştuk.

Seni bu aralar nerelerde dinleyebiliriz, son zamanlarda neler yapıyorsun?

Her ayın ilk cuması Zorlu Center'daki Eatly Teras'ta, ayda bir kere de Kadıköy'de kurucuları tiyatro kökenli bir aile olan Taşra Kabare'de sahne

alıyorum. Taşra Kabare çok keyifli bir yer. Orada farklı bir müzikal formatla varız. Geniş ferah bir performans merkezi, arabeskten caz'a farklı türdeki müziklere de yer veriyorlar. Sahipleri varını yoğunu sanata, bu mekana yatırmışlar. Bugünkü Türkiye için çok değerli ve iddialı bir tutum bu. Bir de Onbirart sanat atölyesinde sahne performans dersleri veriyorum. Çellist Jülide Canca Eke ve Keman sanatçısı Zeynep Tolga Sevim bir sanat okul açmaya karar veriyor ve Onbirartı kuruyor.

Biliyorsun, ben Alman Dili ve Edebiyatı Yabancı Diller Eğitim Bölümü'nü bitirdim. Bölümüm içerisinde, eğitimcilik de var ve bu tecrübemi aktardığım bir alan olduğu için çok keyif alıyorum.

Nedir sahne performans dersi, vokal eğitimi mi?

İçinde vokal de var tabii, ama sırf sesle ilintili değil; yani bildiğimiz salt şan dersi değil. Benim tüm sahne tecrübemi aktardığım, dans geçmişimi, vokal tekniklerini, sahne üstü postürün ve hareketlerin nasıl olması gerektiğini içeren bir ders sunuyoruz. Öğrencilerimizle bir sahne repertuarı hazırlıyoruz.

Kimler alıyor bu eğitimi?

Öğrencilerimiz arasında, şarkıcılığı profesyonel hayata taşımak isteyenler, beden dilini ve kulağını geliştirmek isteyen oyuncular olsa da, yaş ve meslek gözetmeksizin herkes bu dersi alabiliyor. Alıyor da! Çünkü biz müzik dinlemeyi öğretiyoruz. Öğrencilerimiz sadece melodiyi değil tek tek enstrümanların sesini duymaya başlıyor, neyin iyi neyin kötü olduğunu ayırt ediyorlar. Yaşadığımız yüzyıl içinde insanların bir motivasyona ihtiyacı var ve bunu sanat veriyor, özellikle de müzik.

Nasıl başladın sanat hayatına?

İçine doğdum diyebilirim. Bir kere serde bir Sökmen soyadı var. Sökmen'ler de ezelden beri sanatla iç içe. Sait Sökmen ilk Türk bale eserini sahneye koyan önemli bir koreografıdır. Cemil Sökmen Türkiye'nin en önemli tenorlarından biridir. Hatta köklerimizde böyle bir şey var diyebilirim. Dedem Antakya'lı, Çanakkale Savaşı'na katılmış, sonra bir çete kurmuş, Amanos Dağları'nda Fransız'larla savaşmış biri. Bu mücadelele sona erince çok sıkılıyor ve dünyayı doluşmaya başlıyor. Düşünsene kaç sene önce. Yıllarca yurtdışında yaşıyor ve Afrika'da (Gine) babaannem ile tanışıyor. Babaannem Afrikalı. Afrika belki de dünyada müziğin çıkış noktası diye anılabilecek bir bölge. Babaannem şahane dans edermiş, hatta dedem ona dans ederken âşık olmuş. Benim de, muhtemelen tüm bunlar DNA'larıma işlemiş.

Hiç gittin mi Gine'ye?

Biliyorsun çok uzun süre kapalı bir toplumdum. Daha yeni, Gine'ye babaannemin kabilesini ziyaret etmeye gittim inanabiliyor musun? Büyükelçimiz, bizi 29 Ekim resepsiyonu vesilesi ile Gine'ye davet etti. Hem resepsiyonda şarkı söyledik, hem de oradaki ailemizle görüştük. Aile hala orada duruyor çok eski

ve büyük bir kabile. Babaannem kabile reisinin kızı Fatumata Camara. Hayatımın en önemli tecrübelerinden biriydi. Muazzam ağırladılar bizi. Bizi bir heyet karşıladı, Gine TV'leri çekim yaptı, Reis'in mezarına gittik. Mezarın üzerinde kocaman Afrika'ya özgü ihtişamlı bir ağaç olan baubau ağacı çıkmış; dua ettik, dilekler diledik. Aile defterine yazılar yazdık. Çok görkemliydi. Orada çektiğimiz görüntüleri kullanarak, albümde yer alan, babaannemin bizi

uyuturken söylediği ninni olan Malaika şarkısına klip çekmeyi düşünüyorum.

Çok değerli bir aile ortamının olmuş, hafta geçenerde Birgün gazetesinde bir röportajın yayınlandı. Tomris Uyar'ın hayatına katkısını anlatıyordun. Biraz bahsedebilir misin?

Bir fotoğraf bulmuş sevgili Burak Abatay, Leyla Erbil, Tomris Uyar ve ben. Onun üzerinden konuştuk. Tomris Uyar ile çok uzak bir akrabalığımız var. Eşi Turgut Uyar yengemin babasıydı. Almanya'dan geldiğimde tek başımdaydım, ailem yoktu, Tomris elimden tuttu. Ya onların ya da amcamların evindeydim genelde. Ne zor düşünsene; Türkçem kötü, karşımda da Tomris Uyar gibi bir çınar var. Yani konuşma daha iyi.

Şaka bir yana Türkçemi geliştirmede en önemli rolü onlar oynadı. Beni Avusturya Lisesi'ne yazdırdılar. Çok şey öğrendim. Şimdi anlıyor insan kıymetini. O zaman için o kadar doğal geliyordu ki her şey. Edip Cansever'i, Cemal Süreya'sı, Leyla Erbil'i ile hep aynı ortamda olmak. Hatta Tomris Uyar'ın "Yazılı Günler" kitabında ben de yer alıyorum. Tomris Uyar, çok fazla dışarı çıkmayı sevmezdi, eve hep birileri gider gelirdi. Bitmeyen muhabbetler arasında, Tomris Uyar hep çalışırdı, çok çalışkandı. Eski tip daktilosuyla yazar dururdu. Sonra bir de bana uzaırttı, "Oku bakalım ne düşünüyorsun," falan diye sorardı, çok heyecanlanırdım. Benim için müthiş bir hayat deneyimi oldu o dönem.

Almanya'da geçti çocukluğun, müzik tecrübesi orada mı başladı?

Babam, dededen de genetik herhalde, 'hadi bir gidelim' diyerek Almanya'ya yerleşmeye karar veriyor. Yedi yaşında ailemle gittim, on yedi yaşında ailemi bırakıp geldim. Aslında sanat hayatımın tohumları Almanya'da atıldı. Almanya'da eğitim çok gelişmişti, tüm çocuklar mutlaka sanat ve spor ile ilgilenirdi. Okullarda tüm bu imkanlar vardı. Öğretmenlerin

gözlem yeteneği de müthişti. Öğretmenim ritme yeteneğim olduğunu söyledi ve beni davul çalmaya yönlendirdi. Babam, kadın davulcu mu olur diyerek beni gitara yönlendirdi. Gitar çalmaya başladım. Ben zaten İngilizceyi de müzik sayesinde öğrendim. Amcamın evinde müthiş plaklar vardı o dönem. Carole King albümünü dinledim, “You’ve got a friend” şarkısına eridim bittim. İşte ilk şarkıcılık tecrübesi öyle başladı, o şarkıyla. Sözlerini söylemeye çalışırken, açılan sözlükler ve telaffuz işaretleri ile İngilizceyi çözdüm. Sonra hep Türkiye’de olmak istedim. En zor girilen Ekonomi Bilimi okullarından birini kazanmış olmama

Albüme uzun bir ara versem de aslında hep müzikle vardım. Sürekli konserler, içinde bulunduğum müzikaller, jingle çalışmaları, türlü vokal projeleriyle hep müzikte kaldım. Zaman ve teknoloji ilerledikçe, “Yaparsam, beni yansıtan, zamansız bir albüm yapmalıyım ve bunu mutlaka basmalıyım,” dedim. İçime sinecek şarkıları seçmek güzel bir ekiple buluşmak epey zamanımı aldı. “Hediyem” albümü ile dört yıl uğraştım. Ankara’ya gidip geliyordum. Onur Aymergen ile tanıştım. Çok iyi bir gitarist, birlikte sahne de alıyorduk, kafalarımız uyuştu ve beraber giriştik albüme. Albümün müzik direktörlüğünü yaptı. Albümün

kapağından, içindeki yazılara, müzisyenlere ve tüm çalışanlara kadar çok içime sinen bir albüm oldu. (DMC) Doğan Music Company etiketi ile de rafa çıktı.

Çok iyi bir vokal olman ve çok geniş bir perspektifte müzik yapman belirli bir alana kanalize olamamana yol açtı mı?

Evde ilk dinlediğin müzik çok önemlidir. Temeller burdan atılır. Biz evde klasik de dinledik, Fransızca chansonlar, Türkçeler, fadolar da. Hepsini söyleyebiliyorum. Fado söyleyemiyorum belki ama mesela Portekizce şarkı söylüyorum sahnede. La Bamba’nın orjinal ilk plağı vardı bizde. Tito Puente’ler, Machucambos, Tino Rossiler, işte hep bunlar müzik altyapımı oluşturdu. Çok fazla beste yapan bir tarafım da yok. Benden ne olmasını beklerdin ki? Birden fazla çeşidi söyleyebiliyorum ve yapabildiğim her şeyden keyif alıyorum. Tabi bir alanda direkt ilerlememeye

sebepl olmuştur ama müzikte böyle bir beklentim de olmadı. Müzik benim için bir iş değil hep hayatın kendisi oldu. Keyif aldığım şeylerle var oldum.

Çağan Irmak’ın “Benim adım Feridun” filminde kendini oynadın, nasıl oldu?

İki sene evvel tanıştık Çağan ile. Beni dinlemekten keyif alıyormuş. Hatta bazı şarkılarımla ilgili duygusal anıları bile var. “Hediyem” albümünü çok beğenmiş; bir gün beni aradı, filmimde kendini oynar mısın diye sordu, koşulsuz kabul ettim.

Son olarak Şalom okurlarına söylemek istediğin bir şey var mı?

Sanat çok iyileştirici ve önemlidir. Beynin ufkunu açar. Bir ülkenin tanıtımında da en güçlü etkenlerden biridir. Mesela Amerika deyince insanın aklına pek çok şey gelmez ama mutlaka bir Madonna, Michael Jackson, bir Miles Davis gelir. Sanatın iyileştirici gücünü asla unutmamamızı ve hep müzikle kalmanızı dilerim.

Etel Kazado Temurcan ve Melis Sökmen

rağmen ailemi de orda bırakarak geldim. Ailemizin açtığı bale sanat merkezi vardı, onun uğruna geldim. Dünyanın en mutlu insanıyım. Bale sınıfına girdim ve oradan hiç çıkmadım.

Sahne hayatı nasıl başladı?

Sahneye ilk dansçı olarak çıktım hem de Büyük Maksim’de. Türkiye Güzellik Yarışması vardı. Biz okul olarak ilk gösterimizi orda yaptık. O dönem müzikaller başladı. Vokal bu şekilde hayatıma girdi, aynı dönem Grup Lokomatif’in bir kadın soliste ihtiyacı olmuş, bir şekilde bana ulaştılar, sesimi dinlediler beğendiler ve grupla Kuşadası Altın Güvercin Müzik Yarışması gibi önemli bir organizasyonda ilk defa vokal olarak sahneye çıktım. Hem ikinci olduk hem de Duygu Asena’dan Gençlik Ödülü’nü aldık. Sonra Grup Lokomatif ile Eurovision’a katıldık. Ardından Ercüment Vural ile yaptığım ilk albümüm “O zaman” çıktı.

On sekiz yıl aradan sonra son albümün “Hediyem” yayınlandı, neden böyle bir ara verdin?

DR. MELİKE KÜLAHÇI SAÇ EKİMİ HAKKINDA MERAK EDİLENLERİ AÇIKLIYOR!

Sürekli duyduğumuz ama nasıl olduğunu bilmediğimiz saç ekimi hakkında bilmeniz gereken her şeyi sizin için **Transmed Medikal Direktörü Dr. Melike Külahçı**ya sorduk.

Erkeklerin saçları neden dökülür?

Saç dökülmesinin en büyük sebebi bir androjen hormonu olan testosteronun vücutta 5-Alfa Redüktaz adıyla bilinen bir enzim ile birlikte Dihidrotestosterona (DHT) dönüşmesidir. Bu hormon saçlara sinyaller gönderir ve saçların güçsüzleşmesine, seyrekleşmesine neden olur. Erken teşhis, bu sebeplerin hepsini yavaşlatır ya da durdurur.

Hangi yaş aralığında saç ekimi yapılır?

18 yaşını geçmiş sağlıklı bireylere saç ekimi yapılabilir. Genellikle 30 yaşın üzerindeki 100 erkeğin 70'inde saç dökülmesine ilişkin sorun yaşanmaktadır. Bu %70'in 1980li yıllarda sadece %10'u saç cerrahisine başvururken, bugün saçsız erkeklerin %25'i cerrahiyle tedaviye ilgi duymaktadır. Günümüzde en çok 28-48 yaş arası erkeklerin saç ekimine rağbet ettiğini görüyoruz.

Ekilen bu saçlar ne kadar dayanıyor?

Canlı saç foliküllerinin nakledildiği çağdaş cerrahi yöntemlerin en büyük avantajı nakledilenlerin kişinin kendisine ait, canlı ve büyümekte olan saçları olmasıdır. Bu operasyonların sonuçları kalıcıdır. Cerrahi tedavi süreci tamamlandıktan sonra, ömrünün geri kalan kısmında, kişinin saç dökülmesini dert etmesine gerek yoktur.

Saç ekimi sonucu neden herkes de doğal gözüküyor?

Saç kökü doğru açıda yerleştirilmemişse ve doğru biçimde dağıtılmamışsa sonuç doğallıktan uzak

olmaktadır. Özellikle çok seyrek ve düzenli dizilmiş ekimler çim adam görüntüsü vermektedir.

Saç ekimi için güvenilir ve kaliteli bir kliniği nasıl bulabilirim?

Bunun için dikkat etmeniz gereken bazı noktalar var. Bunlar;

- **Sonuçların kontrolü:** Daha önce aynı klinikte operasyon geçirmiş bir hastayı yüz yüze görmemiz önerilir.
- **Kliniğin kontrolü:** Konusunda uzman bir klinik tercihi herhangi bir hastane tercihinden daha güvenli olabilmektedir. Klinikler konusunda daha deneyimli uzman bir kadro vaat eder.
- **Doktor seçimi:** Operasyonunuzu yapacak olan doktorun bu konuda deneyimli olmasına özellikle dikkat edilmelidir.
- **Saç analizi ve muayenelerin kimler tarafından yapıldığı:** Saç muayenesinin uzman bir doktor tarafından yapılması önerilir.

Özellikle erkekler tarafından büyük merak konusu olan saç ekimi sonrası süreçte yanlış bilinen doğrular nelerdir?

Saç girişimi geçirdiğim akşam yatmak yasaktır, geceyi oturarak geçirmeliyim.

Ekim gecesi yüksek bir yastıkla rahatça uyuyabilirsiniz.

Saç ekimi sonrası çok ağrılıdır ve yüzüm şişer.

Operasyon sonrasında titiz bir medikal hazırlık ve doğru düzenlenmiş ilaçlarla ağrı ve şişme olmayacaktır.

Saç ekiminden sonra 1 ay evden çıkamam.

Fiziksel olarak 6-8 gün sonra rahatça sosyalleşmeye başlar, 6-8 hafta sonra eski sosyal hayatınıza dönebilirsiniz.

Ekilen Saçlar Önce Dökülür, Ne Kadarı Çıkacağı Belli Olmaz.

Saç ekimi doğru teknik ve yöntemlerle yapılmışsa %90 oranında kök yaşayacak ve ekilen saçların bu verimde uzaması gerçekleşecektir. Bunun için 6 ay sabretmek gerekmektedir.

+90 212 281 13 00

**TRANSMED SAÇ VE ESTETİK
CERRAHİ TIP MERKEZİ**

Fulyalı Sok. No.7 34330 İç Levent,
İstanbul / Türkiye

www.transmed.com.tr

Feminizm zamanında aşk

Erica Jong & Uçuş Korkusu

“Henüz yanıtlanamamış ve kadın ruhuyla ilgili otuz yıl süren araştırmalarım karşın benim de yanıtlamayı başaramadığım çok önemli bir soru var: Kadın ne ister?”

Sigmund Freud

Aslına bakarsanız yirmi birinci yüzyıl kadını, kadınların erkeklerle eşit şekilde sahip olduğu sosyoekonomik, siyasi ve yasal hakların tamamını istemekle yetinmiyor artık. Kararlarını kendi başına veren, her konuda özgürlüğünü dilediğinde yaşayan tam bir birey olmak istiyor. En azından gelişmiş ülkelerdeki aydın kadınların çoğu için bu böyle. Bu istekler salt aydın kadınların

gönlünden geçmiyor elbette. Bu istekler gelişmekte olan ve hatta az gelişmiş ülkelerdeki kadınlara kadar, kısmen de olsa, yansımakta. Giderek kadınların talepleri artıyor; artmakla kalmıyor, bu uğurda kıyasıya mücadele vermekten de kaçınmıyorlar diyebiliriz. Yeri ve sırası gelmişken, 1973 yılında yayınladığı *Fear of Flying (Uçuş Korkusu)* adlı çığır açan romanıyla ikinci feminizm dalgasının başını çeken Erica Jong’a geçmeden önce, bu yıl 10 Aralık günü kabulünün 68’inci yıl dönümünü kutladığımız **İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi** ile 5 Aralık günü kutlanan **Kadın Hakları Günü**’nün önemine kısaca değinelim ki, artıları ve eksileriyle feminist dalgaları ve Erica Jong’u değerlendirebilelim.

İnsan Hakları ve Kadın Hakları: Farklı mı?

İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'nun Haziran 1948'de hazırladığı ve birkaç değişiklik yapıldıktan sonra 10 Aralık 1948'de, BM Genel Kurulu'nun Paris'te yapılan oturumunda kabul edilen 30 maddelik bildiridir. Dolayısıyla, her yıl 10 Aralık günü İnsan Hakları Günü olarak kutlanır ve bu maddeler birçok ulusal ve uluslararası yasanın temelini oluşturur. Bildirinin birinci maddesi şöyledir: "Bütün insanlar hür, haysiyet ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdana sahiptirler ve birbirlerine karşı kardeşlik zihniyeti ile hareket etmelidirler."

İnsan hakları, tüm insanların sadece insan oldukları için sahip olduğu temel hak ve özgürlüklerdir. Yani, ırk, ulus, etnik köken, din, dil ve cinsiyet ayrımı gözetmeksizin tüm insanların yararlanabileceği haklardır bunlar. Dolayısıyla, insan hakları kavramı, bütün insanlığın ortak kazanımı, ortak malıdır ve çok değerlidir. Doğal olarak insan hakları kavramı kadın haklarını da içerir diyeceksiniz, öyle değil mi? Öyleyse, kadın hakları da nereden çıktı? Evet, bu hakları kullanmakta herkes eşittir ama gelin görün ki, insan hakları terimi ideal bir söylemdir. Olanı değil, olması gerekeni dile getirir. Acaba kadınların sadece kadın oldukları için karşılaştıkları insan hakları ihlalleri, haksızlıklar veya suistimaller uluslararası insan hakları belgelerinde ve mahkemelerin bu belgeleri yorumladıkları kararlarında ne kadar yer bulabilmektedir? İşte en temel feminist eleştiri, insan haklarının evrenselliği ile uygulamadaki bu ayrımcılığı sorgular. Feminizmin temel hareket noktası cinsiyetler arasındaki eşitsizlikleri ortadan kaldırmak olduğu için herhangi bir cinsin bir diğerine üstün olduğunu savunmak, feminizmin söylemine aykırıdır. Diyeceğim o ki, sanılanın aksine feminist yaklaşım kadınların üstünlüğünü değil, sahip olmaları gereken olanakları, fırsat eşitliğini ve toplumsal adaleti savunur. "Erkeklerin üstün olduğu" anlayışına karşı çıkmak, "kadınların üstünlüğünü" savunmak demek değildir. Farklı görüşleri savunan feminist gruplar ve bunların ortaya attıkları farklı yaklaşımlar olmasına rağmen, tüm feministlerin ortak hedefi kadınların durumunu iyileştirmeyi amaçlayan bir mücadele sürdürmektir.

Feminizmin tarihçesine kısaca bir göz atalım

Kadınların asla seçme ve seçilme haklarının olmadığını düşünün. Kadınların evde oturup ev işi ve çocuk yetiştirmek dışında hiçbir seçeneklerinin olmadığı, seslerini duyuramadıkları bir dünya düşünün. İşte bu nedenle, kadın özgürlükleri uğruna mücadele etmek

Madem İnsan Hakları kabul edilmiş, kadın hakları ne demek?

için doğdu feminist hareket. Feminizm ta 17. yüzyıldan itibaren, eşit haklar istemiyle yeşermeye başlamıştı zaten. Fransız Devrimi ile birlikte eşitlik ve özgürlük kavramları yayıldığında, kadınlar ayırım gözetmeksizin herkesin eşit haklara sahip olmasının önemini kavradılar ve yüzyıllardır süre gelen ikincil konumlarını

sorgulayabildiler. Bu nedenle ilk dönem feministlerin hareket noktası 'eşitlik' arayışıydı ve 19. yüzyılın ikinci yarısından başlamak üzere, 1. Dalga Feministler dernekler kurarak bu istemlerini daha örgütlü hale getirdiler. Eğer eşitlik kazanılacaksa en başta yasalarda düzenlemeler yapılmalıydı. İşte bu yüzden, eşitlik mücadelesi özellikle oy hakkı ekseninde gelişti. 1. Dünya Savaşı sonrasında geliştiğinde artık birçok ülkede kadınlar oy hakkını elde etmeye başlamıştı. Bu süreç, feminist tarihte Birinci Dalga Feminizm diye bilinir. Eşitlik bayrağıyla yola çıkan ilk dönem feministlerin, siyasal haklar ve kadınların eğitimi konusunda önemli aşamalar kaydettiği gerçeği asla göz ardı edilemez. Ülkemizde de, 1930 yılından itibaren çıkarılan bir dizi yasa ile kadınlara önce Belediye seçimlerine katılma, sonra köylerde muhtar olma ve ihtiyar meclislerine seçilme hakkı tanındı. 5 Aralık 1934'de Anayasa ve Seçim Kanunu'nda yapılan yasa değişikliği ile Türk kadını pek çok batı ülkesinden daha önce milletvekili seçme ve seçilme hakkını elde etti. Yaptığım araştırmalar sonucunda

Feminizm kadın ile erkek eşitliğini savunmaktır.

da şahsen şu sonuca vardım: Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk feminist düşünürü Mustafa Kemal Atatürk'tür demek yanlış olmayacaktır. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de 5 Aralık günü kadınların eşitlik, kalkınma ve daha huzurlu yaşam özelemlerini dile getirdikleri Kadın Hakları Günü olarak kutlanır.

Kadın hakları hareketinin ya da feminist hareketin ikinci dalgası, başta ABD'de olmak üzere Batı'da 1960'larda başlayıp, 1970'lerin son

ERICA JONG

Bugün 74 yaşında dördüncü eşi ile 24 senedir mutlu bir evlilik sürdüren, bir kız ve üç torun sahibi, kendi deyişle bir zamanların 'seks gurusu' Erica Jong feminist kadınlar çirkinidir, erkek düşmanıdır gibi tabuları adeta yerle bir eden, çok hoş, zarif, bakımlı, takıp takıştırmayı seven ve son derece dişi bir kadın. Hatta ve hatta hayatının bir döneminde yüzünü bile gerdirmiş!

Erica (Mann) Jong 1942 yılının Mart ayında New York'ta, oldukça varlıklı Yahudi bir ailenin ortanca kızı olarak dünyaya geldi. Dünyanın en ünlü porselen bebek koleksiyoncusu olarak bilinen hediyeleş-yi ve ev aksesuarları şirketinin sahibi babası Seymour Mann (Nathan Weisman olarak doğmuş), Polonya kökenli bir ailenin oğluydu. Rusya'dan İngiltere'ye göç etmiş bir ailenin kızı olan annesi Eda Mirsky, Londra'da dünyaya gelmiş. Eda hem ressamdı, hem de eşinin şirketi için bebekler tasarlardı. Erica'nın ablası Suzanna Lübnanlı iş adamı Arthur Dau ile evlendi. Sosyal görevlerde çalışan küçük kız kardeşi Claudia, ölene kadar Seymour Mann Inc. şirketinin yöneticisi olarak çalışacak Gideon S. Oberweger'in eşiydi. Erica Jong'un yarı otobiyografik öğeler taşıyan Uçuş Korkusu romanının kahramanı genç Isadora Wing'in hayatını anlattığı bir bölümü paylaşmadan geçemeyeceğim. Isadora Wing (Erica Jong mu konu-

şuyor yoksa?) anlatır: "...Ailedeki herkes çılgındı, annem ve babam hippie ve çiçek çocukları takımındandı, dedem ressamdı, kız kardeşim asiliğe vurma tribine girdiğinde bir Arap'la evlenip bir dolu çocuk yapmış ve onları çileden çıkarmıştı, bana şaşırtacak hiçbir şey bırakmamışlardı; ben de Yahudi bir psikiyatrist ile evlenip ancak onları delirtebilirdim ve öyle yaptım."

Şimdi de ailesini Erica Jong'un ağzından dinleyelim: "Sanatçı bir aileden geliyorum. Babam müzisyendi, annem de tıpkı babası gibi ressam. Babası 12 yaşında Rusya'dan ayrılmış ve yürüyerek Avrupa'ya ulaşmıştı. Süper cesur değil mi? Üstelik çok uzun ömürlü bir aileden geliyorum. Annem öldüğünde 101 yaşındaydı, babam 93. Sağlık manyağıydı babam. Her gün karalahana yiyip, koşu bandından hiç inmezse asla ölmeyeceğine inanırdı. Beni her gördüğünde, 'Yeme,' derdi, 'en az beş kilo ver. Beş de yetmez, on kilo ver.'"

Erica, New York'ta sanat ve yazıya duyduğu tutkuyu geliştireceği Müzik ve Sanat lisesini bitirdikten sonra Barnard College'de yüksek eğitimini ve 1965'de Columbia Üniversitesi'nde 18. yüzyıl İngiliz Edebiyatı dalında Master derecesini tamamladı. Kendisi de şiir yazdığından, üniversitenin kampüs radyosunda şiir programları düzenlemiş ve Barnard Edebiyat Dergisi'nin editörlüğünü yapmıştı.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk feminist düşünürü Mustafa Kemal Atatürk'tür demek yanlış olmayacaktır.

yıllarına kadar süren feminist faaliyetleri içeren bir dönemi kapsar. Birinci Dalga Feminizmin ardından feminist hareket farklı bir mücadele eksenini geliştirmiş, I. ve II. Dünya Savaşları sonrası ortaya çıkan ekonomik, sosyal ve kültürel problemler kadınların, 'eşitlik' yerine 'farklılıklar' temelinde bir mücadeleye girişmesine neden olmuştu. Kısacası, 1. Dalga Feminizm "Neden eşit değiliz?" soruna çareler aramışken, 2. Dalga Feministler, "Neden farklı muamele görüyoruz?" diye soruyorlardı. Kadınların toplum içerisindeki adaletsiz konumlarını değiştirme çabası, geleneksel cinsiyetçi rollerin sorgulanmasıyla

yeni bir boyut kazandı. Edebiyatta, sanatta, bilimde, politikada, eğitimde kısacası hayatın her alanında cinsiyet ayrımcılığı irdelendi. Erkeklerle aynı hakları talep etmek yerine, 2. Dalga Feminizm cinsel farklılık ve ayrımcılığa odaklandı. Ve de birçok feministe göre ikinci dalga feminist dönemi, feminist seks savaşları, cinsellik ve pornografi gibi konulara ilişkin feministler arası tartışmalar nedeniyle sona erdi. Ardından Üçüncü Dalga Feminizm gelmedi mi peki? Elbette geldi ve hala da devam ediyor. Ancak, sizlere anımsatmaya ve tanıtmaya çalışacağım 1973'de genç yaşında yayımladığı ilk romanı Uçuş Korkusu ile uluslararası çığır bir üne kavuşan Erica Jong, işte bu ikinci dalga feminizm ve cinsel devrimin evladı olduğu için, oralara kadar değinmeyeceğim.

Jeff Baker: Erica, kadınların erkeklerle aynı haklara sahip olmayı başardıklarını düşünüyor musunuz?

"Kesinlikle hayır. Biz devrimin üçte birini yaptık - eksik bir devrim. Feminizmin demokrasi gibi olduğuna inanıyorum - uğruna savaşmayı bıraktığınız anda elinizden kayıp gider. Demokrasi uğruna savaşmayı bırakırsanız, faşistler gölge gibi içeri süzülür; Mussolini veya Pinochet olabilir bu, hiç fark etmez."

Erica Jong New York Manhattan'daki dairesinde en sevdiği iki yazarın adını verdiği köpekleri ile: Simone ve Collette.

Erica Jong dördüncü eşi Kenneth, kızı Molly ve damadı ile: "Hayatımın en büyük sevinci kızım ve üç torunum!"

Erica Jong'un özel hayatı oldukça renkli

Daha lise yıllarında, pek bir şey anlamasa da gizli gizli okumaya başladığı "İkinci Seks" romanının yazarı Simone de Beauvoir, Erica Jong'un favori yazarlarından. Erica Jong'un hayatına gelince, o da yazdığı ilk romanı kadar sıra dışıdır. İlki

Michael Werthman olmak üzere, dört kez evlendi. "Ama bir süre sonra ilk kocam ruhsal çöküntüye girdi," diye anlatır. "Korkunçtu. Kendisini Hazreti İsa sanmaya ve New York'un göbeğindeki parkın gölünde su üstünde yürebileceğine inanmaya başladı." Jong'a göre yapılacak tek şey bir ayağını diğerinin önüne koymak ve dosdoğru ilerlemektir. "Bu kez daha da iyisini yaptım ve bir psikiyatristle evlendim ki, ruh sağlığı yüzünden başıma bir daha kötü bir şey gelmesin," der. İkinci eşi Çinli-Amerikalı Allan Jong (ki onun soyadını alacak ve öyle tanınacaktır) kendi tanımıyla, "çok zeki, düzgün ve akıllı biridir" ama maalesef son derece az konuşur. Jong'un dedesine göre, "sanki sözleri parayla satın alıyormuşçasına telgraf gibi

"Evlilik geleneksel olarak kadınlara sunulmuş tek gelecektir. Birçok kadın ya evlidir, ya bir zamanlar evlilik geçirmiştir, ya da evli olmadığı için acı çekiyordur." Simone de Beauvoir

iletişim kurardı." O yıllarda, 1966'da, Allen Jong'un orduadaki görevi nedeniyle Almanya'da yaşıyorlardı, yani Erica'nın daha konuşkan birini bulması işten bile değildi, dolayısıyla bir psikanaliste gitmeye başladı. İşte Erica Jong ilk romanı *Uçuş Korkusu* üzerine notlarını psikanaliz seanslarına giderken trende yazmaya başladı. Bu nedenle romanda Alman tuvaletlerine "Alman tuvaletleri Nazi Almanya'sı dehşetinin anahtarıdır. Bu türden tuvaletler tasarlayan insanlar, her

şeyi yapabilir," gibi atıflar yapar. Üstü örtülü biçimde her iki eşi de romanın sayfalarında görtünecektir. Üçüncü eşi yazar ve sosyal hizmet eğitmeni Jonathan Fast ile olan evliliğinden Erica'nın Molly Jong-Fast adını alacak bir kızı oldu. Bu evliliğinden *Hayatımı Kurtarmak* ve *Paraşüt ve Öpüşmeler* adlı romanlarında söz edecektir. Boşanırken kızının velayetini alabilmek için yarım milyon dolar döktüğünü söyleyen Jong ile Jonathan Fast daha sonra dost olmuşlar, hatta kızı Molly evlenirken kilisede dördüncü eşi Kenneth, Jonathan ve Erica üçü de gelinle birlikte yürümüşlerdir. "Aramız çok iyi," diyor Erica, "berberce tatile bile çıkıyoruz." Jong 26 yıldır dördüncü eşi New York'lu aile avukatı Kenneth David Burrows ile mutlu bir evlilik sürdürmektedir.

Ve sansasyon yaratan bir ilk kitap: Uçuş Korkusu

"İyi bir kadın hayatımı, kocasının manyaklıklarıyla ilgilenmeye ve onları beslemeye adandı. Ben iyi bir kadın değildim. Benim yapacak başka çok şeyim vardı." Uçuş Korkusu, Erica Jong

Henüz yirmili yaşlarımda bu romanı okuduğum günleri dün gibi hatırlarım. Hayretler içindeydim. Nasıl olur da bir kadın yazar genç, evli, üstelik kültürlü ve şair bir kadının seks fantazilerini, hayallerini, yaşadığı evlilik dışı kaçamaklarını, hem de kocasını çok severken, bu kadar açık sözlülükle anlatabiliyor ve üstelik roman aylarca çok satanlar listesinde birinci sırayı kimselere bırakmıyordu? Ve de edebi değeri vardı, yani sıradan bir seks romanı falan değildi. Romanı bugün eline alan birinin bile, aynı derecede şoke olacağına eminim. Kitap herkesin ağzındaydı. 'Feminist roman' diyorlardı. Benim feminizmle ilk tanışmamdı, daha ne demek olduğunu bile bilmiyordum. Anlamaya çalıştım ama o günün şartlarında ne kadarını anlayabildim, bilemiyorum. Çünkü o zamanlar 'feminist' demek, pek de iyi bir şey değildi. (Bugün bile ne kadar iyi bir şey olduğu tartışılabilir.)

Ve bu cüretkar roman kırk dile çevrildi, bugüne kadar 27 milyon kopyası satıldı, ki kanımca bir rekor.

Romanın kahramanı Isadora Zelda White Stollerman Wing 29 yaşında iki erotik şiir kitabı yayınlamış, edebiyat çevrelerinde yerini bulmaya çalışan bir kadın. Psikanaliz konferansına katılmak üzere içinde 117 Freud taraftarı psikanalizin de bulunduğu Pan Am uçağı ile Viyana'ya uçmaktadır. Ve de başka bir adamla seks fantezilerine teslim olmaya karar vermiştir. Roman uçakta başlar ve Isadora Wing anlatır:

“Pan American Havayolları'nın Viyana uçağında 117 psikanalist yolculuk ediyordu. İçlerinden en az altısı beni çözümlenmeye uğraşmıştı. Yedincisiyle evlendim. Bu psikanaliz serüvenleri on üç yıl önce başlamıştı ama -belki doktorların beceriksizliğinden, belki de benim eşsiz direnme gücümden ötürü- sonunda uçağa binmekten büsbütün korkar olmuştum.”

Okur sanki kahramanın uçaktan korktuğu hissine kapılır. Freud taraftarı psikiyatrlar ise ‘uçak’ sözcüğünün ve ‘uçuş korkusunun’ bilinçaltında, cinsel akıl bakımından sembolik bir anlamı olduğunu düşünecektir kuşkusuz. İşte bu zıtlık romana edebi bir gerilim katar. Acaba altı psikiyatr, kahramanın endişelerinden ne anlam çıkardılar? Kadın Viyana'da bu tedirginliklerinden söz ettiğinde acaba ne diyecekler? Bu sorular açıkça belirtilmese de okurun mutlaka aklına gelecektir. Bu arada seyahat ilerledikçe, kahramanımızın aklından bir dolu soru, çetrefilli plan, ve anı geçmektedir. Aslında Isadora Wing sıkıcı bir evlilikten özgür ve koşulsuz sekse doğru uçmaktadır.

Erica Jong anlatsın:
“Fermuarsız sevişme tamamen saftır. Hiçbir art niyet yoktur. Güç oyunu değildir. Erkek ‘almaz’, kadın da ‘vermez’. Kimse karısını veya kocasını aldatmaya çalışmaz. Kimse bir şey kanıtlamaya uğraşmaz. Olabilecek en saf şeydir fermuarsız sevişme ve çok enderdir. Tek boynuzlu hayali attan bile daha ender. Ve benim asla olmadı.”

Erica Jong'un yarattığı ve sonradan popüler sözlüğe girecek, hiçbir şeyin alınıp, hiçbir şeyin verilmediği, birbirini hiç tanımayan bir erkekle kadının ‘fermuarsız sevişmesi’ arayışındadır.

Nedir fermuarsız sevişme?

Pek çok cinsellik barındırmakla birlikte aslında kitap, aşırı duygusal genç bir kadının kendini ve nereye gittiğini bulma çabasıdır. Bir dolu psikolojik, trajikomik, alaycı öge ve zengin edebi referanslarla roman, 1960'ların sonunda Amerikan kadının kadınlık, dişilik, aşk, özgürlük ve amaç arayışı gibi ikilemlerine cevap bulmaya çalışır.

Son Söz

Erica Jong yalnızca önemli bir Amerikalı romancı ve şair olarak değil, aynı zamanda feminist sorunların etkin bir sözcüsü olarak da kanıtlamıştır kendisini. Bugüne değin sekiz roman, iki anı kitabı ve yedi şiir kitabı yayınlamıştır. Gelin son sözü kendisine bırakalım:

“Benim en büyük kusurum, her şeyin en iyisini yapmak istememdir. Büyük aşklar yaşamalı, büyük özlemler çekmeli, büyük acılarla kıvrınmalıyım. En acınacak kurbanlık, en kafasız budala ben olmalıyım. Başıma ne gelirse bu ‘en önde’ olma merakımdan gelir... İşi tadında bırakmayı bilmem...”

Erica Jong yazdıklarının ilham kaynağı olmaya devam edeceğini umuyor: “Ve bu konuda oldukça memnunum çünkü kitaplarımın kendilerini daha güçlü, daha iddialı, hayattan daha çok şey bekleyen kadınlar olmaya ilham verdiğini söyleyen pek çok genç kadınla karşılaşıyorum. Bu da beni mutlu ediyor.”

Hayatı Kolaylaştırır

KOROPLAST®

* Nielsen Perakende Endeksi Hizmetleri çerçevesinde raporlanan plastik poşetler kategorisinde; Koroplast 2015 Kasım ile başlayan ve 2016 Kasım itibarıyla sona eren 13 aylık süre boyunca market markaları hariç toplam Türkiye pazarında satış miktarı bazında pazardaki en yüksek satış değerlerine sahip olma konumundadır. ©Copyright 2016, ©The Nielsen Company

Nelly Barokas ve Moshe Shaul

Ladino'nun sesi, soluğu...

MOSHE SHAUL

**39 yıl yayımlanan
Aki Yerushalayim'in
son sayısı**

Radyonun en yaygın olduğu dönemlerden neredeyse günümüze dek, İsrail'in Sesi (Kol İsrail) Radyosu'ndan yaptığı yayınlarla dünyanın her köşesindeki Ladino konuşan toplumların aşına olduğu bir ses Moshe Shaul'un sesi... Radyo yayıncılığının yanı sıra Ladino lisanının, kültürünün, geleneklerinin ve mirasının korunmasında yaptığı çalışmalarla bu alanın en önemli duayenlerinden biridir. Moshe Shaul ile, 39 yıl sürdürdüğü Ladino lisanındaki 'Aki Yerushalayim' dergisinin yayınına son vermesinin nedenlerini ve bu dergiyi internet ortamına taşıma yönündeki projelerini konuştuk.

Genç yaşta İzmir'den İsrail'e göç ettiniz. O yılları ve yeni bir ülkede başlangıç sürecini anlatır mısınız?

İzmir'de, 'La Montanya' (Dağ) olarak adlandırılan, Bet İsrail Sinagogu'nun bulunduğu mahallede dünyaya geldim. Annem çok genç ölüp de babam ikinci kez evlenince, günümüzde Yahudi toplumunun yaşamakta olduğu Alsacak semtine yerleştik. Ortaokulu Saint Joseph okulunda, liseyi Atatürk Lisesi'nde tamamladım. Gençlik derneklerinde oldukça etkin oldum, 1949'da İsrail'e göç ettiğimde 20 yaşındaydım. Benden beş yıl önce göç etmiş olan abim, Türkiyeli gençlerin kurdukları bir kibutzda yaşıyordu. Altı ay kadar kaldığım o kibutzda mutluydum. Ebeveynlerimin benim peşimden göç etmeleri ile sorunlar başladı. Babam o dönemde 50'li yaşlarındaydı, çalışıp hayatını kazanmak istiyordu. Oysa bu ülkede yeni bir işe başlamak için pek uygun bir yaşta değildi. Babamın ilk iki senesi çok zordu. Tel Aviv'de iş bulamayınca Hayfa'ya geçti. İzmir'de Banko di Roma'nın Kambiyo Servisinde saygın bir görevi varken, Hayfa'da bir fabrikada kalifiye olmayan işçi olarak çalışmaya başladı. Yine de iş bulmuş olmaktan dolayı mutluydu. Bu bocalama dönemi süresince ben de kibutzdan ayrılıp ona yardımcı olmak, destek vermek zorunda kaldım. Askerlik görevimi tamamladıktan sonra İbrani Üniversitesi'nde Sosyoloji ve Siyasi Bilimler okumaya başladım.

Ladino'ya ilginiz ve radyoculuk kariyeriniz nasıl başladı?

Eğitimin henüz ilk yılında, 1954'te üniversitenin ilan tahtasında asılı bir duyuru dikkatimi çekti. Kol İsrail (İsrail'in Sesi) Radyosu'nda Ladino spikerlik yapabilecek biri aranıyordu. İşe ihtiyacım vardı, eğitim masrafımı kendim karşılamak zorundaydım. Radyo spikerliğinde

hiçbir deneyimim yoktu. Lisansı evde konuşulan düzeyde biliyordum, Ladino yayın için yeterli değildim. Tek başvuran ben olduğum için işe kabul edilmem zor olmadı. İşe başladığım ilk haftadan itibaren Ladino lisanında ateşkes, füze, arabulucu, güven oylaması gibi haber aktarımına uygun kavramları ve karşılıkları belirleme yönünde çalıştık. Fransızca ve Kastilyano bildiğim için zamanla kendimize geniş bir kelime hazinesi hazırladık.

O dönemde Yayın Müdürü Yitshak Levi'ydi. O, yayıncılığın yanı sıra Judeo Espanyol kültür ve folklorunun araştırılması yönünde çaba harcıyordu. Yaşlıların evlerine veya yaşlılar yurtlarına gidiyor, onlardan dinlediği şarkıları kayıt altına alıyordu. Zamanla 'kantikas', 'romansas' olarak adlandırdığımız 400'ün üstünde şarkıyı yok olmaktan kurtarmayı başardı. İyi bir müzisyen olan Yitshak Levi 1977'de yaşamını yitirdi. Bunun üzerine Ladino yayını benim yönetimime verildi.

Siz de görevi devralınca Yitshak Levi'nin yolundan gidip kültürün korunması yönünde çalışmalar yaptınız mı?

Günde 15 dakika yayın yapıyorduk. Ancak savaş dönemlerinde, 1956'da, 1967'de sabahları ilave 5 dakikamız vardı, akşamüstü 30 dakikamız. Çünkü insanlar endişeliydi, İbranice bilmeyenler durumu anlamaya çalışıyordu. Zamanla 15 dakikaya indi, günümüzde de bu şekilde devam ediyor. 1977'ye dek ben haberleri sunar, söyleşiler yapardım. Yani Ladino lisanında yayın yapan İsraili bir medya mensubuydum. Görevim haber hazırlayıp sunmaktı. Bu lisani konuşan toplumun kültürü ile ilgilenmemiştim. Daha önce de söylediğim gibi Yitshak Levi 400 şarkıyı değişik versiyonları ile toplamıştı. Ben bu sayının çok ötesinde şarkının var olduğuna, bu çalışmanın sürdürülmesi gerektiğine kanaat getirdim.

Moshe Shaul Kol
İsrail Radyosu'nda
yayın sırasında

Radyo bir lisanın korunabilmesi için her türlü olanağa sahipti; öyküler, anlatılar, şarkılar kayıt edilebilirdi. Her seferinde bir şarkı, deyiş ve söyleşi yayınladığımız 'Sefarad Magazin Kultural' adlı bir programımız vardı. Dinleyicilere, kültürümüzün bir parçası olan şarkılarımızın korunması gerektiğini anlatıp, bildikleri şarkıları aktarmak isteyenlerin bize yazmalarını çağırısında bulundum. Bulgaristan Yahudilerine ait Asseo Huzur Evi'nde kayıtlar yapmaya başladık. Ertesi hafta o kaydı radyoda yayınladık. Bunun ardından, "O şarkı öyle değil, bende doğrusu var", "Bende bir sürü şarkı var" gibi iddialarla çok sayıda başvuru oldu. Böylece huzur evlerini dolaştım, zamanla yaşlılar bildikleri şarkıları söylemek için sıraya girip heyecanla bekler oldular. Kayıt sonrasında kendilerini radyoda dinlemekten de büyük mutluluk duymaktaydılar. Radyodan bir ekibin de yardımı ile birkaç senede

Uluslararası Ladino etkinliklerinden birinde

Moshe Shaul ve Devlet Başkanı Yitshak Navon

Moshe Shaul çalışma arkadaşı Zeldia Ovadia ile ilk Uluslararası Ladino Günleri etkinliğinde

Aaron Kohen, Yitshak Navon ve Moshe Shaul, La Autoridad Nacionala del Ladino etkinliklerinde

3 binin üzerinde şarkı kaydetmeyi başardık. İspanya'nın yardımı ile bu şarkılar katalog kapsamına alındı.

Aki Yerushalayim dergisi yayın hayatına nasıl başladı?

'Sefarad Magazin Kultural' programında anlattıklarımız öylesine ilgi görüyordu ki, dinleyiciler programı kaçırmamaya çalışıyordu. Günün birinde bir dinleyici, "Ben şu gün programı kaçırdım, tekrar yayımlayamaz mısınız?" diye bir mektup yolladı. Radyoda tekrar yapmamız yasaktı. Müdüre gidip bu programın içeriğinin fasikül halinde baskısını dinleyicilere göndermek istediğimi ilettim. Olurdu, olmazdı tartışmalarının ardından izin çıktı. İlki, üç programın özeti olan 18 sayfalık bir fasiküldü. O denli ilgi gördü ki, bir daha, ardından bir daha yayınlandı... İşte böylece Aki Yerushalayim'in ilk adımı 1979'da atılmış oldu.

Çalışma odanızda çok sayıda ödül görüyorsunuz. Bunlar hakkında bilgi verir misiniz?

Yitshak Levi'nin ölümünün ardından göreve getirildiğimde yayının devam edip etmeyeceğini araştırmak üzere Fransa'dan, Agence France Press'ten geldiler. Yitshak Levi'nin nasıl değerli biri olduğunu, kitaplar yayınladığını, Devlet Başkanı Yitshak Navon'dan destek aldığını biliyorlardı. Bir de şöyle bir durum vardı; yayın yaptığımız ilk yıldan itibaren, bir sonraki yıl Ladino yayınının kalkacağı yönünde duyular dolaşırdu sürekli. "Göçmenler artık İbranice öğrenmiştir, kimin Ladino'ya ihtiyacı var ki" deniyordu. Ancak Levi ve Navon bu durumla mücadele eder, yayının devamını sağlıyorlardı. Agence France Press'ten gelen gazeteci bana; "Sence seneye Ladino yayın olacak mı?" sorusunu sordu. Ben de ona,

"Yayının devamı için bir mucize gerekir" yanıtını verdim. Ben Gurion; "Mucizelere inanmayan gerçekçi değildir. Gerçekçi kişi mucizelere inanır" demişti. Ben de gazeteciye, Ben Gurion gibi düşündüğümü, bir mucizenin gerçekleşeceğine inandığımı söyledim. Gerçekten de bir değil, birkaç mucize oldu.

1980'de dünyanın üçüncü en büyük haber ajansı sayılan İspanya'nın EFE ajansından bir mektup aldım. Her yıl radyo, TV, gazetecilik ve fotoğraf dallarında yarışmalar düzenlemekteydiler. Bizim bir Ladino programı ile yarışmaya katılmamız istendi. Ben de bir program gönderdim. EFE'nin Yönetim Kurulu Başkanı Louis Maria Amson, Ladino hayranı bir kişiydi. Jüri heyetinin önünde bu lisanın kaynağı, önemi, kültürel zenginliği, Yahudilerin bu lisanı yüzyıllarca korudukları hakkında çok ateşli bir konuşma yaptı. İnsanlar o denli etkilendi ki, bizim programın ödülü kazanması gerektiğine karar verildi.

1985'te İspanya Ulusal Radyo-

su'ndan radyo programları yarışmasına katılmak üzere davet aldık. Bir program gönderdik. Bu kez birincilik ödülünü Radyo Buenos Aires ile paylaştık. 1990'da Buenos Aires'ten başka bir kuruluş, bir yayın göndermemizi isteyince, Aki Yerushalayim'i gönderdik. Bu kez birincilik değilse de, özel mansiyon ödülü kazandık. Ödül töreni Madrid'de gerçekleşti, ödülümüzü Kral'ın elinden aldık. 1977'de yayını durdurulacakken, yıllar ilerledikçe üç uluslararası ödül kazandık, 3 bin şarkıyı koruma altına aldık; Aki Yerushalayim gibi bir dergiyi yıllarca sürdürdük, radyo yayını da hala devam ediyor. Diğer lisanlardaki yayınlar ise kısa sürede son buldu, Yiddiş lisanındaki yayın yarı buçuk sürüyor.

Aki Yerushalayim sistemi nedir?

Aki Yerushalayim 1977'den 2016'ya dek varlığını sürdürdü. 39 yıl devam eden başka bir Ladino yayını yoktur. Sürdürmeyi başarmamızın en büyük sebebi Mordehay Arbel, Zeldia Ovadia ile birlikte bu işi gö-

nüllü olarak yapmış olmamızdır. Ben spikerdim, radyoda okuduğum haberleri istediğim imla şekli ile yazıyordum, çünkü yazı önemli değildi, nasılsa okuyan bendim. Oysa dergi yayınında durum farklıydı, bir sistem oturtmak gerekiyordu. Örneğin 'şavon' (sabun) sözcüğünü bazen 'sh', bazen 'ch' yazabilirdim. Türkçe karakterler mi kullanıydık? İspanyol imlası da bizim telaffuzumuza uygun değildi. Sonuçta oturttuğumuz sistem zamanla Aki Yerushalayim sistemi olarak literatüre geçti ve kabul gördü.

El Amaneser hakkında izlenimleriniz nedir?

El Amaneser dünyanın farklı yerlerine ulaştığı için Aki Yerushalayim'in imla sistemini kullanmaktadır. Eskiden ben Aki Yerushalayim'in tümüyle Ladino olarak yayınlanmasından gurur duyardım. Çünkü La Lettre Sefarade, Los Muestras gibi yayınlar yarı Fransızca, yarı Ladino lisanındaydı. Şalom'un eki olarak yayımlanan El Amaneser'in 'Son Mohikan' olarak varlığını 10 yıldır sürdürmesinden büyük mutluluk duymaktayım. El

Amaneser çok değerli bir girişim. Bu yayının Aki Yerushalayim ile karşılaştırıldığında büyük bir avantajı var. Çünkü Şalom gazetesinin ayda bir yayımlanan eki olarak çok daha geniş kitlelere ulaşabiliyor. **Aki Yerushalayim 39. yılında Eylül 2016 sayısı ile yayına son verdi. Bu konuda ne söyleyeceksiniz?**

Aki Yerushalayim her daim ekonomik güçlükler çekti. Çoğu zaman yayını masrafını nasıl karşılayacağını bilemezdim. Biri çıkıp başta bulundu mu biraz rahatlardık. La Autoridad Nacional del Ladino kurulana dek bu durum böyle devam etti. Ayrıca, Aki Yerushalayim'in baskı ve imla hatası olmaksızın çıkmasına büyük önem verirdik. Yayınlanacak yazıları, ben ve Zeldia Ovadia hataları önlemek amacıyla tekrar tekrar okurduk. Yaşlandığım için son zamanlarda hataların çoğaldığının, bazı şeylerin gözümünden kaçtığına farkına vardım. İnsanların aklında iyi bir izlenim bırakıp yayına son vermenin doğru olacağı kanısına vardım. Oysa internet ortamında yayımlanacak Aki Yerushalayim'de hata görür-

sem düzeltme olanağım var. Bu da bana internet yayıncılığında başa-
rabilecekim konusunda umut ve-
riyor. İnternette yayın yapmanın
diğer bir artışı da şarkı dinletebil-
mek, film gösterebilmek. Okurlar
bize gönderdikleri mesajlarda; “Aki
Yerushalayim okumak iyi de, biz
Ladino’yu duymak istiyoruz” di-
yorlar.

Artık internet çağındayız. Aki
Yerushalayim’i Zelda Ovadia ile bir-
likte sanal ortamda yayınlamayı dü-
şünüyoruz. Bu ay bu girişimi hayata
geçirmeyi umuyoruz. Bugüne dek
yayınlanan tüm Aki Yerushalayim
dergilerinin içerikleri de sitenin ar-
şivinde yer alacak.

‘La Autoridad Nacionala del Ladino’nun etkinlikleri devam edi- yor mu?

La Autoridad Nacionala del Ladino
halen etkin. 1979’da dönemin Kül-
tür Bakanı Zvulun Hamer tarafın-
dan kurulmasına izin verildi. Bu bir
dernek değil, hükümet tarafından
desteklenen özel statülü bir kuruluş.
Harcamaları hükümet tarafından

karşılanmakta olup, 21 kişilik
bir yönetim ku-
rulu tarafından
yönetilmektedir.
Uzun yıllar ku-
ruluşun başkan-
lığını yapan eski
Devlet Başkanı
Yitshak Navon’un
yardımcılığını
yaptım. Kuruluş
konferanslar ve
sempozyumlar
düzenliyor, üni-
versitelerde La-
dino kurslarının

oluşturulmasına yardımcı oluyor,
bazı eğitim kurumlarındaki Ladino
kurslarına ekonomik destek veri-
yor, Uluslararası Ladino Günleri adı
altında etkinlikler yapıyor.
Bu kuruluşta Navon ile çalıştım
yıllarda biri Paris’te, diğere-
ri Salamanka’da olmak üzere iki
uluslararası sempozyum, Ladino
kitaplardan oluşan bir sergi düzen-

ledik, çok eski ve artık parçalanıp
yırılmakta olan Ladino lisanında-
ki gazetelerin Ben Zvi Enstitüsün-
de kayıt altına alınmasını sağladık.
Hayfa’dan Beersheva’ya, günümüz-
de halen devam etmekte olan Ladi-
no kurslarını başlattık. Bu lisanı ko-
nuşan ve birlikte etkinlikler yapan
küçük gruplar oluştu. Günümüzde
yaklaşık 3 bin kişi bu gruplara ka-
tılıyor ve zaman zaman ‘Diyas de
Leche i Miel’ (Süt ve Bal Günleri) adı
altında Eilat, Tiberya gibi kentlerde
düzenlenen etkinliklerde konfe-
ranslar ve konserler dinliyor, fıkra-
lar anlatıyor, şarkı söylüyor, lisanı
soluyorlar. Üniversitelerde Ladino
araştırma ve eğitimi alanında cid-
di çalışmalar yapılıyor. Bunlardan
biri Bar İlan Üniversitesi’nde Selim
Salti’nin kurduğu merkez, pek ya-
kında bir enstitüye dönüşecek.

İnternetin dünyanın farklı ülkelerinde Ladino konuşan kişiler arasında iliş- kileri güçlendirdiği söylenebilir mi?

Kesinlikle. Birkaç yıl önce
Selanik’te, ‘Ladino ve İnternet’ ko-
nulu bir konferans verdim. Orada,

Ladino’nun en bü-
yük probleminin,
eskilerde İzmir
ve İstanbul’da ol-
duğu gibi Ladino
konuşanların top-
lu halde yaşama-
maları, iletişimde
bulunamamaları
olduğunu belirttim.
Bu toplumlar gü-
nümüzde dünyanın
farklı yerlerine da-
ğıldılar. İnternetin,
Ladino iletişimde
çok faydalı bir araç
olabileceği görüşü-

mü ileri sürdüm. İzmir kökenli olup
ABD’de yaşayan Rachel Bortnick’in
bu görüşe aklı çok yattı. Ve bazı
kişilerin yardımı ile sanal ortamda
Ladino konuşanlar forumu kuruldu.
‘Ladino Comunita’ adlı bu foruma
katılım giderek çoğaldı; günümüz-
de birbirleriyle yazışan 2 bin kişiye
ulaştı. İlginç olan, bu forumda bu-
lunan bazı kişilerin Aşkenaz olma-

ları ve Ladino’yu çok sevmeleri.
Hatta forumda Yahudi olmayanlar
dahi var.

İlginç bir durumla da karşılaşılıyor
son zamanlarda; ‘Ladino Comuni-
ta’ ve Aki Yerushalayim’e Güney
Amerika’dan yollanan bazı mesaj-
lar, atalarının bir zamanlar Yahudi
olduğunu keşfeden, Ladino’ya ya-
kınlık duyan insanlardan geliyor. Bu
kişiler evlerinde İbranice bir din ki-
tabı bulduklarından bahsediyor ve-
ya büyükannelerinden dinledikleri
Yahudi dini ve geleneklerine uygun
anlatıları anımsıyorlar. Bu kişilerin
amacı Yahudi olmak değil, Yahudi-
lerle ilişkide olmak, Yahudilik kül-
türü ve geleneklerini öğrenmek...

Ladino’nun geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Yukarıda sözünü ettiğim
İspanya’nın haber ajansı EFE’nin
Yönetim Kurulu Başkanı Louis Ma-
ria Amson bu kuruluştan ayrıldı,
ülkenin en önemli gazetelerinden
ABC’nin yayın yönetmeni oldu.
Benden bu gazeteye, aynen Aki
Yerushalayim’e yazdığım gibi La-
dino makaleler yazmamı istedi.
“Kimin ilgisini çeker İspanya’da?”
diye düşündüm. Ama yanılmışım,
uzun yıllar o gazetede yayınlanan
yazılarıma okurlardan yorumlar
dahi aldım.

Ülke dışındaki bazı akademik or-
tamlara konuşmacı olarak davet
edildiğimde, bu lisanı, bizim ko-
nuştığımız şekli ile dinlemekten
büyük haz duyuyor insanlar. Sa-
dece İspanya’da değil, Kolombi-
ya, Peru ve Meksiko’da yaptığım
konuşmalarda insanlar beni çok
ilgi ile dinlediler. İspanya’nın fark-
lı kentlerinde Ladino lisanını hiç
duymamış kitlelere konferanslar
verdiğimde, konuşmamın en baş-
langıcından insanların heyecan-
landığını, büyük ilgi ve nostaljik
duygular içinde dinlediğini fark et-
memek mümkün değildi.

Bence Ladino ileride bu lisanı konu-
şan Yahudiler sayesinde değil, bu li-
sanı sevenler, lisana yakınlık duyan-
lar sayesinde varlığını sürdürecektir.

**"Ladino lisanının,
kültürünün,
geleneklerinin
ve mirasının
korunmasında
yaptığı
çalışmalarla bu
alanın en önemli
duayenlerinden
biridir, Moshe
Shaul."**

2n14.com

KORUNMUŞ LEZZETLER

2n14.com olarak
mutlu bir bayram diliyoruz

HAPPY PURIM

2n14.com; GDO, pestisit, toksin, antibiyotik ve hormon analizleriyle **güvenilirliği kanıtlanan ürünler** sunmaktadır.

1 MART

1565 - Rio de Janeiro şehri kuruldu.
1896 - Henri Becquerel radyoaktiviteyi keşfetti.

2 MART

1836 - Teksas, Meksika'dan bağımsızlığını ilan etti.
1995 - Yahoo! kuruldu

3 MART

1891 - Futbolda penaltı atışı kuralı getirildi.
1955 - Elvis Presley ilk kez televizyonda görüldü.

4 MART

1903 - Beşiktaş Jimnastik Kulübü kuruldu.
1997 - ABD başkanı Bill Clinton, insan klonlama araştırmalarını yasakladı.

5 MART

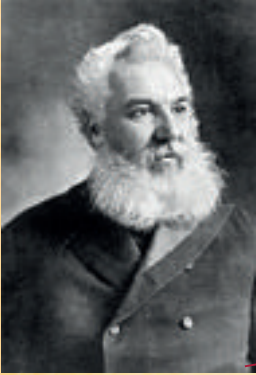
1933 - Almanya'da 5 Mart'ta yapılan genel seçimlerde Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi % 43,9 oy alarak çoğunluk sağladı ve kesin olarak iktidara geldi.

6 MART

1902 - Real Madrid futbol kulübü kuruldu.
1995 - Avrupa Birliği'ndeki 15 ülke ile Türkiye arasında Gümrük Birliği Antlaşması imzalandı.

7 MART

1876 - Alexander Graham Bell, telefon olarak adlandırıldığı buluşunun patentini aldı. Graham Bell ile yardımcısı Watson, ilk telefon görüşmesini yaptılar.

1975 - BM tarafından Dünya Kadınlar Günü ilan edildi.

9 MART

1950 - Türkiye Birleşmiş Milletlerde İsrail'i resmen tanıdı.
2015 - Sadece güneş enerjisi kullanarak dünya turu yapacak olan Solar Impulse 2, uçuşuna Abu Dabi'den başladı, 13 saat sonra Umman'ın başkenti Maskat'a indi.

11 MART

2011 - Japonya, yaşadığı en büyük Deprem (8.9) ve Tsunami felaketiyle karşılaştı.

12 MART

1894 - Coca-Cola ilk kez şişede satılmaya başlandı.
2000 - Papa II. John Paul, kilisenin geçmişte Yahudilere, muhaliflere, kadınlara ve yerlilere karşı işlediği günahlardan ötürü af diledi.

13 MART

1900 - Fransa'da çocuk ve kadınların çalışma saatleri, günde 11 saat ile sınırlandırıldı.
1996 - Efes Pilsen basketbol takımı Koraç Kupası'nı aldı.

14 MART

2000 - Naim Süleymanoğlu, koparmada 145 kilo kaldırarak dünya rekoru kırdı.

15 MART

1932 - İlk Maccabiat oyunları yapıldı.
2005 - Yeni Yad Vashem müzesi büyük bir törenle açıldı.

16 MART

1909 - Almanya Milli Futbol Takımı tarihinin en farklı mağlubiyetini İngiltere karşısında aldı: 9-0.

17 MART

1944 - Varlık Vergisi'nin tasfiyesine ilişkin yasa yürürlüğe girdi.

18 MART

1949 - NATO kuruldu.
1965 - Uzayda ilk yürüyüş. Sovyet kozmonot Aleksey Leonov, Voskhod 2 adlı uzay aracından çıkarak 20 dakika boşlukta kaldı.

20 MART

1916 - Albert Einstein görecelik kuramını yayınladı.

$$E=mc^2$$

19 MART

1915 - Güneş Sistemi gezegenlerinden Plüton'un ilk fotoğrafı çekildi. Ancak Plüton'un yeni bir gezegen olduğu o tarihte anlaşılmadı.

22 MART

1963 - The Beatles'ın ilk albümü Please Please Me çıktı.
1993 - Intel Pentium satışa sunuldu.

23 MART

1903 - Wright Kardeşler ilk sabit kanatlı uçakları için patent başvurusunda bulundular.

25 MART

1951 - Neve Şalom Sinagogu açıldı.

28 MART

1947 - BM Avrupa Ekonomik Komisyonu kuruldu.

29 MART

1827 - Beethoven, Viyana'da 10 bin kişinin katıldığı törenle toprağa verildi.
1989 - Londra'da dünyanın ilk tüp beşizleri doğdu.

26 MART

1979 - Enver Sedat, Menahem Begin, ve Jimmy Carter, Washington, DC'de İsrail-Mısır Barış Antlaşmasını imzaladılar.
1995 - Şengen Antlaşması yürürlüğe girdi.

27 MART

1891 - Servet-i Fünun Dergisinin ilk sayısı çıktı.

30 MART

1492 - Kral Ferdinand ve Kraliçe İabella Yahudilerin İspanya'dan kovulmaları emrini imzaladılar.
1842 - İlk kez bir ameliyatta anestezi uygulandı.

31 MART

1889 - Paris'te, 1789 Fransız Devrimi'nin 100'üncü yıl-dönümü için, Gustave Eiffel tarafından yapılan Eiffel Kulesi açıldı.

Rothschild'ler

Rothschild Ailesi'nin Frankfurt Yahudi Mezarlığı'ndaki 250. Anma Yıldönümü (Arşiv)

Içeriklerine göz atarsak, “Rothschild ailesi dünyadaki tüm para ve servetin yarısından fazlasına hükmeder”, “Bütün büyük bankaların gizli sahipleridir”, “Dünyadaki önemli gazeteleri kontrol eder”, “Politikacıların ipleri onların elindedir”, “Aracılar vasıtasıyla dünya borsa ve finans piyasalarını yönlendirirler”, “FED’i kendi po-

litikaları doğrultusunda yönetirler”, “Dünyada savaş ve barışlara karar verirler” gibi efsane ile karışık komplo teorisi ürünlerine rastlarız. Efsane veya komplo teorilerinin nerede bitip gerçekleri okumaya başladığımızı kestirmek pek mümkün değil. Gerçek olduğunu bildiğimiz bazı bilgileri aktarmakla başlamak istiyorum. Rothschild ailesinin kurucusu olarak bilinen Mayer Amschel 1744

yılında, Frankfurt Getto’sunda din-dar ve mütevazı bir ailenin oğlu olarak dünyaya geldi. 13 yaş töreninden bir yıl sonra vefat eden babası Amschel Moses, oğlunun, aile geleneklerine uygun olarak, din adamı olmasını arzulamıştı. Ancak Mayer Amschel, dine bağlı kalmasına rağmen din adamı olmak yerine Avrupa’nın en ünlü finansçı ve yatırımcılarından biri oldu. Beş oğlu da babalarının

**Google üzerinde 23,5 milyondan fazla madde;
Youtube üzerinde 493.000den fazla video...
Dünyanın en kapsamlı yayın katalogu olan
Worldcat içinde yer almış 62.121 belge,
15.585 kitap, 926 doktora tezi...
Bu sayılar internet üzerinde Rothschild kelimesini
aradığımızda eriştiğimiz bilgiler...**

izinden yürüyerek işleri daha da ilerleterek dünya çapında isimler konumuna geldiler.

Dünyada tüm zamanların en zenginlerine baktığımız vakit, birinci sırada, 1280 - 1337 yılları arasında yaşamış olan, dünyanın tuz ve altın ihtiyacının neredeyse yarısına sahip olan Mali Hükümdarı Mansa Musa'nın 400 milyar dolar olarak hesaplanan varlığının peşinden ikinci sırada Roths-

child ailesini görüyoruz. Mal varlıklarının, günümüz değerlerine göre 350 milyar dolar olduğu varsayılmaktadır.

Buna karşılık, Forbes'in dünyanın en zenginleri listesine baktığımızda ezberleri bozacak bir bilgiye rastlıyoruz: Rothschild ailesi fertlerinden bir tek, ailenin Fransa kolunun varisi ve 'Edmond de Rothschild Group'un CEO'su olan Benjamin de Rothschild'i görüyoruz. O da 1,5 milyarlık mal varlığıyla ancak 1.364'üncü sırada yer almış.

Bunlar dışındaki bilgilerin, gerçek, efsane veya komplo teorisi olup olmadığını bilip ayırt etmek pek mümkün değil.

Bu nedenle yine gerçek olup olmadığı bilinmeyen ama kulağa ve insanlık adına hoş gelen iki öyküyü aktaracağım.

KURUCU BABA AMSCHEL MOSES

İlk öykümüz, Rothschild ailesinin kurucusu olan Mayer Amschel'in babası Amschel Moses ile ilgili.⁽¹⁾

Galiçya'da, Tschortkow adlı ufak bir kasabanın Yahudi toplumu, yeni bir Haham atamıştı. Bilgeliliği ve iyilikseverliği ile tanınan Haham'ın adı Zevi Hurwitz idi. Ancak herkes onu Rabbi Hershelle Tschortkower olarak tanırdı. Çok sevilir ve sayılırdı. İnsanlar ondan fikir ve hayır duası almak için yarışlardı. Başta dul, yetim ve öksüzler olmak üzere herkese elinden geldiğince maddi manevi yardım etmeye çalışırdı. Onlar için para toplar ve adil bir şekilde dağıtırdı.

Zaman içinde, sorumlulukları ve yardım için koşuşturmaları artınca kendisine bir yardımcı almak zorunda

kaldı. Bu çok mütevazı maaşlı göreve Amschel Moses talip oldu. Amschel için böyle bilge bir kimsenin yanında çalışmak büyük bir onurdu. Zamanla, Rabbi Hershelle'nin güvenilir adamı oldu, ailenin bir ferdi gibi görüldü. Gel zaman, git zaman, Amschel Moses evlenmeye karar verdi. Komşu köy Sniatyn'den genç bir kız ile hayatını birleştirdi, Rabbi Hershelle'den ayrılıp kayınpederinin kendisi için Sniatyn'de açtığı mütevazı dükkânda çalışmaya başladı.

Amschel Moses'in Rabbi Hershelle'den ayrılmasından birkaç ay sonra, hamursuz bayramı temizliği esnasında, Rabbi Hershelle, muhtaçlara dağıtmak üzere topladığı 500 gulden'in kaybolduğunun farkına vardı. Tüm evi tekrar tekrar aradı, ancak 500 guldeni içeren keseyi hiçbir yerde bulamadı. Bu büyük tutarı tekrar toplaması veya kendisinin karşılaması imkânsızdı. Evinden birinin hırsızlık yapmış olması daha da acıydı. Çekmeceye saklanmış kesenin varlığını kendisinden başka bir tek Amschel Moses biliyordu. Rabbi, oğlu gibi sevdiği ve güvendiği Amschel'e bu olayı yakıştıramasa da başka bir izah bulamıyordu. Büyük ihtimalle, Amschel evlilik hazırlıkları için bu keseyi ödünç almış ve zaman içinde geri getirmeyi düşünmüştü. Rabbi, toplum içinde Amschel'i hırsız olarak damgalatmamak için konuyu kimseye açmadı ama bayram bitiminde konuşmak üzere Sniatyn'e, Amschel'i görmeye gitti. Amschel dükkânının kapısında Rabbi'yi görünce hem şaşırды hem de büyük onur duydu. Dükkân boşalınca, Rabbi hemen konuya girdi: Amschel'e kaybolan keseyi, konuyu kimseye açmadığını, keseyi herhalde ödünç aldığını, Tanrı'nın Amschel'i bu hata nedeniyle affedeceğini düşündüğünü söyledi. Tabii kendisinin de affettiğini de ilave etti. Kendi karşılayabilseydi sorun olmayacaktı, ama bu para muhtaçlar içindi ve bu nedenle Amschel'e konuyu açmıştı.

Rabbi bunları aktarıırken Amschel'in yüz rengi değişti, gözleri yaş doldu. Kendini savunmak için tek bir kelime etmeden dükkândaki tüm parayı Rabbi'ye verdi, sonra evine gidip bulabildiği tüm parayı da getirdi. Ancak toplayabildiği para kaybolan tutarın sadece yarısıydı. Amschel, çok pişman olduğunu, tutarın geri kalanını da en kısıda geri ödeyeceğine dair söz verdi.

Rabbi olayın bu şekilde sonlanmasından çok mutlu olmuştu. Amschel hata yapmasına rağmen iyi niyetli olduğunu göstermişti ve en önemlisi muhtaçlar rızklarına tekrar kavuşmuşlardı. Gerçekten de Amschel sözünde durmuş, eksik tamamlanmaya kadar ufak miktarlarla tümünü iade etmişti.

Rabbi, artık bu tatsız olayı neredeyse unutmüşken, bir gün, kasabanın polis komiseri kendisini karakola davet etti ve Rabbi'nin evinde bir hırsızlık olup olmadığını sordu. Olaydan kimseye söz etmeyen Rabbi şaşkınlık içindeydi. Evet, evinde bir miktar para kaybolmuştu ancak daha sonra bulunmuş ve olay kapanmıştı. Bu cevap üzerine şaşırma sırası komiserle geçti, tüm ayrıntıları anlatmasını istedi. Rabbi her şeyi anlatacağı ancak hata yaptıktan sonra hatasını düzelten masum bir insana hiçbir işlem yapılmaması şartıyla. Parayı genç bir adam evlilik hazırlıkları için ödünç almış, sonunda tüm borcunu kapatmıştı.

Komiser anlatımı dinledikten sonra masasının çekmecesinden bir kese çıkartıp Rabbi'ye gösterdi: "Bunu tanıdın mı" diye sordu. Şimdi şaşırma sırası tekrar Rabbi'deydi. Bu kaybolan kesenin ta kendisiydi. Bunun üzerine Komiser yardımcısını çağırıp "Getirin onları" diye emretti. Biraz sonra içeri, kelepçelenmiş bir karı koca getirildi. "Bunları tanıyor mu-

AMSCHEL
MOSES

sunuz?" "Hayır" diye cevapladı Rabbi. "Kitaplarımızla ve toplumunuzla ilgilenmekten biraz başımızı kaldırsaydınız evinize gelen temizlikçi kadını tanırdınız. Ama önemli değil. Her şeyi itiraf ettiler," dedikten sonra suçluları odadan çıkartan Komiser gerçek olayı anlatmaya başladı. Temizlikçi kadın bayram temizliği esnasında keseyi görmüş, onu almış ve kocasına vermiş. Yakalanmamak için de keseyi toprağa gömmüşler. Ancak sarhoş olan koca dayanamayıp bir gulden alıp kendine içki almış. Bu, üç gün boyunca tekrarlanınca meyhaneci şüphelenip polise haber vermiş. Adam yakalanınca her şeyi itiraf etmiş ve 3 gulden eksikliğiyle kese ortaya çıkmış.

Komiser, keseyi Rabbi'ye iade ederken, hala genç Amschel'in nasıl masumiyetini söylemediğini ve başkasının yaptığı bir hırsızlığı üstlenmesine anlam veremediğini ilave etti.

Artık şüphelerinden sıyrılmış olan Rabbi uçarcasına Amschel Moses'in evine gidip kendisini affetmesini rica etti. Amschel karşılığında, Rabbi'nin kendisine geldiğinde çok umutsuz görüldüğünü, muhtaçların ne zor durumda kalacaklarını hissettiğini, kendisinin parayı almadığını söyleyip telafi için maddi katkı sunması durumunda da Rabbi'nin bunu kabul etmeyeceğini bildiği için de suç üstlenip tüm zorluklara rağmen bu parayı verdiğini söyledi. Rabbi, Ams-

chel Moses'i tekrar kucakladı ve çok zengin olması için kutsadı ve daima muhtaçların yanında olmasını diledi. Nitekim Rabbi'nin hayır duaları tuttu. Amschel Moses Frankfurt'ta başarılı bir işadamı ve bankacı oldu. Hatta oğlu Mayer Amschel Rothschild, babasından da daha başarılı oldu ve bu silsile günümüze kadar devam etti. Ailenin birçok üyesine de "Hanedan Hayadua" - Ünlü İyiliksever lakabı takıldı.

Kim bilir belki de Rothschild'lerin başarılarının sırrı bu hayır duasıdır.

FRANKFURT GETTOSU GİRİŞİ...

İkinci öykümüz ise, Rothschild ailesinin atası olan Mayer Amschel Rothschild ve spekülasyonları günümüze kadar devam eden bir konu ile ilgili. Frankfurt Yahudileri, Mayer Amschel hakkında birçok hikâyeyi nesilden nesile aktardılar. Bunlardan biri, Yahudi olmayanlar tarafından da anlatılır.⁽²⁾

Bir bahar sabahı, Frankfurt Getto'sunun kapısında çok şık bir araba belirdi. İçinden yaşlı bir adam ve genç bir çocuk indi ve bu ikili Getto'nun dar sokaklarında gezinmeye başladılar. Çocuk hem öğretmeni hem de koruyucusu olan adama kendisini niye buraya getirdiğini sordu. Yaşlı adam, "Sizin bu toprakların müstakbel hükümdarı olarak tüm yurttaşlarınızı tanımanız gerekir. Yahudiler de hem ülke mozaığının bir parçası hem de ekonomimizin önemli aktörleridir" diye yanıtladı. Genç ise, "Bu göçebe Yahudiler hakkında çok şeyler dinledim. Dinimize uymadıkları için cezalandırılmadılar mı?" diye sordu. "Her duyduğum doğru olmayabilir. Sizi buraya getirmemin nedeni bu insanları kendi gözlemlerinizle görmeyiş ve tanımanız" diye yanıtladı yaşlı adam.

"Evet, bizler hakkında çok yanlış hikâyeler anlatılıyor, bu nedenle de sık sık zulme uğruyoruz" diyen genç bir ses konuşmaya katıldı. Konuşan ge-

leneksel Yahudi görünümünde genç bir çocuktur. Prens çocuğu uzaklaştırmak için kendisine bir gümüş para uzattı. Çocuğun tepkisi ise çok ilginçti: “Ben bu parayı hak etmek için bir şey yapmadım, bu insanların daha çok ihtiyaçları var” diyerek kendisine verilen parayı yakındaki bir dilenciye verdi.

“Seni çok beğendim. Adın ne?” diye sordu Prens.

“Adım Mayer Amschel Rothschild. Ya sizinki?”

“Wilhelm”

“Yani Hesse Şatosu’ndan Prens Wilhelm mi? İzin verirseniz size Getto’yu gezdireyim.”

Mayer Amschel, ikiliye Getto’daki tüm önemli binaları gösterdi ve izahatlar verdi. Getto’da çıkan yangınları ve verdiği zararları, Yahudi düşmanı Vincent Mettlich’ten çektiklerini, Yahudilere uygulanan yüksek vergileri anlattı.

Bu gezintiden çok etkilenen yaşlı adam çocuğa 3 altın uzattı. “İşte bunu hak ettim, alabilirim” diye gülümseyerek yanıtladı Amschel Mayer.

Genç Prens de elini Amschel Mayer’e uzatarak “Eğer dinimizi kabul edersen, tahata çıkacağım vakit seni yüksek bir mevkie atayabilirim” dedi.

Amschel Mayer, “Dinimi değiştirmem söz konusu olamaz” diye yanıtladı.

“Öyle olsun, ancak herhangi bir yardıma ihtiyacım olursa, Saray’da beni bul, memnuniyetle yardımcı olacağım” diyen Prens’e Amschel Mayer vakarla “Sizin de bir yardıma ihtiyacınız olursa, ben burada olacağım. Adımı unutmayın. Frankfurt Getto’su Yahudi Mahalle’sinden Mayer Amschel Rothschild” diye yanıtladı. Ve böylece dost olarak birbirlerinden ayrıldılar.

Bu olayın üzerinden yıllar geçti. Avrupa’da birçok değişiklik oldu. Savaşlar çıktı. Frankfurt Getto’su da değişime uğradı, hem ülke hem Av-

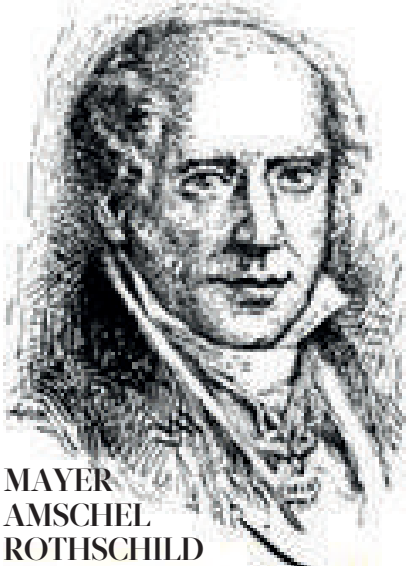

"Napolyon'un başa geçmesiyle birlikte tüm Avrupa sarsılmaya başladı. Napolyon, savaşlarda peş peşe zaferler kazandı. Ordusu Frankfurt kapısına da dayandı."

rupa çapında finans merkezi oldu. Mayer Amschel ise evlendi, ilk önce birkaç bankada çalıştı, daha sonra kendi bankasını açtı. Pek çok önemli yatırıma imza attı. Dürüst ve başarılı bir banker olarak ünlendi. Din değiştirmemesine rağmen, tahta geçen Prens Wilhelm, Amschel Mayer’i Maliye Başdanışmanlığına getirdi. Bu arada, Napolyon’un başa geçmesiyle birlikte tüm Avrupa sarsılmaya

başladı. Napolyon, savaşlarda peş peşe zaferler kazandı. Ordusu Frankfurt kapısına da dayandı.

O gecelerden birinde Mayer Amschel, yorgun argın işinden dönmüş istirahata çekilmek üzereyken, hizmetçisi bir ziyaretçinin kendisini görmek istediğini bildirdi. Mayer Amschel, çok yorgun olduğunu, ziyaretçi ile ancak ertesi gün görüşebileceğini söylemesi üzerine hizmetçi ziyaretçiden yeni bir mesaj getirdi: “Lütfen kendisine yıllarca önce verdiği bir sözü, eğer bir yardıma ihtiyacım olursa Frankfurt Getto’sunda Yahudi Mahallesi’nde oturan Mayer Amschel’in kapısını çalmamın yeterli olacağını söylediğini, hatırlatın.” Tahmin ettiğiniz gibi, ziyaretçi Prens Wilhelm’di. Yüzü endişeliydi. Savaş meydanından zor kurtulabilmişti. Ancak, gerçekten gü-

MAYER AMSCHEL ROTHSCHILD

venebileceği tek insan olan Mayer Amschel'den bir ricası vardı. Savaşı ve topraklarını kaybetmişti. Napolyon başına ödül koymuş, ailesini zorlukla Danimarka'ya kaçırmıştı, kendisi de yanlarına ulaşmaya çalışacaktı. Öncesinde, Saray'dan toplayabildiği altın, gümüş tüm varlığını bir arabayla getirmiş ve Mayer Amschel'den bunları gelecekteki parlak zamanlara kadar saklamasını istiyordu. Mayer Amschel tüm tehlikeleri göze alarak bunları saklayacağına söz verdi. Prens Wilhelm dört çuval dolusu hazinesini Mayer Amschel'e teslim ettikten sonra gelenin karanlığında kayboldu.

Mayer Amschel yemek masasının altındaki tahtaları söküp oluşan oyuğa çuvalları yerleştirdi, sonra tahtaları yerine çiviledi. Yabancı bir göz için odada büyük bir değişim olmamıştı. Hazine artık emniyette sayılırdı. Birkaç gün sonra Fransızlar kenti işgal etti. Bir tamimle kayıp hazinenin yerini bildirene büyük ödül, sakladığı tespit edilenlere de büyük ceza verileceği duyuruldu. Mayer Amschel, Maliye Başdanışmanı olarak önemli bir şüpheli olarak görülüyordu. Nitekim bir sabah Fransız askerleri kapısına dayanıp kayıp hazineyi teslim etmesini istediler. Mayer Amschel hazinenin kendisinde olmadığını ve istedikleri takdirde evi arayabileceklerini söyledi. Evin altı üstüne getirildi, bahçe bile santim santim kazıldı. Bir şey bulunamadı. Sıra artık tehditlere gelmişti. Hazineyi onun

sakladığı muhakkaktı, kendi elleriyle teslim etmezse, ona yerini söyletecek yöntemleri vardı. Amschel Mayer hain suçlamasıyla tutuklandı. Tam yola çıkacaklarken tüm Yahudi liderlerin de aynı suçlamayla tutuklanması emredildi. Amschel Mayer zor durumdaydı: Bir taraftan Prens'e verdiği söz, diğer taraftan onlarca masumun bu nedenle tutuklanması. Yapacak bir şey yoktu. Fransızlara hazineyi teslim edeceğini söyledi ve geriye evine döndüler. Evinde Mayer Amschel duvardaki bir tabloyu indirdi ve ardındaki kasayı açarak "İşte aradığımız hazine, içeride 3 milyon Gulden değerinde altın var" dedi. Askerler, başarılarının sarhoşluğuyla tüm hazineyi alarak ve Amschel Mayer'i de serbest bırakarak ayrıldılar.

Askerler gittikten sonra, Amschel Mayer, eşini ve beş çocuğunu çağırarak, "Sağ kaldığımızıza dua edelim; bilmenizi isterim ki, bir Rothschild her zaman dürüst ve sözüne sadık olmalıdır. Prens'e hazinesini koruyacağıma söz verdim, kendi hazinemi Fransızlara teslim ettim ama sözüme sadık kaldım. Günün birinde Prens veya ailesi geri döndüğünde göğsümüzü gere gere hazinesini iade edebileceğiz. İşte hazineyi sakladığım yer" diye ailesini bilgilendirdi. Maddi varlığı sıfırlanmasın rağmen Mayer Amschel işini yeniden düzene soktu. Seneler içinde yeniden eski zenginliğine kavuştu. Bu arada Napolyon yenilgilerle tanışmaya başlamış ve işgal ettiği topraklardan çekilmek zorunda kalmıştı. Prens Wilhelm'in toprakları da bunların arasındaydı. Prens, ülkeyi düzene soktuktan sonra güvenilir dostu ve danışmanı ile görüşmek üzere Mayer Amschel'i çağırttı. Ancak Ma-

yer Amschel çok hastaydı ve nitekim davetiye eline geçmeden hayata gözlerini yumdu. Bu durumda davete en büyük oğlu gitti.

Prens, Mayer Amschel'in vefat ettiğini öğrenince, üzüntüyle, "Büyük kayıp, mükemmel ve dürüst bir insandı. Hazinemi teslim edebileceğim tek insandı. Fransızların hazineyi bulmasında onun hiçbir suçu yoktu. Yaşasaydı yine Başdanışmanım olacaktı. Böyle bir dost kaybetmek, hazinemi kaybetmekten daha tüzücü" dedi.

Genç Rothschild, "Efendim, hazineniz kaybolmadı" deyince, Prens şaşkınlıkla "Nasıl olur? Fransızlar hazinemi almadı mı?" diye sordu.

"Evet, Fransızlar hazineyi aldı, ama sizinkini değil babamın hazinesini aldılar. Size verdiği sözü tuttu, hazineniz emin ellerde" diye başlayan genç Rothschild olayı tüm ayrıntılarıyla anlattı. Ancak, Mayer Amschel işini yeniden kurmak için hazinenin bir kısmını kullanmış ve dolayısıyla bu kullanımdan doğan faiz ilavesiyle tüm hazinenin iade edileceğini ilave etti.

"Ne demek, hazinemi korumak için kendi mal varlığımı feda etti, sizin hiç faiz borcunuz yoktur" diyen Prens, genç Rothschild'e hediyeler vererek evine gönderdi. Rothschild'lerin dürüstlüğü tüm Avrupa'da duyuldu. Artık Avrupa'nın en güvenilir bankacılarından biriydiler. Böylece Mayer Amschel Rothschild çocuklarına yalnız büyük bir servet değil temiz ve güvenilir bir ismi de miras olarak bıraktı.

Dipnotlar:

(1) Yazar Hanoeh Teller'in, "Courtrooms of the Mind: Books I & II: Stories and Advice on Judging Others" kitabındaki bir öyküden derlenmiştir.

(2) Nissan Mindel'in, "The Father of the Rothschilds" öyküsünden derlenmiştir.

“Modern yaşamın zararlarını minimuma indirmek istiyoruz”

Siz de sebze ve meyvelerin gücüne inanacaksınız...

Detoks nedir ve bedenimizin neden detoksa ihtiyacı vardır? Şehir hayatı ve modern yaşamın olumsuz getirileri olarak bedenimizde bir çok toksik madde birikir. İşlenmiş gıdalar, soluduğumuz hava, içtiğimiz su, yaşadığımız stres hepsi birer etmandir. Hastalıklardan korunmak, gençlik enerjimizi ve görünümümüzü uzun yıllar devam ettirebilmek için bedenimizdeki bu toksik birikimlerden arınmamız gerekir.

Detoksu kimler yapmalı; bir yaş sınırı var mı? Hamileler kesinlikle yapmamalı ve son bir sene içinde ciddi bir iç organ operasyonu geçirenler doktoruna danışmalı. Yaş sınırimiz yok ama herhangi bir hastalık var ise doktorlarına ve/veya detoks uzmanımıza danismalarını tavsiye ediyoruz.

Bir çok şekilde detoks yöntemi var, özellikle sıvı detoksunun önemi nedir? Liflerin sindirim sistemi üzerin-

deki etkisi yadsınamaz fakat vücut enerjisinin büyük bir kısmını çözünemeyen lif ve besinleri ayrıştırmaya harcar. Juice Cleanse yapmanın (sebze ve meyve suyu ile arınmanın) amacı sindirim sistemini dinlendirerek, vücudun enerjisini detoks ve yeniden yapılandırmaya yönlendirmek olduğundan, juice cleanse içeceklerini posalarından ayrıştırarak saf sıvı olarak içmek en doğrusudur.

Beslenmede günlük alışkanlıklar içinde yer alabilecek şekilde de düşünebilir miyiz? (Mesela bir öğün yerine geçebilir mi?) Kesinlikle, hem de fazlasıyla! Soluduğumuz hava bile asidik iken, arınmak için bir öğünde 3 kg. çiğ sebze - meyve suyu içmeniz imkânsızdır ama bu ürünleri içmeniz çok kolaydır. Sporcular dahi fazla protein tüketiminin zararlarından arınmak için günde ara öğün veya ana öğünlerinin yanında 2 şişe sebze sularımızdan içiyor.

Ahi Evran Cad. Nazmi Akbaci İş Merkezi
No:56 Maslak, İstanbul / Türkiye

0212 346 34 23

www.juitox.com.tr • info@juitox.com.tr

[f juitox.love](https://www.facebook.com/juitox.love)

[i juitox](https://www.instagram.com/juitox)

[t juitox_](https://www.twitter.com/juitox_)

Mazhar Osman Kadınlar Koğuşu'ndan...

“Bipolar” teşhisi konunca... Tedavi olmaya karar verdim. Ve kendimi Bakırköy’deki Mazhar Osman Kadınlar Koğuşu’na ışnladım. Aklıma geldikçe gülümsediğim bu anıları özellikle teşhis konulup da tedavi olmaktan çekinenler için paylaşıyorum. Her zaman karabasanlarımızdan kurtulabiliriz, diyerek...

Neden mi hastaneye? Çünkü iyileşmek istedim.

Uzun süredir uyuyamıyordum. Beynim sürekli çalışıyordu, durmamacasına. Uyuyabilmek için, artan dozlarla yeşil reçeteli ilaçlara gereksinim duyuyordum. Tabii ki doktorlar, tedaviler... Yine ve yeniden ilaçlar. Bir türlü çözüm bulunamayınca... Günlerin biriydi. Yeter ki uyuyabileyim diye bir değil, iki değil, dört hap almıştım. Oğlum, kardeşimle salonda fısıf-fısıf: “Onu yatıralım mı?” Çaresiz sesler: “Nereye yatıralım?” Yan odadan bunları duyuyorum.

Karmaşık duygular içindeyim ve ani bir kararla giyiniyor, sırt çantama iki üç parça dolduruyorum ve salona son derece kararlı bir giriş yapıyorum:

- Haydi, kalkın beni hastaneye götürüyorsunuz!

Şaşkınlıkla yüzüme bakıyorlar.

- *Ne hastanesi?*

- Bakırköy Akıl Hastanesi'ne. Nam-ı diğer Mazhar Osman.

- *Peki, neden?*

- Çünkü bugün Pazar, çok kalabalık değildir. Derdimi daha iyi anlatırım. Yatırırlarsa diye, çantam da hazır.

- *Anneciğim, öyle bir şey olamaz. Öyle seni yatırmazlar ama istiyorsan gidelim... Belki diğer doktorların verdiği ilaçlarda hata vardır. Çünkü iyi değilsin... Bakarsın iyi gelir uyursun...*

- *Gidelim... Yatar mıyız, yatmaz mıyız bakarız...*

Oğlum ve kardeşimle yola çıkıyoruz.

İşte hastalığının en iyi yanı bu! Kafa müthiş çalışıyor.

Hastaneye varınca, durumumu nöbetçi doktora anlatıyorum.

Oğlum, kardeşimle beraber ve ayrı ayrı görüşmeler.

Oğlum "olay"larımı anlatmış. Ben de istekliyim hastaneye yatmaya, iyileşmeye...

Onları anlatsam... Traji-komik olaylar... Belki daha sonra anlatırım.

Kapıda beni bekleyen iki güvenlik görevlisi: Küpelerimi, yüzüğümü, saatimi, benim için çok önemli olan ayakbaşılarımı ve (hastaneye yatacağımdan) sırt çantamı, telefonumu aldılar.

Oğlum ve kardeşim şaşkınlar. İmkânsız bir olay gibiymişçesine "gel - konuş - yat"...

Herkes buraya tepine - tepine yatarken... Ben estetik ameliyatmışçasına geldim ve yattım.

Tayt giymiştim, çok şükür...

- *Kur'anımı alabilir miyim?*

- *Hayır!*

Hoppala, neredeyse donla gireceğim. İki yanımda iri yarı görevliler... Onların uzattığı kocaman terlikler: Üç adımda bir tökezliyorum. Öyle yapınca da güvenlikçiler numara sanıp kolumu sımsıkı kavriyorlar.

Hastaneyle tanışma...

Genişçe bir salon... TV odası. 30'a yakın kadın.

Başlarını kaldırıp bakıyorlar - onlara göre fazla şık biri!

Geçerken, aramızda kısa bir sohbet geçiyor...

- *Merhaba, geçmiş olsun...*

Kızcağız korkarak başını kaldırıp şöyle yanıtıyor:

- *Kime 'geçmiş olsun'? Ben hasta değilim ki... Yanlışlıkla buradayım!*

Sonra da eğilip tekrar yere bakmaya devam ediyor.

Akşam saat altı... Yemek öncesi.

- *Bayanlar, ilaç vakti!*

Camlı bir bölmenin arkasında hemşireler gündüz hazırladıkları ilaçları dağıtacaklar... Herkes itiş-kakış. "Ne güzel" derken... Bir baktım ki, ilacı alanın ağzı açık, dili bir karış dışarıda.

O an aklıma gelmedi... Meğerse haplarını dillerinin altına saklayıp sonra tükürüyorlarmış.

Yemekten bir saat sonraki sigara molası...

Bir gürtültü, bir kargaşa... Herkesin adı sigarasının üzerine yazılmış.

Sigarasını teslim alan odaya geçiyor. Heyhat ortada sadece bir adet çakmak!

Bana gelince... İlk sigaramdan yalnızca tek bir nefes çekebiliyorum. Çünkü kadınlar beni "çaylak" addedip sigaramı çakmak yerine kullandılar.

Daha sonraki sigaralarım da ise, üç-beş nefes çektikten sonra kadınlardan biri gelip ağzımdakini çekip kendi içiyor. Ben şaşkın...

- *Sen az önce sigaramı içtin... Daha doğrusu adeta yedin, niye benimkini alıyorsun?*

- *Ayşe Abla bir sigara bana yetmiyor... N'apiim?*

Banyo günü bir kısım hastalar yıkanmaya koşuyor, bir grup da kaçıp saklanıyor.

Toplamda sadece üç havlu, yirmi kadar kadın... Bu arada da yatağın üstünde tepeleme kıyafetler.

Meğerse üst-başı olmayanlar daha önce soyunup...

Koğuştaki kadınlar arası dinamikleri

Bu arada bana da soruyorlar:

- *Abla... Yakıştı, değil mi?*

Giydiği tişört iki beden küçük ama hoşuna gitmiş, kızcağızın. Ne diyeyim ki...

Sabah saat 10.

Bir görevliyle bizi hava almaya, bahçeye indiriyorlar.

Demirler arkasında bir grup. Belli ki, eğitilmiş (!) insanlar.

Bize bakıyorlar.

Kafeslerin önüne gidiyorum ve 'veciz' bir anlamda şöyle söylüyorlar.

Buyurun:

- *Arkadaşlar, biz içerde çok mutluuz. Siz dışarıda ne yapıyorsunuz? Bayağı da kalabalıksınız!*

Bahçeye havalandırmaya çıktığımız başka bir seferinde... Kardeşimin getirdiği büyücek havluyu yere serip üzerine uzanıyorum. Sonra kendime bir kahve almak üzere içeri gidiyorum.

Döndüğümde, bütün hastalar 'Nuh'un Gemisi' misali havlumun üstünde tünemişler...

Sesleniyorlar...

- *Abla, gel hadi, sohbet edelim!*

Havlunun üzerinde bir ayaklık yer bile yokken...

Bütün kadınlar sırayla yanıma geliyor.

- *Abla sen okumuş birine benziyorsun... Benim derdim...*

Derken bütün gün, hakiki doktorlardan sonra ikinci vizede oluyorum hep!

Günün birinde, oradaki tedavisi bitmek üzere olan genç bir arkadaş yanıma gelip bir saptamada bulunuyor:

MAZHAR OSMAN HEYKELİ

Bakırköy Profesör Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesi, halk arasındaki adıyla "Akıl Hastanesi"nin bahçesindeki meşhur Düşünen Adam heykelini bilmeyen yoktur. Rodin'in bu meşhur heykelinin Bakırköy'deki kopyasını - bir eli hariç- yapan isim, şu anda kabri Bakırköy Mezarlığı'nda bulunan, ressam ve heykeltıraş Kemal Künmat'tır.

Heykelin hikayesi ise şu şekilde gelişmiştir:

Dr. Fahri Celâl Göktulga'nın başhekimliği döneminde (1945-1960) hastanede birtakım çevre düzenlemesi çalışmaları yapılır. Bununla birlikte Göktulga, hastane bahçesine, hastanenin adı ve kimliğine yakışır büyük bir heykelin yapılmasını ister. Göktulga, bir dergide fotoğrafını gördüğü Düşünen Adam heykelinin hastane için sembol olabileceğini düşünür.

İki aşamada tamamlanan heykelin yapımına 1951'de, Kemal Künmat tarafından başlanmıştır. 1932 yılında hastaneye yatan Kemal Künmat, hastanede kaldığı sürece tuvallerini, boyalarını yanından ayırmamış ve hastanede asılı olan 'Hekimbaşı İbni Sina' tablosunu da yapmıştır. Bakırköylü ünlü ressam ve heykeltıraş Kemal Künmat, bir Rodin hayranıdır. Fransız heykeltıraşın dünyaca ünlü bu eserinin bir kopyasını yapmak için büyük bir titizlik ve özveri içinde çalışmaya koyulur.

Bakırköy'ün yakınlarındaki taş ocaklarından getirilen yekpare devasa kireçtaşı kütleleri, bahçedeki havuzun başına yerleştirilir. Bu taşın nakliyesi için Zeytinburnu'ndaki askeri birlikten yardım sağlanır. İş tulumunu giyen Kemal Künmat, heykelin yapımı için birkaç ay çalışır. Sonunda, heykelin bütünü bitmiş yalnızca yontup ortaya çıkartılacak bir sağ kol ve el kalmıştır. Ancak Kemal Künmat, bu kadar emeğin karşılığında ücret talep eder ve istediği astronomik rakamın hastane yönetimi tarafından karşılanamaması üzerine heykeli bir eli bitirilmemiş haliyle bırakarak hastaneden ayrılır. Bunun üzerine dönemin başhekim muavini Dr. Faruk Bey, hasta kabul memuruna direktif verir ve hastalar arasında eli heykeltıraşlığa yatkın olan biri aranır.

Aradan aylar geçtikten sonra, muhafaza ve tedavisi için gönderilen bir subay olan Mehmet Pişdar resim ve heykelle hobi olarak ilgilendiğini söyler. Mehmet Pişdar, çalışmayı tamamlamak için kolları sıvar ve 41 gün çalıştıktan sonra heykel tamamlanarak 4 Aralık 1951'de törenle açılışı yapılır.

Kaynakça: samsunkenthaber.com

- Abla, sen bu hastaları dinleye - dinleye tedavi yerine hasta olacaksın!

Hoca geldiğinde talebeleriyle birlikte gelip beni viziye alınca... Kendim karar verip geldiğim için tebrik ediyorlar beni. Bir sürü sorudan sonra, doçent olmanı soruyor:

- Siz Allah ile konuşuyorsunuz... Ne konuşuyorsunuz?

- Siz konuşmuyor musunuz, diye soruyorum. Tüm öğrencilerin yüzlerinde derin bir şaşkınlık ifadesi...

Ve devam ediyorum:

- Üniversite sınavına girerken... Doçentlik tezinde... Canınız yandığında... "Allah'ım bana yardım et" demediniz mi?

Koğuştada dans zamanı

Havalanma saatinde, spor hocasının arkasından dans hocası dans ettiriyor. Yavaşça ona yaklaşıyorum ve kulağıma fısıldıyorum: "Ben Bodrum'da yaşıyorum... Dans dersi almıştım, 12 senedir dans ediyorum..."

Ertesi gün dans eğitmeni, sunuşunu yapıyor: - Şimdi Ayşe Hanım bize Roman havası oynayacak!

Önce zeminde dans ediyorum. Eğitmenimiz bununla yetinmiyor ve dibek taşı gibi, altında beton bir kütük bulunan sehpa çıkartıyor. Herkes dikkatle izliyor, tabii. Eğitmen mest olmuş vaziyette.

Bizim kızlardan tombik olanı masaya çıkmasın mı?

Ama tombik çok mutlu, ablasıyla Roman havası oynadı ya!

Oturma odasında uzun-uzun üç taraflı sedirler var.

Herkes televizyon seyrediyor ve sürekli dinlenen ilahiler. İlahiler bitince de damardan arabesk!

1 - 3 - 5, bana geliyorlar... Oradaki kızlardan birine, ben size salsa öğreteceğim, haydi güzel bir kanal bul deyince çok seviyor...

Başlıyorum, 1-2-3-4, 1-2-3-4 diye... Ve herkes birbirini itip yanına geliyor...

Hademeler seyrediyor: Görüntü öylesine komik ki...

Kızların her biri ayrı ritimde olsa da saçma sapanlıklar dinlemekten çok daha evla!

Sürpriz kıvamında çikolata

Canımız çikolata istiyor ama yasak o bölümde. Çiklet dışında her şey yasak!

Arkadaş olduğum kızlardan birine kardeşimin verdiği parayı (bitirmemek için) emanet ediyorum. Neden mi? Bütün kattakilere her gün çay kahve kek ismarlıyorum. Gece oda arkadaşım, “Sana sürprizim var,” diyor. İlaçlarımızı alıp odalara çekiliyoruz.

Her gün kaldığımız odalar değiştiğinden, bir de ne görelim – bizim oda 4 kişilik.

Arkadaşım, “Sakin uyuma hemşire kontrolünden sonra, yanına geldi bak çikolata,” diyerek göğsünden çıkarıyor. Tabii ki sürpriz kıvamında bir çikolata!

Aman ne keyif...

Bir daha uzun süre yiyemedim.

Bu arada param yine bitiyor ama bozukluklar var. Taytım da cep yok, dolapta bırakamıyorum, çalınıyor. Bir arkadaş akıl veriyor:

– Çorabının içine koy!

İyi fikir ama çorabınıza bozuk para koyun ve böylece bir gün geçirin, bakalım ne hissediyorsunuz...

Göz kalemi demişken...

Hastalar her gün bana gelip, göz kalemini istiyorlar. “Bende göz kalemi yok – çünkü benim kalıcı makyajım var,” desem de faydası yok.

Bir keresinde dokunmalarına izin verecek oluyorum. Kimisi dövmemi pamukla silmek istiyor, kimi parmağına tükürüp gözüme sokuyor. En nihayetinde hemşirelerden biri kurtarıcı oluyor ve kendi göz kalemini getiriyor. Böylece kurtuluyorum... Bütün kızların gözleri kömürlük penceresi gibiyken...

Temizlik saati denince...

Her gün genel temizlik yapılırken bizi yemekhaneye doldurup kapıyı kilitliyorlar.

Bu durumdan çok sıkılıyorum.

Her kafadan ayrı-ayrı, tüm müzik makamları, aynı anda... Kitap okuyamıyorum.

Tam temizlik saatinde görevlilerin yanına gidiyorum, “Kolay gelsin, elinize sağlık,” diyerek.

“Siz yetişemiyorsunuz koltuklar çok kirli. Bana bir kova ve bez verin, hepsini silerim...”

– *Aaa, zahmet olur.*

“Olmaz-olmaz” diyerek alıyorum elime kovayı, deterjanı, başlıyorum silmeye. Gün günü böylesine takip ederken, sorumlu Doçent Doktor tarafından fark ediliyorum:

– *Siz hep böyle misiniz?*

– *Nasıl yani?*

– *Hep elinizde bez, siler misiniz?*

Eyvah bu da, “bipolar” ardından ikinci bir tanı! Obsesyon!

Aman hocam böyle değilim tabii...

Ve ona gerisini anlatıyorum...

FERHAN A. TULUNAY

İstanbul doğumlu. Atatürk Deneme Kız Lisesi’nde, Atatürk Eğitim Enstitüsü’nde, İstanbul Üniversitesi’nde Biyoloji ve 40 yaşında sınavla girip kazandığı Açık Öğretim Fakültesi’nde Muhasebe-Finans okudu. Bir oğlu var. 13 yıllık evliliği boşanma ile noktalandı. Sayısız sektörde başarıyla çalıştı. Ferzan Özpetek’in İtalyan ortak yapımı olan Harem Suare filminin finans bölümünü yönetti. Kendisinin bir “bipolar” olduğu gerçeğini, Mazhar Osman’a gittiğinde öğrendi. On beş yıldan bu yana bir yandan çalışarak, bir yandan da dans kurslarına katılarak Bodrum’da yaşam sürdürüyor.

Kütüphanede Shakespeare’in soneleri...

Kütüphanede iki kitap var. Biri Shakespeare’in soneleri, diğeri de Jack London’dan ‘Beyaz Diş’. İkisini de okudum tabii! Sonrasında ise kızlara sadece soneleri anlatıyorum. Beyaz Diş konusunda temkinli davranmak zorundaydım. Şöyle üstü kapalı geçiyorum onu. Çünkü o romanda vahşi eğilimleri geliştirmek isteyen bir köpek söz konusu. Hemşireler okumuş ol-

salardı o kitap orada olmazdı. Çünkü hastaların okuyacakları kitaplar denetimden geçiyormuş.

Bu arada...

Beni hastanede ziyarete gelen arkadaşlarımdan birinden kitap istiyorum. Orhan Pamuk’un kitabını alıp gelmiş: “Kafamda Bir Tuhafılık”... Hemşireler anında kitabı arkadaşımın elinden kapıp almış.

“Niye?” diyorum. Yanıtı hemen geliyor:

– *E, sizin kafanız zaten karışık...*

Osmanlı'nın Sayfiyesi “Hasköy”

Bizans soylularının 5. yüzyıldan itibaren sayfiye konakları inşa ettirdikleri Haliç'in kuzey kıyıları, Okmeydanı ve Kasımpaşa sırtlarına kadar olan koruluk ve sayfiye bölgesi, gerek Bizans gerek sonrasında da Osmanlılar tarafından 18. yüzyıl sonlarına kadar bağ alanı, koruluk ve sayfiye alanı olarak kullanıldığı için, bu bölgeye Padişahın has bahçelerinden gelen “Hasköy” isminin verildiğini biliyoruz.

Bizans döneminden beri hem Karay Yahudileri hem de önce Romanyot, sonrasında Sefarad Yahudileri için önemli yerleşim yerlerinden biri olan Hasköy semti günümüzde, sadece ayakta kalabilmiş Maalem Sinagogu ile Yahudi mirasının izlerini sürdürüyor. Gelin bu sayımızda bir yandan Hasköy'ün eşsiz güzelliklerini incelerken, kaybolmakta olan Yahudi mirasına odaklanalım.

AYNALIKAVAK KASRI

17. yüzyıldan itibaren Haliç kıyılarını süsleyen ve günümüzde Aynalıkavak Kasrı adıyla tanınan yapı, Osmanlı İmparatorluğu döneminde “Aynalıkavak Sarayı”, ya da “Tersane Sarayı” olarak bilinen yapılar grubundan günümüze ulaşabilen tek örnektir. Osmanlı'nın Has Bahçesi'ndeki ilk yapılaşmanın tarihi, Fatih Sultan Mehmet dönemine dek inmekte, burada inşa edildiği kesin olarak bilinen ilk kasır ise Sultan I. Ahmed (1603-1617) dönemine tarihlenmektedir. Süreç içinde padişahların yaptırdığı kasırlarla gelişen ve “Tersane Sarayı” olarak anılan bu yapılar topluluğu; 17. yüzyıldan başlayarak “Aynalıkavak Sarayı” olarak da adlandırılmıştır.

Aynalıkavak Kasrı

Saray bütünü içinde yer alan ve Sultan III. Ahmed (1703-1730) döneminde yaptırıldığı düşünülen Aynalıkavak Kasrı, Sultan III. Selim (1789-1807) döneminde büyük bir onarım görenek yeniden düzenlenmiş ve bugünkü görünümünü kazanmıştır. Ağırlıklı olarak 19. yüzyıl saray, köşk ve kasırlarından oluşan saray yapıları arasında daha erken dönemlerden günümüze gelmiş tek yapı olan Aynalıkavak Kasrı geleneksel mimarisi ve dekorasyon özellikleriyle son derece ayrıcalıklıdır. Divânhâne ve Beste Odası'nda pencere üstlerinden doluşan bir frizde, dönemin tanınmış şairleri Şeyh Gâlib ve Enderûnî Fâzıl'ın, kasrı ve III. Selim'i öven şiirleri Hat-tat Mehmed Esad El Yesârî tarafından ta'lik hat ile yazılmıştır. Deniz cephesinde iki, kara cephesinde tek katlı kütlesiyle Osmanlı klasik mimarlığının son ve ilginç yapılarından biri olan Kasrı; süsleme açısından da çağının beğenisini yansıtmakta, özellikle besteci Sultan III. Selim dönemi kültürünün pek çok ögesini bünyesinde barındırmaktadır.

ESKİ ALLIANCE OKULU'NDAN Kadir Has Üniversitesi Misafirevi'ne...

1860'lı yıllardan itibaren AIU Evrensel Yahudi Birliği adı ile özellikle Ortadoğu, Kuzey Afrika'da Avrupa uygarlığından yoksun Yahudi toplumlarını eğitim yolu ile modernleşmelerini sağlamak amacı ile kurulan Alliance okullarının en eskilerinden biri de 1874 yılında bu binada faaliyete geçen Hasköy Alliance Kız Okulu idi. 1877 yılında aynı okulda erkek öğrencilere de eğitim vermeye başlanması okulun kitabesine "Alliance Israélite Ecole des Garçons" ibaresinin Sultan II. Abdülhamid'e teşekkür nişanesi ile birlikte konmasının

da sebebi olur. Kitabenin ortasında da sağlık tanrısı Asklepios'un atribüsü olan birbirine sarılı iki yılan kabbartması bulunur. Okulun bir bölümü Fransızca, Türkçe ve İbranice ders verirken diğer yanındaki Ruhban Okulu'nda da öğrenciler din dersleri almaya başlarlar. Merhum Hahambaşı Rav David Asseo 1955-1961 yıllarında Hasköy Ruhani Okulu'nun müdürlük görevini üstlenir. Rav Yeuda Adoni ise 1963 yılına kadar hem ilkokul hem de ruhban okulunda ders vermeye devam eder. Okulun 1963 yılında ruhani bölümü öğrenci azlığından, ilkokulu ise, Galata'ya taşınacağından dolayı kapanır. Yahudiler artık daha yoğunlukla Galata bölgesindedirler. Rav Adoni, 2. Karma İlkokulu adı ile şimdiki Or-Yom binasında öğretmenliğe devam eder. Kurum, 1963 yılında Merhum Rav David Asseo'nun önderliğinde İhtiyarlara Yardım Derneği'ne dönüştürülür ve yaklaşık 50 yıl bilfiil bu binada faaliyetine gün geçtikçe gelişerek devam eder. Hayırsever bağışçıların yardımları sayesinde İhtiyarlara Yardım Derneği uzun yıllar Yahudi toplumunun gurur kaynağı ve yaşlılarını güvenle teslim ettiği bir kurum görevini sürdürür. Günümüzde yapı Kadir Has Üniversitesi'nin misafirhanesi olarak kiralanmış ve aktif olarak öğrencilere hizmet vermektedir.

HASKÖY MAALEM SİNAGOGU

Hasköy Maalem Sinagogu'na yıllardır emek veren Gabay'ı Moris Behar Hasköy'ü şu sözlerle tanımlar: "Hasköy'ün suyunu bir kere içen, tadına bir kere varan bir daha vazgeçemez." Nitekim günümüzde restorasyonla birlikte orijinal haliyle bu bölgede ayakta kalmış tek mabet, Hasköy Maalem Sinagogu'dur. Maalem Sinagogu tasarımı, mimari ayrıntıları ve süslemeleriyle ayrıcalıklı bir yere sahip. Sinagog, bir zamanlar yörenin, yaklaşık 30 bin nüfuslu Yahudi yaşamının bir mirası. Maalem sözcüğünün anlamını veya kökenini açıklayan

herhangi bir belgeye rastlanmamış ama bu sözcüğün, mahallelerine sahip çıkan Yahudilerin gururla kullandıkları 'Mahallem' kelimesinin kısaltması olduğuna dair bir iddia var. Kubbenin göbeğinde altın varaklı güneş motifi, sekiz dilime bölünmüş hayal ürünü manzara resimleri yer alır. 'Teva', Ahrida Sinagogu'ndaki gibi bir gemi pruvasını andırır ve Nuh'un Gemisi'ni simgelediği söylenir. Sinagog 1991 yılında başlayan ve Mimar Jak Rodikli'nin gerçekleştirdiği 7-8 ay süren bir restorasyon sonrasında günümüze orijinal hali ile ulaşabilmiş. Sinagog içerisinde bir ufak dua salonu, merhum Rav David Asseo adına bir toplantı salonu ve sinagogun geçmişten gelen fotoğraflarını da barındıran yönetim kurulu salonu da mevcuttur. Günümüzde artık Yahudi toplumunun aktif olarak yaşamadığı bu bölgedeki tek faal sinagogu ayakta tutmak hepimizin ortak görevidir.

AYA PARASKEVİ RUM ORTODOKS KİLİSESİ

Tekstilcilerin Azize'sinin Kilisesi

Eflak Voyvodası Konstantin Brankovanos tarafından 1692'de, ilk kadın azizelerden Bakire Azize Paraskevi adına inşa ettirilen ve yangınlar yüzünden daha önce yok olma tehlikesi de atlatan Hasköy Aya Paraskevi Ortodoks Kilisesi, 2004 yılında Galatasaray'ın eski Teknik Direktörü Mircea Lucescu ve eşi Eleni tarafından yapılan yenilenme çalışmaları, ikonaların tamiri ve çevre düzenlenmesi ile günümüze sağlam bir şekilde ulaştırılabilmiş. Aya Paraskevi Kilisesi bugün Fener Rum Pat-

rikhanesi tarafından bölgede Rum kalmadığı için Türkiye'de yaşayan Romanyalı ve Moldovalı Ortodoksların kullanımına verilmiş.

Romalı zengin bir ailenin üç kızından biri olan Paraskevi, ailesinin ölümünden sonra Hristiyan olup, tüm malını dağıtmıştır. İmparator Antonius'un (138 - 161) emriyle 26 Temmuz'da Paraskevi başı kesilerek idam edilmiştir. Hristiyanlığın kabulünün ardından azize ilan edilen

Paraskevi, Parthenomartis unvanını almıştır. Azizenin, çocuk isteyen kadınlara ve göz hastalarına yardım ettiğine inanılmıştır. Kitabesinden anlaşıldığına göre kilise, Eflak Voyvodası Konstantin Brankovanos'un yardımıyla aynı yerde bulunan ayazmanın üzerine, 1692'de inşa edilmiştir. İkonostasisin altında Azizler Nikolaos, Demetrios, Paraskeve, Meryem ve çocuk İsa, İsa, İoannes Prodromos, Argyre görülebilir. Üstte ise İncil'den alınma bayram sahneleri tasvir edilmiştir.

LENGERHANE BİNASI VE HASKÖY TERSANESİ

Osmanlılarda gemiyi sabitlemek için denize atılan zincir ve ucundaki çapaya Lenger, bunların yapıldığı yere ise Lengerhane denilmiştir. Bizans döneminde başka maksatlar için inşa edilmiş bir binanın temelleri üzerine kurulmuş bu Osmanlı Lengerhanesi'nin geçmişi, Sultan III. Ahmet devrine uzanmaktadır. Hasköy Tersanesi, 1861 yılında Şirket-i Hayriye tarafından kendi gemilerinin bakım-onarımı için kurulmuştur. Başlangıçta atölye düzeninde birkaç binadan oluşan tersane, zamanla olanaklar oranında genişletilir. Önce tersaneye 45 metrelik bir ahşap kızak kurulur ve çekme gücü, istitle çalışan bir ırgattan sağlanır. Bu ırgat 1910 yılında elektrikle çalışır hale getirilirken, 1938'de ise 75 ve 76 baca numaralı şehir hattı vapurları Kocataş ile Sarıyer burada inşa edilir. Günümüzde yaklaşık 27 bin metrekarelik alana yayılan Rahmi Koç Müzesi, üç ana bölümden oluşmaktadır. Müzenin birbirinden ilginç çocuklara yönelik faaliyetlerinin dışında Fenerbahçe Vapuru, Denizaltı, Antika araba ve uçak koleksiyonu, demiryolu ve yaşayan geçmiş bölümü de endüstriyel mirasın aynası olarak bizleri tarih içinde bir geziye davet etmektedir.

Bugün Hasköy’de terk edilmiş içi boş durumda bulunan onlarca sinagogdan biri de, bir eşi İzmir’de bulunan Sinyora Sinagogu’dur. Aya Paraskevi Kilisesi’nin hemen yakınında bulunan bu sinagogun, 16. yüzyılda Avrupa ve Osmanlı tarihinde önemli bir rol oynamış, Kanuni Sultan Süleyman’ın Yahudi bankerı olarak da bilinen Dona

SİNYORA SİNAGOĞU El Kal De Sinyora

Gracia Mendes Nasi adına yapıldığı rivayet edilir. Portekiz’de başlayan, Hollanda ve Venedik’te devam eden Dona Gracia Nasi’nin hikâyesi, Kanuni’nin doktoru Josef Hamon’un Sultan’a durumu anlatması ile Osmanlı’da kesilir. Hayatı boyunca Yahudi toplumu için ve özellikle Maranos’ların tekrardan Yahudiliğe dönmesi için mücadele eden Nasi’ler, Tiberia’da Kanuni’nin izni ile toprak satın alarak, bir anlamda da Siyonizm’in temellerini Theodor Hertzl’den çok daha evvel burada hayal etmişlerdir. Umarım yakın zamanda Sinyora Sinagogu restore edilerek eski görkemine kavuşur.

Lengerhane Binası, Rahmi Koç Müzesi

Sinyora Sinagogu

SEFARAD YAHUDİLERİ İÇİN ÖNEMLİ YERLEŞİM YERLERİNDEN BİRİ OLAN HASKÖY SEMTİ GÜNÜMÜZDE, SADECE AYAKTA KALABİLMİŞ MAALEM SİNAGOĞU İLE YAHUDİ MİRASININ İZLERİNİ SÜRDÜRÜYOR.

PARMAKKAPI ABUDARA SİNAGOĞU

Hasköy’de restore edilmeyi bekleyen, yakın zamanda atölye iken içi şu anda boşaltılmış olan bir diğer önemli sinagog ise Aburada’dır. Sinagoga, diğer adını veren Parmakkapı ismi ile ilgili farklı rivayetler olmasına rağmen en bilineni, İstanbul surlarında bir zamanlar en fazla bir insan vücudunun sığabileceği, eni boyu dar ve kısa kapılardan birinin de burada bulunmasıymış. Halk arasında ana kapılar kapandıktan sonra ancak tanınmış kişilerin geçebileceği bu kapılara ‘parmakkapı’ adı verilmiş. Hasköy’de tıpkı Aburada ve Sinyora Sinagogları gibi, günümüze aktif halde ulaşamamış birçok mesleki loncanın sinagogları ve bugün yıkık halde bulunan “Kula”, kafe olarak faaliyet gösteren “Esgher”, kapalı durumda bulunan “Mayor” ve yangınlarda yok olan sinagoglar bulunmaktadır. Hasköy’ün tarihi dokusunu ve Yahudi kültürünü keşfetmek için sizleri İstanbul Tükenmeden “Osmanlı’nın sayfiyesi Hasköy” turumuza bekleriz. www.avrtur.com / facebook- istanbultukenmeden

Parmakkapı
Abudara Sinagogu

Purim 5777

Tzemach Tzedek olarak da bilinen, 1789 ile 1866 yılları arasında yaşamış Lubavitch'li Rav Menachem Mendel'in hasidleri arasında, işi gereği Rusya'nın büyük şehirlerini ve başka ülkelerdeki ticaret merkezlerini sık sık ziyaret eden bir işadama varmış. Bir süre sonra, bu işadama iş için gittiği bu şehirlerde uzun siyah paltosu ve hasidik şapkası ile dolaşmaktan rahatsızlık duymaya ve yavaş yavaş, iş gezilerinde daha "laik" tarzda giyinmeye başlamış. Tabii ki, Rebbe'yi ziyaret ettiği zaman geleneksel hasidik kıyafetlerini yine giymiş. Derken, bir gün Lubavitch kasabasına işadama kıyafetleri ile gelmiş. "Rebbe" demiş, "artık bu ikiyüzlü davranışına bir son vermeye karar verdim. Tüm seyahatlerimde ben bu şekilde giyiniyorum, o halde neden kendimi ve başkalarını hasidik kıyafetler giyerek kandırayım ki?"

"Reb Yankel" demiş Rebbe, "Leipzig ve Paris'te giydiğin kıyafetlerin Lubavitch'te giydiklerinden farklı olduğunu bilmediğimi mi sanıyorsun? Ama ben burada gerçek benliğini gösterdiğini, oralarda ikiyüzlü davrandığını zannediyordum..."

Bu yıl, 12 Mart tarihinde kutlayacağımız Purim, Yahudileri yok etmek için alınan şeytani hükmün Pers imparatoru tarafından bozulduğu ve bunun yerine Yahudi düşmanlarının yok edildiği günü andığımız bir bayramdır. Kararın ve sonuçlarının "bozulması", beraberinde özgün bir gelenek de getirmiş ve bu bayramda kötü kararın tümüyle bozulduğunu simgelemek adına Yahudiler "kılık değiştirmeye" veya "tümüyle farklı kıyafetler giymeye" başlamışlar.

Eğer kendimize dönüp içimize bakarsak, aslında yıl boyunca "yanlış kıyafetler" giydiğimizi fark etmenin şaşkınlığını da yaşayabiliriz...

"Biz böyleyiz" diye yaptığımız hareketler acaba doğru mu? Eğer değilse, iyi ve asil amaçlar, istek ve motivasyon ile içimizi hizaya sokmanın zamanı gelmiş demektir. Çevremizden olumsuz bir şekilde mi etkileniyoruz? Eğer cevap evetse, o halde sosyal normlara uyma taklidi yapacağımıza, özümüzde olan iyiliğimizi yansıtmamızın ve başkalarını da bu iyilikle etkilemenin zamanı gelmiştir.

Davranışlarımız kendimiz için ve hakiki olmalı, hem içimizi hem de dışımızı tek bir bütünün parçaları olarak yansıtmalıdır. Sonuçta, Purim yılda yalnızca bir keredir.

***

Bir arkadaşım evine tadilat yapmaya karar verdi. Bir iç mimar ile anlaştı ve kendisine duvarların gri, tavanın ise açık tonlarda kum rengine olmasını istediğini söyledi. Tasarım ve bütçede anlaştıktan sonra arkadaşım tadilat tamamlanana kadar tatilini geçirmek için Bodrum'a gitti.

İki ay sonra evine döndüğünde büyük bir sürpriz ile karşılaştı. Evde anlaştıkları tasarım yapılmamış, duvarlar ve tavan arzu ettiği renklerde boyanmamıştı. Duvarlar beyaza, tavan ise açık pembeye boyanmıştı...

Büyük bir öfkeyle iç mimarı aradı. Mimar eve geldi ve arkadaşına, karşı komşunun bu renkleri kullanmasını kendisinden istediğini söyledi. Komşu mu?! Komşu, evinin tadilatına neden burnunu sokmuştu

ki? Hemen komşusunu eve çağırdı. Eve gelen komşusunun açıklaması ise gayet basitti: "Bu tadilatı sen ne için yapıyorsun? Beni etkilemek için! O halde ben bu renklerin olmasını isterim, çünkü bu şekilde daha çok hoşuma gidiyor..."

Mutlu Purim'ler...

*Aşkenaz Cemaati Hahamı
Çeviri: Viktor Bensusan

Mabel ikolataları

tam 70 yıllık bir gelenek

1947 yılından beri sevgi ve tutkuyla harmanlanan MABEL, bayram coşkusunu tüm mağazalarına yansıtarak sevdiklerine çikolata almak isteyen herkesi nostaljik, keyifli ve bir o kadar lezzetli bir yolculuğa davet ediyor.

Genliğinde nişan çikolatasını almaya geldiği günkü heyecanla torununa ilk çikolatasını tattırmaya Mabel'e gelenler, Purim bayramı sevinçlerini paylaşmak için yine Mabel'in enfes tatlarını seçiyorlar. Yaklaşan bu özel günde, sevdiklerini mutlu etmek ve tatlı ile şımartmak isteyenler yine Mabel'i tercih ediyorlar.

Tablet ikolatalarından drajelerine, Madlen ikolatalarından napolitenlere, şekerlemelerden spesiyallere geniş bir ürün yelpazesi sunan, çikolatadan vazgeçemeyenlerin adresi Valikonağı Caddesi'nde, Karaköy'de ve Suadiye'de yer alan Mabel ikolata'da, kutlamalar için hazırlanan kutuların içeriğini, seçeceğiniz pralinler ve çikolatalarla özelleştirmek de mümkün.

Purim Sameah !

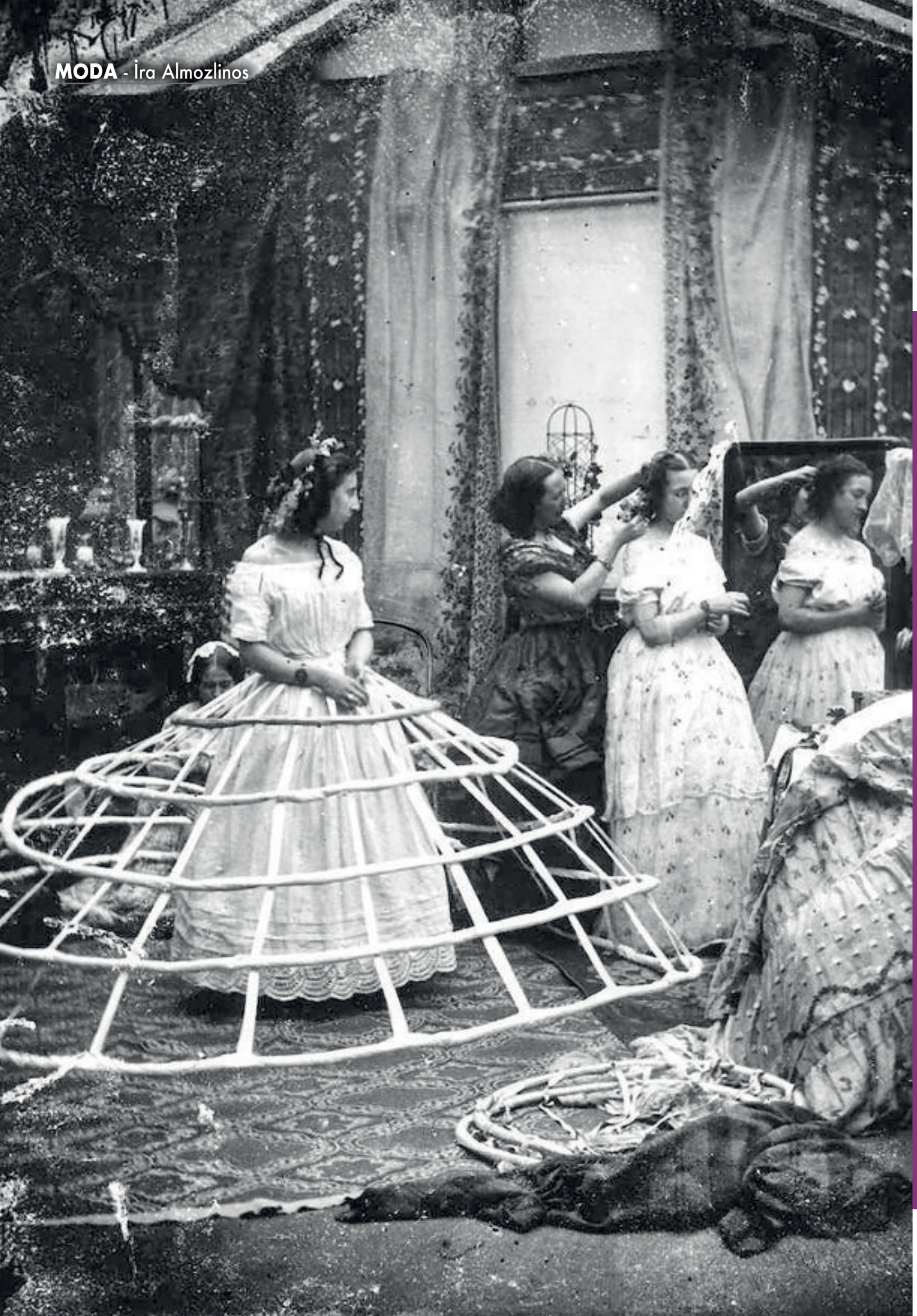
NIŞANTAŞI
Valikonağı Cad. No:38/A
Nişantaşı / İSTANBUL
0212 225 27 89

KARAKÖY
Kemankeş Kara Mustafa
Mh. Gümrük Sk. No:1
Karaköy / İSTANBUL
0212 244 34 62

SUADIYE
Bağdat Cad.
Vapur Yolu Sok. No:2/A
Suadiye / İSTANBUL
0216 360 07 62

KURUMSAL
MABEL
Çikolata
www.mabel.com.tr

Eteğin tarihçesi Pantolona geçiş...&

İlk insanların örtündükleri hayvan postundan günümüze... İlk çağlardan itibaren insanoğlu, kadın ya da erkek fark olmaksızın, örtünmek ihtiyacını duymuştur. Primatların, vücutlarının belden aşağı kısımlarını, avladıkları hayvan postlarıyla örttükleri bilinmekte... Eteğin, insanların ilk giyimi olduğu bilinmekte...

Tarihin bilinen ilk yıllarından itibaren yer alan bütün erkek motiflerinde ünlü askerlerin, yöneticilerin ya da halkın, kullanımı ve dikimi daha basit olduğu için, etekli oldukları görülmekte. Aslında etek erkekler için bir ata mirası. Ancak, günümüzde erkekler pantolonları tercih etmekle birlikte, halen bazı toplumlarda etek sadece sembolik olarak kullanılmakta. Örneğin İskoçya'da "kilt" diye adlandırılan "etek", kutlama veya resmî törenlerde milli kıyafet olarak; Yunanistan'da da ata mirası olarak bazı askeri gruplarda "eteklik" kullanılmakta.

Tarihi kayıtlara göre ilk eteğin, Ermenistan yöresinde MÖ 3900 yılına ait,

hasırdan dokunmuş bir model olduğu düşünülmekte.

Medeniyetin ilerlemesi, dokumacılığın başlamasıyla, etek modelleri de çeşitlilik kazanmış, sade etekler yerlerini volanlı, plili ve modelli eteklere bırakmıştır. Etekliğin kadınlar tarafından yaygın biçimde kullanılmaya başlanması Avrupa'da Rönesans ile... Yaşadığımız topraklarda - Osmanlı'da ise Tanzimat'tan sonralarına rastlar.

20. yüzyıla kadar genel olarak Avrupa'daki tüm medeniyetlerde kadınlar sadece etek giyerlerdi. Giyinmek ve örtünmek, ihtiyaçtan dolayı zorunlu başlasa da, zamanla statüyü belirler oldu, eteklikler. Dini inancın insan hayatına girmesiyle şekillendi ve en son insanın güzelliğe olan tutkusuyla estetik görünüme teslim oldu. İşte, giyim estetiğine olan teslimiyeti Rönesans ile birlikte başladı.

İnce Bel & Korseler

Rönesans modasına damgasını vuran olgu, ince beldir. Bunun uğrunda kadınlar, işlevsel olmasa bile tüm rahatsızlığına rağmen korse giyerlerdi. Böylelikle kadınlar, giderek kum saatine benzemeye başladılar. Korse ne kadar sıkı bağlanırsa o kadar havalı ve soylu görünürlerdi.

Korse ile birinin yardımı olmadan giyinmek mümkün değildi, oturup kalkmak ise hiç kolay sayılmazdı. Bütün bunlara rağmen, Rönesans'ın tüm akımlarında korse yıllarca giyildi. Ta ki, kadınlara eziyet vermeye başlamasının yanı sıra, sağlık sorunlarıyla karşılaşan kadınlar, 'çember etek' (Krinolin Etek) akımını benimseyene dek.

Çember Etek (Krinolin Etek)

Bu moda ile kadınların etekleri giderek genişledi ve tüm Avrupa'da çemberli İspanyol etekleri moda oldu. Krinolin, kadınların asıl eteklerinin altına giydikleri çemberli bir etektir. Çember, balina kemiğinden ya da sepet söküğünden yapılırdı... Bazı dönemlerde at kılından dokunmuş kumaş ile tel veya çelikten yapılan bu devasa aparatın yegâne amacı ise kalçayı büyük, beli ince göstermekti. Bu şekilde kadının korse giymesine gerek kalmıyordu.

Çemberli etek maksimum genişliğine, eteğin bol kısmının, davul benzeri bir görünüm aldığı 17. yüzyılda kavuştu. Tarihçiler, çemberli eteğin bazı türlerinin 5,5 metre eninde olduğunu ve geniş merdivenler gibi bazı mimari özellikleri etkilediğini düşünülmektedir.

Tarih Boyunca Yaratılmış En Seksi Kadın Modası

Kendinizi 2-3 metrelik bir alan işgal ederken düşünebiliyor musunuz? Moda akımları, tarihin her döneminde insanlar üzerinde büyük bir etkiye sahipti. Öyle ki, insanlar tarih boyunca moda uğruna yaşamlarını riske atmaktan çekinmediler. Bugün, insanların bir zamanlar çelik Krinolin eteği giymeye nasıl cesaret ettiklerini

anlamak hayli zor.

Bu çelik eteğin ölümcül sonuçlar yaratabileceğini hiç düşündünüz mü? Bu giysi, tasarımının donanımı yüzünden rüzgâra karşı çok dayanıksızdı, doğal olarak.

Bazı rivayetlere göre Krinolin giymiş olan kimi kadınların, rüzgârla iskeleden denize savrulurken, bellerinin etrafındaki çelik kafes nedeniyle boğuldukları söylendi. Krinolinleri içinde uçurum kenarında ya da yüksek binalarda takılı kalan kadınların yanı sıra, at arabasının tekerleklerine sıkışıp sokaklarda sürüklenen kadınlara da sıkça

rastlanmış.

Zamanın şairlerinden Henry Wadsworth Longfellow'un ikinci eşi, Krinolinli bir etek içindeyken birkaç şamdan devirip alevler içinde kalmıştı.

Bu tip benzeri olaylara o günlerde sıkça rastlanmakta idi.

1863 yılında Santiago, Şili'de bir kilisede, bir gaz lambasının duvardaki tülleri tutuşturmasıyla çıkan yangında, insanlar dışarı çıkmaya çabalar-

ken Krinolin giymiş kadınların etekleri kapıya sıkışmış, çıkışı tamamen kapatmıştı. Bu yangında 2.000 kişi hayatını kaybetmişti.

Bu moda akımı 1860'ların sonlarına kadar sürdü. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Christian Dior tarafından yeni buluş tasarımlarında yer aldıysa da, bugün Krinolin etekler sadece gelinliklerin eteklerinin altında giyilmekte. Kabarık etekli beyaz elbiseler, bazı gelinlerin hayallerini halen süslemekte...

20. Yüzyıla Gelince...

20. yüzyıl başlarında kadın, zayıf ve savunmasız bir cinsiyetin temsilcisi olarak addedilir oldu. Böylece politika, iş hayatı ve fiziksel faaliyetler kadınlar için tehlikeli alanlar addedildi. Kısıtlayıcı etekler, sıkı korseler bu inancı zaten vurguluyordu.

I. Dünya Savaşı'ndan sonra, nasıl olduysa, kadınların özgürleşmesinde gelişmeler oldu ve etek boyları diz hizasına çıkartıldı.

II. Dünya Savaşı sırasında kumaş endüstrisine getirilen zaruri kısıtlamalarla etek boyları diz üstüne kadar çıktı. Savaşın ardından, giysilerin üzerinden kalkan kısıtlamalarla mo-

da endüstrisi kadınların, zarafet ve dişiliklerini ön plana çıkaracak kum saati figürü ve uzun etek boylarıyla yeni görüntülerini tasarlardı. Şüphesiz ki, bu modanın öncüsü Christian Dior oldu.

Mini Etek

Günümüz modasının vazgeçilmezi, genç kadınların vazgeçilmezi, yürek hoplatan “mini etek” ilk kez İngiltere’de, 1962 senesinde yolculuğuna başladı.

O yıllarda terzilik yapan, eşi ile birlikte bir butik işleten modacı Mary Quant, farklı tasarımlara yönelmek, iyi gitmeyen işlerinin seyrini değiştirmek adına bir eteğe attığı bir makas darbesiyle moda yön vereceğini, o sıralarda henüz bilmiyordu.

O gün yarattığı etki kadar aldığı tepki de moda dünyasına damgasını vurdu ve genç kızların kalbine doğrudan giden yolu keşfetti. 1960’lı yıllar her bakımdan devrim ve değişim yılları oldu: Doğum kontrol hapları piyasaya çıktı.

Apollo-II aya ilk kez indi.

ABD’nde Siyahlara seçme ve se-

çilme hakkı verildi. Beatles’lar ortalığı kasıp kavurdu. ...Ve politik - kültürel gündemin tam ortasına “mini etek” konusu düşüverdi. Bu küçük ve seksi kumaş parçası güç ve savunmasızlığın, örtünme ve ortaya koyma olgularını tartışmaya açtı. Aynı zamanda, bir yandan ayıplanan, diğer yandan da çok beğenilen mini etek, tüm dikkatleri yıllardır uzun etekler altında gizli-saklı tutulan kadın bacaklarına çekti.

1965’te etek boylarını dizlerin 10-15 cm üzerine çeken tasarımcı Mary Quant, bu sefer ikonik mini eteği yarattı: Özgür, enerjik, genç, devrimsel ve geleneklere aykırı “kadın imajı” 1960’lı yıllara damgasını vurdu.

1960’lara geldiğimizde, eteğin yanı sıra pantolon da, kadının giysi dolabına, yaşantısına girmeye başladı.

Pantolon Kadınların Giysi Dolabında

Pantolonun tarihsel yolculuğuna çıktığımızda, sadece erkekler için yaratılmış bir giysi olmadığını izliyoruz. Pantolonun, kadınlara adapte edildiğinde, radikallik simgesi olduğunu görüyoruz.

1850’lerde, Amalia Bloomer tarafından yaratılan “bloomer” pantolonlarla birlikte, eril enerjinin

simgesi pantolonun, kadınlar için tarihi başlamış olduysa da, o sadece eteklerin altına giyilebilen şalvar görünümüne bol bir pantolondu.

Bugünkü pantolon, o dönemlerde sadece erkeklerin gardırobuna aitti. Kadınların pantolon giymesi, başkaldırılmaları anlamına geldi. 1960’a gelene kadar bu giysi toplumda kabul görmedi. Pantolon bu dönem boyunca Feminizm’in de sembollerinden biri haline geldi.

YAŞASIN BLUCİN!

1970’lerde ise özgürlüğün simgesi “Kot” pantolonlar - blucinler Amerikalı tasarımcıların öncülüğünde lise kampüslerinden, kadın-erkek ayırımı yapmadan, toplumun her katmanına ve her yaş grubuna girerek yayıldı. O günlerin en ilgi çekici sloganı, “Genç isen, kot pantolon ve tişört giymelisin...” olarak kabul edildi. Bir zamanların bakımlı kadınların yerini özgürlük ve feminizmin sembolü blucinli kadınlar aldı.

OP. DR. GÜNCEL ÖZTÜRK

“Estetikte 3D Tasarım Dönemi”

Estetik, Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi Uzmanı OP. DR. GÜNCEL ÖZTÜRK ideal burun şeklini ve estetik operasyonlarda 3D burun tasarımı anlatıyor...

Ö

ncellikle kimler burun estetiği yaptırıyor?

Burunun şeklinden ve işlevinden şikâyetçi olan herkes burun estetiği talep edebiliyor. Bu şikâyetler arasında en yaygın olanları eğrilik, büyüklük, aşırı küçüklük, kemer, burun ucu sorunları ya da asimetri, kısacası kişiye rahatsızlık veren ve doğal görünümü bozan her türlü şikâyet estetik cerrahide dikkate alınıyor. Burunda şekil bozukluğu varsa beraberinde genellikle nefes alma problemi de vardır. Estetik talebinde bulunan kişilerin yaş ve genel sağlık kriterleri de önemli. Gençlerde kemik gelişiminin tamamlanmış olması şartı var. Bunun dışında kesin bir yaş sınırlaması yok. En önemli faktör, kişinin hem psikolojik hem de cerrahi açıdan iyileşmeyi tolere edecek sağlığa sahip olmasıdır.

Burun estetiği zor bir ameliyat mı?

Aslında zor değil ama çok ciddi bir ameliyattır. Gelişen teknoloji sayesinde burun estetiği hasta açısından çok daha konforlu hale geldi. Yeni tekniklerin hastaya sunduğu birçok avantaj var. Örneğin kapalı teknik, törpüleme tekniği en önemlisi 3D simülasyon ve 3D mask teknikleri gibi. Artık estetik cerrahide 3D tasarım cihazlarıyla burnun nasıl bir şekil alacağı önceden görülebiliyor. Burun deliklerinin içine açılan minimal kesilerle izler gizlenebiliyor. Törpüleme tekniğiyle kırmadan yapılan işlemlerle morluk ve ödem riski azalıyor. Ameliyat ve iyileşme süreci hasta açısından zahmet-siz ve hızlı bir hale geliyor.

Peki, burnun yeni şekli nasıl belirlenir?

İdeal burun şekli için estetik cerrahide altın oran hesaplamaları yapılır. Altın oranlar ile yüze en uygun burun şekli belirlenir. İdeal burun yüzün tam ortasındaki 1/3'lük kısmında yer almalı; üst dudak ile burun alt çizgisi arasındaki açı 90 derece, profilden burnun alt çizgisi ile sırtı arasındaki açı 30 derece olmalıdır. Burun sırtı düz, kanatları simetrik ve yumuşak kıvrımlı olmalıdır. 3D tasarım uygulamaları bu aşamada birçok avantaj sunuyor.

Op. Dr. Güncel Öztürk

**Kendini güzel hissetmek herkesin hakkı.
Eğer burnunuzun şeklinden dolayı
kendinizi mutsuz hissediyorsanız, estetik
cerrahinin sunduğu imkânlardan hiç
çekinmeden faydalanabilirsiniz.**

3D tasarım bize ne gibi avantajlar sunuyor?

3D tasarım cihazları ameliyattan önce hastaya nasıl bir buruna sahip olabileceğini gösterebiliyor. Bunun için kişinin yüksek çözünürlüklü fotoğrafları çekiliyor. Özel cihaz ve yazılımlarla simülasyon görüntüleri hazırlanıyor. Burunda yapılacak değişiklikler bu görüntüler üzerinde yapılıyor. Hasta hazırlanan görüntüleri üzerinden istediği değişikliklerin uygun olup olmadığını görebiliyor. En ideal burun şekline hasta ile cerrah birlikte karar verebiliyor. Ayrıca 3D mask yöntemiyle hastanın 3 boyutlu öncesi ve sonrası maskeleri hazırlanabiliyor. Bu sayede hasta ameliyata nasıl bir buruna sahip olacağını bilerek giriyor. Ameliyattan sonra herhangi bir şekilde hayal kırıklığı yaşamıyor. Aslında burun estetiğinin en kaygı verici aşaması nasıl bir buruna sahip olunacağıdır. 3D tasarım uygulamaları burun estetiğinin hasta açısından en kaygılı aşamasını ortadan kaldırmış oluyor.

Ameliyat öncesi ve sonrasında hasta nelere dikkat etmeli?

Öncelikle cerrahın ve sağlık kuruluşunun doğru seçilmesi gerekir. Tam donanımlı bir hastane, tecrübeli ve estetik bakış açısına sahip cerrah seçimi çok önemlidir. Ameliyattan önce kan sulandırıcı ilaçlar alınmaması, bir hafta önceden sigara ve alkol kullanılmaması iyileşme sürecinin hızlanmasını sağlar. Ameliyattan sonra başın öne eğilmemesi, kazalara karşı önlem alınması, belli bir süre gözlük kullanılması, güneşten uzak durulması gerekir. Zaten neyi ne zaman yapabileceği konusunda hasta ayrıntılı olarak bilgilendirilir. Ameliyatın başarısı açısından bu tavsiyelere tam uyum sağlanması gerekir.

Burun estetiğini neden bir sanat olarak görüyorsunuz?

Rinoplasti sanatsal ve bilimsel yeteneklerin mükemmel bir şekilde uygulanmasını gerektiren bir işlemdir. Cerrahın neyin güzel olduğunu bilmesi ve bunu gerçekleştirebilmek için gerekli teknik beceriye hâkim olması gerekir. Yüz ve burun güzelliği çok fazla iç içe geçmiş olduğundan burun estetiği çok büyük bir öneme sahiptir. Ameliyattan sonra hastanın kendi görünümünden memnun olması cerrahın da mutlu olmasını sağlar. Biz estetik cerrahlar için hasta memnuniyeti ve hastanın kendini güzel hissetmesi çok önemlidir.

Fulya Terrace, Teşvikiye Mah, Hakkı Yeten Cad.
No:13 Center-2 D: 112 Fulya-Şişli, İstanbul

0212 909 38 49 ♦ 0532 177 87 89

www.guncelozturk.com

HER BAŞARILI ERKEĞİN ARKASINDA BİR KADIN VAR MIDİR?

Sene 1930; 18 yaşında 1.50 boylarında bir kadın, kuzeniyle evlendirilip Edirne'ye 14 kardeş, bir kayınvalide -kendi halası- ve kayınpederinin -eniştesinin- olduğu eve gelin gidiyor. Gerçeklerle hayaller tutmuyor. Kendini, içten içe kemiren, kimliğine ters düşen bir ortamın içinde buluyor. İnsan kaygı durumlarında ya bulunduğu ortamda kalıp kaygısıyla baş

Kadının Dönüştürücülüğü

eder, ya baş etmeyip kaçmayı tercih eder, ya da en sağlıksız, bu duruma teslim olup değişmeden o ortamda çürümeyi seçer. 'Ellerim kollarım bağlı bir yere kımıldayamam,' diye düşünür. Bu sağlıksız tercihi seçenler genellikle, neden ortaya çıktığını bil-

medikleri bedensel rahatsızlıklar yaşarlar. Gerçek rahatsızlıklarına odaklanmaktansa bedenleriyle ilgilenirler, sıkıntının görünür haliyle yani... Bu ağrılar, kişi problemini çözmedikçe yer değiştirir ama çözülmez, bunlara somatizasyon bozukluğu denir. Bunun belirleyicileri kişinin karakteri, çevre faktörleri, öğrendikleri ve aile tutumları olabilir. Bizim başkarakterimiz ne yaptı dersiniz? Şartların ona uygun olmadığını

gördü, bir karar verdi; kocasına: 'Gel İstanbul'a gidelim ben bu kalabalıkta yaşamak istemiyorum, kendi düzenimizi kuralım,' dedi.

18 yaşında, henüz oyun yaşında ve bir işi olmayan, askere gitmemiş, kahvehanelerde zaman geçiren kocası onunla gidemedi. Güvenli sularla kalmayı tercih etti. Kadınının da gideceğini düşünmüyordu zaten. Ne de olsa 3 aylık hamileydi.

Daha birbirlerini tanımıyorlardı tabii. Kadınının gücünü, sözünün eri olduğunu ilk kez o zaman keşfetti.

Kadın gittiğinde, 14 kardeşi, anne ve babasıyla aynı evde eski hayatını sürdüreceğini düşündü. Ama O artık eski O olamazdı ki; rahatsızlığımı dile getiren, bunun için sızlanmak yerine yola koyulan bir kadın girmişti hayatına... Kadın ağabeyine bir telgraf çekip İstanbul'a geleceğini ve onu karşılamasını istediğini bildirmişti. Net, ne istediğini bilen ve harekete geçen 18 yaşında bir kadın.

Dört gün süren yolculuktan sonra bu

minik kadın kara çarşafıyla İstanbul'a vardığında, ağabeyiyle birlikte bir motelde geceyi geçirmişlerdi. O dönemde akşam deniz aşırı yolculuk yapabilecekleri bir vasıta yoktu. Baba evine kabul edilmedi; çünkü o evlenmişti ve artık onun yeri kocasının yanındı. Çareyi daha önceden de çalıştığı eve, yatılı çocuk bakıcılığı ve temizlik işlerine yardımcı olarak tekrar işe girmekte buldu. 15 gün sonra kocası ona iş bulacağını, her şeyin farklı olacağını taahhüt ederek onu tekrar Edirne'ye çağırdı. Fakat kadın kararlıydı, ne istemediğini biliyordu ve kocasına İstanbul'da olacağını onun da gelmesi durumunda mutlu olacağını belirtti. Kararlı durmalıydı çünkü biliyordu kararlı olanın önünde dağ bile duramazdı.

Adam bu güçlü kadının peşinden sürüklendi, birlikte İstanbul'da bir ev tuttular. Adam limon satmaya başladı, kadın işini bıraktı çocuğunu doğurdu. Adam askere alındı: 2 yıl olmayacaktı, gelişi 4 yıl sürdü. O dönemde kadın geçinmek zorundaydı, kızını annesine vererek eski işine geri döndü. Orada yatılı kalmaya devam etti. Baba evine dönebilirdi ama o artık ayakları üzerinde durmak ve ailesine bir geçim kaynağı daha yaratmak istedi. Adam askerden döndükten sonra düzenlerini kurdular. Dört erkek çocukları, doğduktan sonra yaşamadı. 14 yıl sonra bir kızları daha dünyaya geldi. Onun yaşama ihtimalinin düşüklüğünü düşünerek, onun da öleceği korkusuyla bebeği dünyaya getirdiler. Ölü doğumlar, düşükler yaşamış bir aile gergindir, bir birine güveni gider, en sık karşılaşılana birbirlerini suçlamaya başlamalarıdır. Kimin hatalı olduğunu bulma çabası kişinin kendini aklama, kimliğine leke sürmeme isteğindedir. Ancak bizim çift bunlara birlikte göğüs gerdi, birlikte denemeye devam ettiler. Artık iki kızları vardı ve kadın kocasını başka bir iş daha bulması için teşvik etti; abisinden bir hahamlık görevi ayarlamasını istedi. Adam dersler aldı, mesleği öğrendi; bir yandan limon, domates, kumaş satarken bir yandan da sinagogda hahamlık yaptı.

Sol Karkaşon
(sağdan üçüncü)

Sol ve Pepo Karkaşon anısına...

Adam ömrünün sonuna kadar çalıştı, çalışkandı ve iyi bir insandı; sadece içindeki cevheri çıkaracak ona güvenecek güçlü bir kadına ihtiyacı vardı. Eğer karşısına inandığı ve ona inanan bir kadın çıkmasaydı adam başarabilecek miydi? Benden üç nesil önceki bu kadını tanıma şansım oldu. Benim gözümde kim miydi o? Kuzguncuk'taki evine gittiğim, hemen elime tarağı alıp beyaz saçlarımı taradığım anneannemin annesi, annemi büyüten kadındı.

Seneler sonra bu gerçeği bana aktaran anneannem Ester Ojalvo'ya teşekkürlerimi sunuyorum, çünkü bu hikaye benim ailemize, ailemizin kadınlara farklı bir kapıdan daha bakmama sebebiyet verdi. Bizi etkileyen her bilgi, bizi değiştirir ve dönüştürür.

Siz çevrenize baktığınızda sizi dönüştüren hangi güçlü kadınları görüyorsunuz? Her kadının içindeki gücü, cevheri keşfetmesi dileğiyle...

Mart ayına genel bir bakış

4 Mart saat 12.08'de Venüs 13° Koç Burcunda ters hareketine başlıyor.

Venüs 3 Şubat'ta Koç Burcuna girmişti. Şimdi ise, ters hareketine başlıyor. 15 Nisan'a kadar ters hareketine devam edecek olan Venüs, 3 Nisan'da ters hareketindeyken tekrar Balık Burcuna geri girecek. Bir gezegen ters hareketindeyken temsil ettiği konularda içe bakmak ve bazı şeylerin üzerinden tekrar geçmek söz konusu olabilir. İlişkiler, aşk, güzellik, yaratıcılık, öz değer ve yetenekler gibi konularda daha önceden bilinçaltına itilmiş gölgelerle yüzleşmek bu dönemde mümkün. "Sevgi ve aşk ihtiyacında neredeyiz?" Bunu fark etmek için güzel bir dönemdeyiz. Bunun yanı sıra gelip geçici ilişkiler, yoğun yaşanan, fakat çabuk tükenen aşklar bu dönemde gözlemlenebilir. Eski ilişkiler tekrar, kısaca, sırf küçük bir sevgi ihtiyacını beslemek için yaşanabilir. Bu süreçte kendimizin ve karşımızdaki kişilerin değeri ve yetenekleri konusunda varsayımlarda bulunabiliriz. Bu sebeple yanlış anlamalara dikkat etmek gerekiyor. Çünkü diğer kişilerin duygularını yanlış değerlendirebiliriz. Bu sebeple 15 Nisan'dan sonra, Mart ayında karşılaşacağımız kişileri yeniden değerlendirmek akıllıca olacaktır.

10 Mart saat 3.34'te Mars Boğa Burcuna giriyor.

Mars Boğa Burcunda çok rahat ettiği bir konumda değildir. Savaşmayı ve mücadele etmeyi seven Mars, Boğa'yı ziyarete geldiğinde, kendine çok yabancı bir ortama girdiğini hemen fark eder. Mars burada savaşmak yerine keyif yapmak, bir önceki dönemki zaferle-

rinde kazandığı ganimetleri saymak, sahip olduklarını korumak ve gelen provokasyonlara karşı sabırlı olmakla meşguldür. Bu dönem, mücadele ya da rekabet etmek için uygun olmayabilir. Onun yerine mücadele ve rekabet duygusunu içimizde bir yerlere gömeriz. Bu da bazen öfke patlamalarına neden olacaktır. Benzer şekilde, paramızı ya da enerjimizi harcamak yerine tutmak ve biriktirmek eğiliminde olabiliriz. Aslında bu dönem paramızı ve sahip olduğlarımızı organize etmek, planlamak, nerede ne kadarını kullanacağımıza karar vermek için iyi bir

zaman olabilir. Pratik olduğumuz ve planlarımızı gerçekleştirebilmek için uygun bir dönemdeyiz.

Aynı zamanda yaratıcı enerjimizi ortaya çıkartmak için iyi fırsatlar çıkabilir. 21 Nisan'a kadar devam edecek bu dönemden Sabit Burçlar (Boğa, Aslan, Akrep, Kova) daha fazla etkilenecekler. Bu burçlar rekabet gerektiren durumlarla karşılaşabilirler fakat harekete geçme konusunda zorlanabilirler. Boğa ve yükselen burcu Boğa olan kişiler, diğerlerine nazaran biraz daha girişken ve hareketli olabilecektir.

12 Mart saat 17.54'te 22° Başak Burcunda Dolunay Fazı gerçekleşiyor.

Böylece aybaşında başlattığımız girişimlerimizin meyvelerini toplamaya hazırlanıyoruz. Artık her şeyi mükemmelleştirmek istediğimiz bir ara duraktayız. Burada, bütünü görmek ve detaylarla ilgilenmek arasında kalabiliriz; çünkü Balık bize büyük resme bakmamızı söylerken, Başak önce önümüzde ilgilenmemiz ve halletmemiz gereken pek çok iş olduğunu söyleyecektir. İçinde bulunduğumuz Balık Burcu döneminde, hayatın karmaşası içinde anlam ararken, bir taraftan da her küçük parçanın mükemmelliği sayesinde yeni bir anlam keşfedebileceğimizi fark edeceğiz. Hayatı oluşturan küçük detayları nasıl algıladığımız, yaşama ne kadar anlam yüklediğimizle doğru orantılı olacaktır. Evrendeki küçük yerimizi anlamak için, sıradan gibi görünen mucizelere bakmamız yeterli olacaktır. Gerçek ve ideal olan arasında bir denge kurabilirsek Dolunay'ın gerginliğinden rahatlıkla kurtulmamız mümkün olacaktır.

14 Mart saat 00.08'de Merkür Koç Burcuna giriyor.

31 Mart'a kadar Koç Burcunda hareketine devam edecek olan Merkür, Koç Burcuna girdiğinde iletişimde hızımızı artırıyor. Böylece yeni fikirler ve yeni projeler her zamankinden daha hızlı bir şekilde ilerleyebilir. Bu dönemde, aceleyle karar alıp bir an önce harekete geçmek isteyebiliriz. Eğer uygun bir zemin bulabilirsek, bu girişimlerden ileride olumlu sonuçlar almamız mümkün olacaktır. Acelecilik bazen riskleri görmezden gelerek hareket etmemize neden olabilir. Diğer taraftan harekete geçmek ve motivasyon kazanarak ilerlemek için çok güzel bir dönmedeyiz.

20 Mart saat 13.29'da Güneş Koç Burcuna giriyor.

Güneş'in Koç Burcuna girmesiyle baharın ilk habercisi olan bahar ekinoksuna geçiyoruz. Böylece Zodyak'ın başlangıç noktasına gelmiş bulunuyoruz. Balık'ın sonlandırılan ve her şeyin gelip geçici olduğunu bize hatırlatan bitiş noktasından sonra, Koç'un enerjisiyle her zaman yeni bir başlangıç olduğunu fark edeceğiz. Bir projeyi, bir işi veya bir ilişkiyi bitirdikten sonra her zaman bir yenisine, ilkinin heyecanı ile başlayabiliriz. Koç'un Kabala'daki hikâyesinde olduğu gibi, tüm burçlar yeni olana kendilerini açmak ve adım atma konusunda düşünüp dururken, Koç ateşler içinde öne atılarak ilk adımı atmış ve diğer burçlara yolu

açmıştır. Böylece her bir burç kendileri için hazırlanmış hediyeleri alabilmiştir. İlk olmak ve başlangıç yapma konusu, tüm bir senenin ilk adımını oluşturuyor. Önümüzdeki ay boyunca kendimizi daha canlı, daha iyimser ve harekete geçmeye hazır hissedeceğiz. Şimdiye kadar ertelediğimiz ya da başlamaya cesaret edemediğimiz konularla kolaylıkla ilgilenebiliriz. Bu dönemde Koç Burçları ve yükselen burcu Koç olanlar parlamalarını fark edebilirler. Koçların yanı sıra Aslan ve Yay Burçları da önümüzdeki dönemde güçlü, yapıcı ve yaratıcı olabilecekler.

28 Mart saat 05.57'de 7° Koç Burcunda Yeniay Fazı gerçekleşiyor.

Koç Burcunda gerçekleşen Yeniay bizi yeni başlangıçlara davet ediyor. Önümüzdeki bir ay boyunca yeni girişimler, cesaret ve liderlik vasıfları ön plana çıkacaktır. Yaptığımız her işe içimizde çocuksu bir coşkuyla başlayabiliriz. Bu dönem, girişimleri, yaratıcı ruhu, cesareti ve hareket kabiliyetini vurgulamaktadır. Bu konularla ilgili ekeceğimiz bir tohum, ay boyunca büyüyerek bize güzel meyveler verebilir.

31 Mart saat 20.31'de Merkür Boğa Burcuna giriyor.

Merkür'ün Boğa Burcuna girmesiyle, iletişim, haberleşme, eğitim, kısa yolculuklar konularında yavaşlamalar söz konusu olabilir. Boğa Burcundaki Merkür, zihni, iletişimi ve eğitimle ilgili konuları yavaşlatabilir, ancak fikirlerin somutlaştırılmasına yardımcı olacaktır. Bir düşünüp iki hareket etmek isteyebiliriz. Belki hızlı ilerleyemeyeceğiz, fakat bu dönem uzun vadeli ve sağlam planlar yapmak için uygun olacaktır.

GÜNÜMÜZ MODASINA UYGUN 2000 YILLIK AYAKKABI

2000 yıl öncelerinde Romalılar, şimdilerin Almanya'sı – Hessen bölgesindeki Saalburg Kalesi yakınlarına kadar sınırlarını genişletmişti. Romalılar burada bu kaleyi inşa ederken kendilerini dağınık Germen kabilelerinden korumayı amaçlamışlardı. Kalenin çevresindeki nüfusun en çok olduğu dönemde (MS 260), bu yerleşimde 2.000 kadar kişinin yaşadığı bilinmekte.

19. yüzyılda yapılan kazılarda Saalburg Kalesi bulunmuş ve yeni baştan inşa edilmişti. Şimdilerde ise öğrenilen yer ve kapsamındaki Saalburg Müzesi, UNESCO Dünya Kültür Mirası listesine alındı.

Böylece kazılar sırasında bulunmuş olan ve günümüz modasına hiç de yabancı olmayan ayakkabı gibi sayısız Roma kalıntısı, müze ziyaretçilerinin ilgisine sunuldu.

FİLLERE KAZAK ÖREN KADINLAR

Hindistan'ın Mathura kenti yakınlarında bulunan SOS Vaahşi Yaşam Parkı – Filleri Koruma ve Bakım Alanı çevresinde bulunan bir köyde kadınlar filleri kazak ve pijama benzeri dev giysilerle donatıyor. Kış ortalarında sıcaklığın sıfırın altına düştüğü yöredeki koruma altında bulunan filler, genelde ormanda saldırıya uğramış ya da bebekliklerinden ebeveynlerinden ayrı düşmüş küçük filler. Her yıl 50 kadar filin ormandan kurtarıldığını belirten koruma merkezinin müdürü Kartick Satyanarayan, “Özellikle zayıf düşmüş fillerin aşırı soğuklardan korunması, zatürree ve benzeri hastalıklara yakalanmalarının önlenmesi bizler için önem taşımakta,” şeklinde açıklamada bulundu.

Kaynak: Times of India

BAFUT KRALLIĞI'NDA KRAL'IN 100 KARISI VAR

Bir Afrika ülkesi olan Kamerun'daki Bafut Krallığı'nda Kral'ın 100 kadar eşi var. Ülke kanunları uyarınca Kral öldüğünde, eşleri varisine miras yolu ile intikal ediyor. Kamerun'daki Bafut Krallığı'nın II. Kralı Abumbi'nin 100'e yakın eşi olduğu ortaya çıktı. Habere göre Bafut Krallığı'nda eşlerin çok önemli bir yeri var. Abumbi'nin üçüncü eşi Kraliçe Constance, ülke geleneğine göre, Kral'ın yaşı büyük eşlerinin, genç eşlere kuralları öğrettiğini anlatıyor. Constance aynı zamanda yeni Kral'a geleneklerin öğretilmesinin de eski eşlere düştüğünü söylüyor.

Bafut Krallığı'nın geleneklerine göre ölen Kral'ın tüm mirası eşleri ile birlikte varisine kalıyor. Yeni Kral olacak isim aynı zamanda istediği kadınlarla da evlenebiliyor. Çok eşliliğin yasal olduğu Kamerun'daki Bafut Krallığı'nda eski Kral Zofoa'nın babası öldüğünde onun 72 karısı ve 500 çocuğu kendisine “miras” kalmış.

Kaynak: CNN International

İFFET HALİM HANIM'IN GAZETESİ

Sivil Toplum Örgütlerinin yaygınlaşmasına öncülük eden ilk kadın gazetecimiz olan İffet Halim Oruz, 1904 yılında İstanbul'da doğdu. Mütareke'nin zorlu yıllarında geçen eğitimi Erenköy Lisesi'nde tamamladı. 1924 yılında da Halim Oruz ile evlendi. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ni bitirdi. Hâkimiyet-i Milliye, Ulus Gazetesi'nin kadın sütununda yazıları yayımlandı. İffet Halim Oruz tarafından 1947 yılında çıkarılmaya başlanan "Kadın Gazetesi", 1979 yılına kadar 1.125 sayı bastı. Kadınların çıkardığı en uzun süreli ve dönemin kadınları hakkında bilgi vermesi bakımından önemli bir kaynak olan derginin yayın kurulunu, yayımlandığı sürece kadınlar oluşturdu. "...Cumhuriyet İnkılâbı, kadınlarımıza ileri dünya kadınlığı arasındaki yerini vermiş bulunuyor. Türk kadınındaki kan ve ruh vasıfları bu hamlenin hem hızla hem de başarıyla vücut bulma-

sını desteklemiştir. Bundan dolayı... Türk kadınlığının geçmişteki mevzularıyla ilgilenmek istemeyerek, kısaca kadın erkek eşitlik davası üzerinde fikir yürütmek lüzumunu duymayacaktır... Memlekete ve aileye yararlı görülen ve kadınlığımızın tekâmülüne yardım edecek, ilim, sanat, fikir hareketlerine ve kadınlığa ilgili aktüaliteye kucagımızı açmış bulunuyoruz... Böylece kadın-

lığımızın düşünce, görüş, duyuş ve isteklerine hizmet etmek için çıkıyoruz." (Kadın Gazetesi, 1947, sayı 1.) Başarılı gazeteci İffet Halim Oruz, 20 Ağustos 1993'te yaşama veda etti. Kaynak: www.kimkindir.gen.tr

RUSYA'DA AİLE İÇİ ŞİDDET

Rusya'da aile içi şiddetin belli formlarını adli suç olmaktan çıkartan bir yasa tasarısına göre, az yaralanmaya sebep olan ve ilk kez bu suçu işleyen kişiler için öngörülen hapis cezası, para cezasına ya da toplumsal hizmete çevrilebilecek.

Yasa tasarısı, parlamentonun alt kanadı Duma'daki ikinci oylamada da ezici çoğunlukla kabul edildi. Ancak tasarıya karşı çıkanlar bunun, "evdeki zorbarların aklanması" anlamına geleceğini savunuyorlar. Bazı Rus medya kuruluşları tarafından "Tokatlama Yasası" olarak anılan tasarı, parlamentonun alt kanadında bir kez daha oylanacak. Tasarının yasalaşması için parlamentonun üst kanadı ve Devlet Başkanı Vladimir Putin tarafından onaylanması gerekiyor. Yasa tasarısı muhafazakâr milletvekili Yelena Mizulina tarafından, geçen Temmuz ayında ceza yasasında yapılan değişikliklerle, bir aile bireyine şiddetin, ceza gerektiren suç olarak kabul edilmesinin ardından gündeme getirilmişti.

Muhafazakârlar, karar nedeniyle çocuklarını "disiplin etmek isteyen" ebeveynlerin yargılanmasından endişeleniyorlar.

Resmi rakamlar Rusya'da aile içi şiddetin sınırlı olduğuna işaret ediyor, ancak bölgesel çalışmalar her yıl 600.000 kadının evde fiziksel ya da sözel şiddete maruz kaldığını ve 14.000 kadının eşlerinden veya partnerlerinden gördüğü şiddet sonucu hayatını kaybettiğini gösteriyor. Kaynak: BBCTürkçe

ATATÜRK'ÜN UĞRADIĞI LEBON PASTANESİ

İstanbul'u ziyaretinde Atatürk'ün uğradığı Lebon Pastanesi'nin kurucusu, Fransız Sefaretinde çalıştıktan sonra ayrılmış bir elçilik çalışanı olan Edouard Lebon idi. Pastane daha donra Markiz adını alarak yıllar boyu Pera'daki zarafetiyle ününü korudu. Markiz Pastanesi de Lebon gibi edebiyatçıların, üniversite hocalarının ve İstanbul'un yeni kentsoylularının tercih ettiği bir mekan olmuştu.

GENÇ KALMAK ARTIK ÇOK KOLAY...

Geçen yıllar, dış etmenler, genetik faktörler, vb. cildimizin zaman içinde canlılığını, parlaklığını ve tazeliğini kaybetmesine neden olur. Aynaya her baktığımızda yaşlanmanın yarattığı etkileri kendi cildimizde gözlemlemeye başlarız. Cildin dışından uyguladığımız kremler, solüsyonlar, daha çok cildin üst kısmını besler, canlandırır. Fakat cildin asıl canlanması gereken kısmı alt deridir. Yıpranma ve yaşlanma süreci ciltte nemsizlik, kırışıklık, sarkma, lekelenme ve gözenek açılması gibi sorunları beraberinde getirir.

Orta yaş ve üstündekiler yaşlanma sürecini nasıl yavaşlatabilirler?

Öncelikle orta yaş ve üstündekilerde, sigara ve alkol kullananlarda, güneşin zararlı etkilerine maruz kalmış, yıpranmış ciltlerde, beslenmesine dikkat etmeyen kişilerde cilt problemleri daha hızlı ilerlemektedir. Ayrıca ciltte

yıpranma etkileri henüz başlamadan kırışıklık ve çizgiler belirmeden, zamana bağlı değişiklikleri yavaşlatan hatta tersine çeviren tedavilerden destek almak gerekir. Böylece ciltte daha fazla kollojen oluşturarak, elastin kalitesini artırarak derinin yapısını sağlamlaştırmak yaşlanma sürecimizi yavaşlatacaktır.

Dr Lida Çiteli

Cilt gençleştirme yöntemleri nelerdir?

Cildi gençleştirme veya daha iyi görünüm sağlama amacı ile cilde uygulanan mikro enjeksiyon tedavileri ile sağlıklı, parlak ve gergin bir cilt yaratmak artık mümkün. Cildinizi gençleştirmek, ince çizgilerinizden kurtulmak ve yaşınızı geriye atmak istiyorsanız size birkaç tedaviden bahsedeceğim.

Mikro Enjeksiyon Tedavileri ile Zamanın İzlerini Geriye Alın...

REGEN CELLULAR MATRIX

Cildimizi yenileyecek her şey kendi kanımızda saklı! Doku mühendisliği harikası Regen Cellular Matrix ışılı gençlik kiti ile elde edilen PRP ve hyaluronik asitin birleşimiyle cildinizde harikalar yaratılabilir. Böylelikle cildiniz ışıldayıp, gençleşerek satenimsi bir görünüme sahip olur. Cellular Matrix diğer PRP'den farkı, içerisinde hyaluronik asit olup hasarlı dokuları hızla tamir eder ve yoğun nem sağlar. Hyaluronik asit ve PRP'nin harika kombini ile ciltte bütünlük yaratmaktadır. Yoğun nem ve besleyici etkisi ile ciltteki farklılığı her seansta fark edeceksiniz. Leke problemi, nem ihtiyacı olan ciltler, kırışıklık ve sarkma sorununun dışında doku hasarı almış ciltlerde güvenle uygulanıp yeni bir cilt dokusu oluşturulmaktadır.

ADVERTORIAL

SOMON DNA

Yine cilt dokusunda etkin olan bir cilt tedavisinden bahsetmek istiyorum. Somon DNA Aşısı; cildimizin zamanla kaybettiği nemi kazandırmak, cilt ve hücre yenilenmesini tetiklemek, saf hyaluronik asit ve Somon Balığı'nın sütünden elde edilen DNA molekülleri ile sağlanabilmekte ve 2 ay gibi bir süre sonunda ciltte canlanma ve gençleşme gözlemlenebilmektedir. Ciltte eksilen proteinleri tamamlayabilen en iyi kaynağın Somon Balığı DNAsı olduğu kanıtlanmıştır. Hem insan DNA'sına benzerliği hem de bu özelliğinden dolayı, cilt yenilenmesi, tazelenmesi ve anti-aging etkisi için somon balıklarından yararlanılmaktadır. Somon DNA tedavisi, doğal onarım yapan ve cildin gençleşmesini sağlayan bir yöntemdir.

DİNAMİK DOLGU

Yoğun çizgi ve mimik kırışıklığı olan kişilerde ağırlıklı olarak kullandığımız diğer bir tedavi metodu ise Dinamik Dolgu'dur. Dinamik Dolgu; herhangi bir yüz hareketi yapılmadan dahi görülebilen statik kırışıklıklar yanı sıra mimik hareketlerine bağlı olarak oluşan dinamik kırışıklıkları yok etmeyi hedefleyerek geliştirilmiş hyaluronik asit uygulamasıdır. Özellikle mimiklerde oluşan problemleri gidermek veya azaltmak için sadece bu bölgeye özgü olarak tasarlanmış ve içeriği itibarı ile de normal dolgulardan birçok konuda farklı bir moleküldür. Boyun çizgileri, alın çizgileri, ağız çevresi, yanaklar, nazolabial kıvrımlar, dudak, kaz ayakları gibi cildin en hareketli bölgeleri için harikalar yaratmaktadır. Mimik çizgileri oluşumunu ve derinleşmesini engellemek isteyen kişiler için uygulanmaktadır.

MEZOLIFTING

Cildin beslenmesi için farklı bir tedavi seçeneği olan Mezolifting uygulaması ise yüz gençleştirmede en etkili yöntemlerden biridir. İçerisinde bulunan A, C, E gibi vitaminler, antioksidan maddeler, mineraller, aminoasitler, hyaluronik asit ve büyüme faktörleri içeren özel bir karışım haline getirilerek derinin alt tabakasına enjekte edilmektedir. Mezolifting'de cildin ihtiyacı olan gerekli takviyeler doğrudan istenilen bölgeye ve derinliğe, gerektiği miktarda verilebilmektedir. Bu uygulama sonrasında ciltte azalmış elastin, kollajen, hyaluronik asit içeriğinde denge sağlanır. İçerindeki hücre yenileyici vitaminler, antioksidanlar ve cildin dolgunluğu ve nemini dengeler ciltte sıkılaşıma, gerginlik, nemlendirme ve ince çizgilerde azalma sağlar.

GENÇLİK AŞISI

Yaşlanmamızı yavaşlatacak diğer tedavi seçenekleri arasında Gençlik Aşısı yer almaktadır. Gençlik Aşısı olarak adlandırılan uygulama, ciltte çok önemli bir madde olarak bulunan hyaluronik asit'ten yüz germe, kırışıklık giderme ve nemlendirici özelliklerinden faydalanmak amacıyla kullanılır. Yüz sarkmasını ve kırışıklıkları gidermek için çapraz bağlı hyaluronik asit kullanılırken nemlendirme amacıyla saf hyaluronik kullanılır. Gençlik Aşısı bu iki özelliği bir arada taşır ve cildin kendi kendini onaran nem ve esneklik sağlayan, sıkılaştırıcı hücrelere çalışma emri verilir. İkinci günden itibaren ciltte belirgin canlılık, parlaklık, kırışıklıklarda azalma ve gerginlik sağlanır. Hyaluronik asit 25-30'lu yaşlardan itibaren azalması nedeniyle cilt, canlılığını, parlaklığını ve esnekliğini kaybetmeye başlar. Dışarıdan verilecek saf hyaluronik asit cildin savunma mekanizmasını arttırarak yaşlanma sürecini yavaşlatacaktır.

MEZOBOTOX

Tek seansta daha hızlı çözüm isteyen kişiler için Mezobotox uygulaması yapılmaktadır. Mezobotox'un klasik botox uygulamasından farklı düşük dozlarda tüm alana yüzeysel olarak uygulanmasıdır. Mezobotox'un derin kaslar üzerinde etkisi olmadığından ifadenizde değişiklik olmadan yüzeysel çizgilerde azalma sağlamaktadır. Mezobotox'ta düşük doz botox ve cilt gençleştirici serum enjeksiyonuyla birlikte kullanıldığından, cildin nem kapasitesi artmakta, tamir mekanizması aktive olarak cildin parlaması, sarkıklıkların toparlanması, ince çizgilerin açılması, çene ovalinin netleşmesi hedef alınmaktadır. Mikro enjeksiyon tedavileri ile zamanın izlerini geriye almak mümkündür.

Dr. Lida

Halaskargazi Cad. Şen Palas Apt.
No: 146 Kat: 2 Osmanbey-Şişli

0212 233 30 78

0532 520 14 14

www.drlidaciteli.com

[drlidaciteli](https://www.instagram.com/drlidaciteli) [drlidaciteli](https://www.facebook.com/drlidaciteli)

Belkis Sezer bir makyaj sanatçısı... Sainte Pulchérie ve ardından Saint Michel Lisesi'ni bitirdikten sonra 1996 yılında gittiği makyaj kursu hayatını şekillendirmesinde yardımcı olmuş. O günden beri profesyonel olarak makyözlük yapıyor. 2006 yılında tekstille de uğraşmaya başlamış ama makyaj hala ilk tutkusu ve iki işini birlikte severek yürütüyor. İki çocuk annesi Belkis Sezer'le kadınların vazgeçilmezi makyaj konusunu irdeledik.

MAKYAJ, KADININ ENERJİSİYLE BİRLEŞİNCE GÜZELLİK KATAR...

Makyaj yapan kişiye sanatçı diyebilir miyiz? Neden? Elbette diyebiliriz. Nihayetinde aynı bir tablonun, sanatçının emeği ile kişileri ken-

dine hayran bırakması gibi, makyaj da, makyaj yapan kişi sayesinde kadınların yüzünde ve dolayısı ile enerjisinde hayat buluyor.

Makyaj sanatçılarının en zorlandığı konu nedir?

En zorlandığı şudur demek yanlış olur. Ancak makyaj yapılan kişinin cildindeki kırışıklıklar, dermatolojik sorunlar, göz kapaklarının düşük

olması makyaj sanatçılarını zorlayabilecek başlıca noktalardır.

Sizin bugüne kadar yapıp en etkilendiğiniz makyaj hangisi idi?

Birkaç sene önce, 90 yaşında bir müşteri oldu. Bu hanımın kaş ve kirpikleri dökülmüştü ve cildinde lekeler vardı. Uygulama sonrasında, müşterimin kendini aynada gördüğü anki mutluluğu, ilk makyaj diploma mı aldığım günkü hazzı verdi bana.

Belkis Sezer

Sizler sayesinde birçok kişi gerek film gerekse sanatsal aktivitelerde olmadığı ya da asla olamayacağı hallere bürünebiliyor. Bu tarz makyajları uygularken zorlanıyor musunuz?

Makyajın her türünde özenli ve disiplinli olmak oldukça önemli. Evet, tabii ki zamanın kısıtlı olması önemli bir faktör. Ancak işini aşkla yapan birisi olarak söyleyebilirim ki, zoru seviyorum çünkü sonucun verdiği tatmin paha biçilemez.

Gelelim estetik makyaja... Kadınların vazgeçilmezleri... En çok hangi hataları yapıyoruz?

Kadınların çoğu fondöten kullanırken boyunları ve yüzleri arasındaki ton farkına dikkat etmiyorlar. Ancak gün ışığına çıktıklarında bu fark daha da göze çarpıyor. Sanki yüzlerine bir maske takmış gibi duruyorlar. Bir ikincisi de, ten rengine oranla oldukça açık renkte kullanılan gözaltı kapatıcıları... Bu şekilde kullanılması, yüzün hem orantısını bozuyor hem de gözaltlarındaki hataların tümünün belirgin hale gelmesine sebep oluyor.

Kadınlar yüzyıllar boyu makyaj yaptı... Sizce makyaj kadına nasıl hissettiriyor?

Makyajın başlangıcı ta Eski Mısır'a dayanıyor. Hem kadınlar hem de er-

kekler hava koşullarından yüzlerinin zarar görmesini engellemek ve güzel görünmek için makyaj yapıyorlarmış. Ancak

güzel görünmek, günümüzde, özellikle şehir hayatında yer alan çoğu kadının en önemli endişelerinden biri haline geldi. Bana göre "Her kadın güzeldir" lafı bir klişe değil.

Doğru makyajla daha da güzelleşebiliyorlar. Tabii bu da onlara hem iş, hem de özel hayatlarında, hatta yalnız kaldıklarında dahi başka bir güven sağlıyor.

2017'de nasıl makyajlar öne çıkıyor?

2017'de capcanlı, klasiğin dışına çıkan makyajlar ön planda. Parlıtlı, renkli, göz alıcı rujların yanı sıra mat

kırmızı ve bordoları da çok göreceğiz. Birden fazla rengin beraber kullanıldığı farlar trend olacak. Bunun

yanı sıra 2016'daki nude makyaj modası devam edecek.

Sizin en çok beğendiğiniz ürünler hangileri?

Guerlain'ın Terra-cotta allıkları, Bobby Brown'un jel eyeliner'ını ve Dior'un siyah göz kalemi vazgeçemediklerim

arasındadır. Tam 21 senedir neredeyse tüm ürünlerini çok severek ve güvenerek kullandığım Kryolan'ın, kapatıcı türlerini de söylemeden geçemeyeceğim.

Kadınlar ciltlerini makyaja nasıl hazırlamalı?

Makyaja başlamadan önce ciltlerini iyice temizlemeliler. Ardından cilt tipine uygun bir nemlendiriciyi hem yüze hem de boyuna uygulamalıdır.

Ciltte herhangi bir leke veya kırmızılık varsa, bunları özel profesyonel makyaj ürünleri ile kapatmalı. Bu işlemin fondöten sürülmeden önce uygulanması gerekiyor. Böylece fondöteni sürdükten sonraki olası ton farklılıklarının önüne geçeceklerdir.

Kadınlar makyaj yaparken ne yapsın ve ne yapmasın?

Dikkat edilmesi gereken birkaç nokta var. Örneğin koyu bir göz makyajı yapıldığında açık tonlarda bir ruj kullanılması, dengeli bir görünüm sağlayacaktır. Aynı şekilde tam tersi; koyu tonlarda bir ruj tercih ediliyor ise göz makyajı hafif olmalıdır. Gündüz daha hafif, gece ise daha belirgin bir makyaj uygulanmalıdır. Gelelim kaşlara... Makyaj dendiğinde akla ilk gelen kısım olmasa da kaşların şekli, makyajda netlik sağlanması için oldukça önemlidir.

KIRMIZI RUJ HERKESE UYGUN MU?

Kırmızının o kadar çok tonu var ki, uygun değil demek yanlış olur. Kişinin cilt rengine uygun bir kırmızı tonu mutlaka bulunur.

HANGİ YÜZE HANGİ MAKYAJI UYGULAMAK GEREKİR?

Öncelikle şunu belirtmeliyim ki, makyaj sanatçılarının, kişiye makyaj yaparken ulaşmak istediği ideal yüz şekli ovaldir. Bu amaca yönelik gölgelendirmeler yapılır. Örneğin *köşeli yüzlerde* alnın köşeleri ve kulaktan çeneye kadarki kısım çepeçevre koyulaştırılır, elmacık kemikleri bu şekilde geri plana çekilir. *Uzun yüzlerde* alına yatay gölge uygulanır. Gözler ise yatay olarak gölgelendirilir. Allık, yanaklardan kulaklara doğru sürülür. Çene kemikleri kulaklardan yanak çukuruna kadar koyulaştırılır. Çene ucuna da koyu gölge yapılır. *Kare yüzlerde*, alın bölgesinin iki yanına kavisli gölge yapılır. Göz kenarları ve altları mutlaka aydınlatılır. Çene ucu aydınlatılır ve yanaklardan çeneye doğru yay şeklinde gölge yapılır.

Üçgen yüzlerde, alın aydınlatılır. Eğer gözler birbirine yakınsa göz pınarlarına açık far sürülerek uzaklaştırılır. Allık yuvarlak hareketlerle sürülür. Çene çıkık ise koyu gölge yapılır. *Ters üçgen yüzler* için alnın iki yanına gölgeler yapılır. Allık, elmacık kemiği üzerinden gözün dış ucuna kavisli bir şekilde sürülür. Çene ve kulak arası aydınlatılır. Çene ucundaki sivrilik kaybettirilir.

“Balayı için en ideal yerin Venedik şehri olduğu düşündürülür. Ama yanlış bir seçimdir. Venedik’te yaşamak veya sadece ziyaret etmek, sizin bu şehre âşık olmanız için yeterlidir. Kalbinizde başka birine yer kalmaz.”

Peggy Guggenheim

Modern Sanatın Elçisi

PEGGY GUGGENHEIM

Hayatının uzun bir süresini Venedik’te geçirip, burada kendi kurduğu müzede köpekleriyle birlikte gömülen Peggy Guggenheim, Venedik şehrine duyduğu sevgiyi yukarıdaki sözlerle ifade ediyor. Ben de ilk defa, Grand Canal’da yer alan, sahibesinin ismini taşıyan, Peggy Guggenheim Müzesi ile İtalyancamı geliştirmek için gittiğim 1995 yılında tanıştım. Ondan sonra gerek iş gerekse tatil için sık sık gittiğim Venedik’te her fırsatta ziyaret ettiğim bir adres oldu. Büyük Kanal’da yer alan onca görkemli ‘palazzo’ların yanında bu bina çok yalın ve sade kalır. Söylentilere göre Palazzo Vernier dei Leoni, Büyük Kanal’ın karşı kıyısında bulunan kendi palazzo’larına gölge düşürmemesi için Corner Ailesi’nin baskısıyla yarım bırakılmış. 1763’te bu palazzo’nun bahçesinde tıpkı bir kuzu gibi uslu duran bir aslan var-

mış. Bugün aynı bahçede ağaçlar arasında, Alberto Giacometti, Henry Moore, Constantin Brancusi ve Anish Kapoor’un görkemli heykelleri yer alıyor.

PEGGY GUGGENHEIM ve SANAT DÜNYASI

Marguerite Peggy Guggenheim 26 Ağustos 1898’de New York’ta Aşkenaz, zenginliği ve sanata düş-

künlüğüyle tanınan Guggenheim Ailesi’nin bir ferdi olarak dünyaya gelir. Peggy, babası Benjamin Guggenheim’ı 1912 yılında Titanik faciasında kaybeder. 1919’da, 21 yaşındaki Peggy, 34,5milyon dolarlık bir servetin sahibi olur. 1921’de kocası Laurence Vail ile Paris’e gelen Peggy, kendini bu şehrin bohem hayatının içinde bulur. O zamanın meşhur sanatçıları Marcel

Duchamps, Constantin Brancusi, Samuel Beckett ile bir hayat boyu sürecek arkadaşlıklar kurar. 1939'da Londra'da "Guggenheim Jeune" adında bir sanat galerisi açtığında, arkadaşı Beckett onu modern sanata yönlendirir. İlk sergisini Jean Cocteau'nun eserleriyle açan galeri, daha sonra Vasily Kandinsky ile devam eder.

Peggy Guggenheim Müzesi

Ester Almelek

SAVAŞ YILLARI

Bir sanat müzesi kurmanın hayalini kuran Peggy, Londra'da bunu başaramayınca 1939'da tekrar Paris'e dönerek yeni bir galeri açmanın peşine düşer. İkinci Dünya Savaşı patlayınca bu projeden vazgeçmek zorunda kalır. "Vaktimi ve paramı günde bir resim satın almaya harcamaya karar aldım," açıklamasını yaparak, 10 Picasso, 40 Ernst, 8 Miro, 4 Magritte, 3 Man Ray, 3 Dalı, 1 Klee, 1 Paalen ve 1 Chagall satın alır. Sanat müzesi için Vandome Meydanı'nda bir bina satın alır. Hitler'in Norveç'i işgal ettiği gün, Fernand Leger'in "Şehirdeki Adamlar" isimli tablosunu satın alarak, sanatçıyı şaşkınlığa uğratar. Almanlar Paris'e yaklaşırken de Brancusi'nin "Uzaydaki Kuş" heykelini satın aldıktan sonra, Nazi işgalinden kaçarak New York'a döner. New York'ta tekrar bir galeri açma girişiminde bulunarak, kendini Kübist, Soyut, Sürrealist ve Kinetik Sanat'a adanır. Bu yeni akımlarla, Jackson Pollock ve Max Ernst gibi sanatçıların eserlerine yer verir. Aralık 1941'de hayatını Max Ernst ile birleştiren Peggy, yeni galerisi "Art of This Century"de, Amerikan avangart resminin hamisi olarak, bu akımın uluslararası platforma yük-

selmesinde önemli bir rol oynar.

VENEDİK YILLARI

1946 yılında savaşın sona ermesiyle, Max Ernst'ten boşanır; tekrar Avrupa'ya döner ve Venedik'e yerleşmeye karar verir. 1948'de koleksiyonunu sergilemek için Venedik Bienali'nden davet alır. 1949'da Büyük Kanal üzerindeki Palazzo Vernier dei Leoni'yi satın

alır ve hayatının sonuna kadar yaşayacağı çok sevdiği Venedik şehrinde sanatsal faaliyetlerine devam eder. 1962 yılında Venedik Fahri Hemşerilik unvanına layık görülen Peggy Guggenheim, 1976 yılında evini ve koleksiyonunu, New York'taki amcasının ismini taşıyan Solomon R. Guggenheim Vakfı'na, bağışlar. Biyografisini kaleme alan Anton Gill'e göre, Peggy Guggenheim'in renkli bir aşk hayatı olmuş, Yves Tanguy, Samuel Beckett gibi birçok sanatçı ve yazarla ilişkiler yaşamıştır. Peggy 23 Aralık 1979 tarihinde, 81 yaşında Venedik'te hayata veda eder. Peggy Guggenheim Müzesi, dünyadaki en önemli modern sanat koleksiyonunu barındıran sanat merkezlerinden biridir.

Her zaman güzel sergilere ev sahipliği yapan bu müze, Venedik'e gelen yabancılar için vazgeçilmez rotalar arasındadır. Odalarda dolaşırken, çalkantılı bir hayat yaşamış olan ev sahibesinin hayali adeta size eşlik eder. Yalnız onunki değil, o devrin ünlü ressam ve heykeltıraşlarınınki de. Davetlerde bırakılan küçük belli belirsiz notlar, bir eldivenin üzerine yazılmış birkaç güzel söz, izleyicisini hayal dünyasına sürükler...

getiren, hakkını arayan, çekilen acıları gösteren, acılarla başa çıkmasını bilen, zayıflığını gizleyen, buna karşın çok güçlü karakterleri yansıtan kadınları görüyoruz bazı filmlerde. Bu filmlerden birkaç tanesini seçtim. Sizlerin de mutlaka ilave edeceğiniz filmler vardır. Tüm bu filmleri yazamayız tabii ki. Aşağıdaki sıralama ise rastgeledir, filmlerin öncelikleri yoktur.

DİREN (Suffragette)

Yönetmen: Sarah Gavron

Sarah Gavron'un ikinci uzun metrajlı kurmacası, tarihin ilk feminist hareketlerinden birini başlatan kadınların, gittikçe acımasızlaşan hükümete karşı yürüttükleri mücadeleye odaklanır. Gizli buluşmalarla bir araya gelen bu grubun üyeleri, işçi sınıfı kadınlarıdır ve hareketin ilk safhalarında barışçıl yöntemler izlerler. Ancak, hem çalışma koşulları hem de kişisel hayatları için verdikleri eşitlik savaşı, zamanla daha radikal bir boyuta taşınmak zorundadır. Film bu ekibin bir üyesi olan Maud'un hikâyesini ele alıyor.

DUYGULARIN RENGİ (The Help)

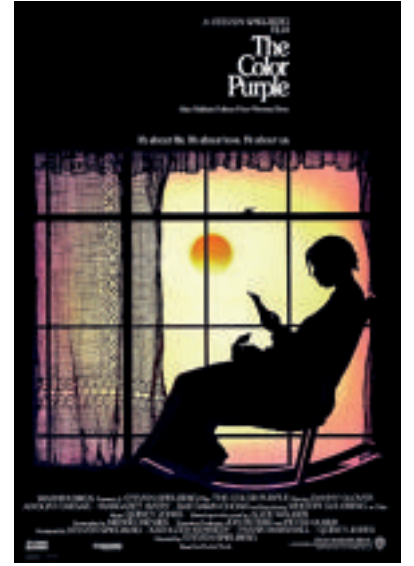
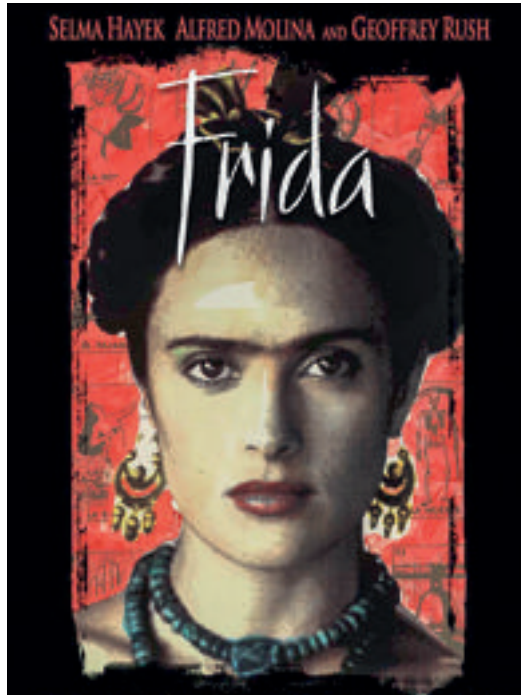
Yönetmen: Tate Taylor

Eugenia Phelan, iyi eğitim aldığı okuldan genç bir kadın olarak mezun olmuştur ve diğer arkadaşları gibi evlenip, çocuk yapmak yerine kendine meslek edinmek ister. Bir yazar olmayı kafasına koyan genç kadın, ailesinin beklentilerini de boşa çıkartarak, yerel bir gazetede küçük bir köşe sahibi olur. Ev işlerinde püf noktalarını yazdığı bu minik köşe için, en yakın arkadaşının hizmetçisi Aibileen'dan yardım ister ve böylece kendisini sıra dışı bir projeye başlarken bulur. Bu gizli projede dokunaklı hikâyeler yazmaya başlayınca, ona bu ilhamı veren hizmetçi Aibileen ve aşçı Minny'nin anlattığı gerçek insan öykülerinden çok etkilenir...

FRIDA

Yönetmen: Julie Taymor

19 yaşında geçirdiği otobüs kazası ile hayatı değişen Frida, vücudundaki kırık kemikler ve yabancı metallere yaşamayı öğrenmeye istekli olacak kadar özgüven sahibi, gerçek hayallerle yaşayan genç bir kadındır. Kırılan bacağı yüzünden uzun süre yürüyemeyen Frida, ailesinin maddi sıkışıklığına

rağmen destek gördüğü babası sayesinde, göğüsleri ve karnını kaplayan alçı tabakası da dâhil olmak üzere, bulduğu her boşluğa resim yapmaktadır. Kızına her zaman destek veren babası Guillermo, alçısının üstünde yer kalmayan Frida'ya gerçek resim malzemeleri alır ve Frida, hissettiklerini tablolara yansıtmaya başlar. Zamanla ayağa kalkabilen Frida, tablolarıyla birlikte soluğu okuldaki resim hocası Diego Rivera'nın yanında alır...

HANNAH ARENDT

Yönetmen: Margarethe Von Trotta

Dâhi, düşünür, sert ve ateşli, "kötülüğün sıradanlığı" nı keşfiyle dünyayı sarsan bir kadının gerçek hikâyesi... Hannah Arendt, Nazi Adolf Eichmann'ın Kudüs'teki mahkemesine katıldıktan sonra, Holokost'u daha önce kimsenin yapmadığı şekilde yazma cesaretini gösterir. Çalışması, anında bir skandala yol açar, ama rakipleri ve arkadaşları tarafından saldırıya uğrasa da Arendt yılmayacaktır...

MOR YILLAR (The Color Purple)

Yönetmen: Steven Spielberg

1900'lerin başında, güneyle bir siyahi kız olan Celie, önce babası tarafından hamile bırakılır, ardından yıllar boyunca efendisi olarak göreceği adamla evlenmek üzere satılır. Kocasından gördüğü şiddete rağmen tek tesellisi kız kardeşi Nettie'ye yazdığı mektuplardır. Oysa babası Nettie'nin cevaplarının ona ulaşmasına engel olmaktadır. Celie sonunda kuru gürtlütiye pabuç bırakmayacak güçlü bir kadın olan Sofia ile tanışacak ve ondan çok şey öğrenecektir...

TEK BAŞINA (North Country)

Yönetmen: Niki Caro

Josey, madende çalışmaya başlar ve bir süre sonra kendisine cinsel taciz yapılıncaya gittikçe hayatı kötü-

leşir. Avukat arkadaşı Bill White'dan (Woody

Harrelson) yardım ister. Bill ve Josey şehrin ilk cinsel taciz davasını açacaklardır. Ancak işler karışmıştır, tehdit edilen diğer maden işçileri Josey'in tarafında değildir ve Josey umudunu yitirmeden davasını sürdürür...

SAATLER (The Hours)

Yönetmen: Stephen Daldry

Farklı zaman dilimlerinde yaşayan üç farklı kadının bir gününü, Virginia Woolf'un kült romanı Mrs. Dalloway ekseninde anlatan film... Birinci kadın, Virginia Woolf, Londra'nın varoşlarında bir yandan depresyonla savaşıırken, bir yandan da ilk romanı olan Mrs. Dalloway'i yazıyor. Bundan 20 yıl kadar sonra, Los Angeles'ta yaşayan ev kadını Laura Brown, Mrs. Dalloway'i okuyor ve yaşamında büyük bir değişiklik yapma kararı alıyor. Ve günümüz New York'unda yaşayan Clarissa Vaughan, kendisiyle eski sevgilisi Richard için sonun ne olacağını tahmin etmeye çalışıyor...

ANNEM HAKKINDA HER ŞEY

Yönetmen: Almodovar

Manuela 17 yaşındaki oğlunun trafik kazası sonucu ölümünü görmüştür. Ölen oğlunun eşyalarına göz gezdirirken günlüğünü bulur ve okumaya başlar. Oğlu Esteban'ın, kendisinden habersiz bir şekilde yıllarca ondan gizlediği babasını bulmaya çalıştığını fark eder. Bunun üzerine o da bir yolculuğa çıkar...

THELMA AND LOUISE

Yönetmen: Ridley Scott

Erkek arkadaşından bıkan Arkansaslı garson kız Louise

(Susan Sarandon), ihmalkâr ve cinsiyet ayrımcısı kocasıyla birlikte sıkıcı bir hayatı olan arkadaşı Thelma'yı (Geena Davis) ayartır. Birlikte özgürlükle dolu, bir hafta sonu araba seyahatine çıkarlar.

PEKİ ŞİMDİ NEREYE?

Yönetmen: Nadine Labaki

Ortadoğu'nun diken üstündeki coğrafyasında dinsel çatışmalara ve savaşın anlamsızlığına kadınların zeki ve pratik çözümleriyle cevap veren film, Lübnan'da hiçliğin ortasında küçük bir köyü konu alıyor. Savaş sonrası Müslüman-Hristiyan ayrımı yapmadan yaşamaya devam eden köylüler, çatışma haberlerinin gelmesi üzerine birbirlerine düşman kesilmeye başlıyorlar...

ERIN BROCKOVICH

Yönetmen: Steven Soderbergh

Erin Brockovich, insana insan gibi davranılmasının en doğrusu olacağını düşünen bir halk kahramanıdır. Kendini dünya üzerinde haksızlığa uğrayan insanların haklarını aramaya ve onlara yardım etmeye adanmıştır. Julia Roberts'ın filmografisinin Oscar'lı performansı olan yapım, hukuk eğitimi almamış olmasına rağmen, insan sağlığını tehdit eden çok önemli davalarda haklının kazanmasını sağlayan sıradan ama mücadeleci bir kadının öyküsünü anlatıyor.

Ve güncel olmak için; 2017 yılının En İyi Film ve Yardımcı Kadın dallarında Oscar adayı olan 1960 yıllarının siyahi ırka yapılmış haksızlıkları dile getiren **Hidden Figures** filmi.

HIDDEN FIGURES

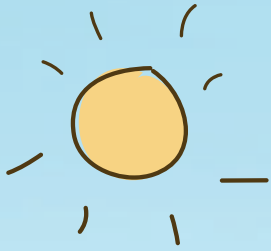
Yönetmen: Theodore Melfi

Katherine G. Johnson, Dorothy Vaughan ve Mary Jackson tarihin anlatılmayan hikâyelerinden birine sahiptir. Üç siyahi kökenli kadın NASA'da büyük işlere imza atmaktadırlar. Uzay biliminin derinliklerindeki sorunları müthiş zekâlarıyla çözmeye çalışan bu kadınlar gelmiş geçmiş en önemli NASA operasyonlarından birinde de büyük rol oynayacaklardır. Dünya yörüngesine çıkan ilk Amerikalı astronot John Glenn'in bütün dünyayı heyecana boğan operasyondaki her adımı, bu üç zeki bilim kadınının yardımıyla olacaktır.

GÖKTÜRK

Kids Country Preschool

Çocuğunuz için
iyi bir
başlangıç...

0212 227 64 25 - 0542 894 18 95

2017 - 2018
Eğitim-Öğretim Yılı Erken
Kayıt Dönemimiz Başlamıştır.

Kayıtlarımız
kontenjanlarla
sınırlıdır.

Nilay Erdönmez

Söz konusu sinema sanatı olduğunda, ruhumuza işleyen karakterleri ve canlandıran oyuncularını düşündüğümde, hepsinde, ortak bir kaç özellik olduğuna inanırım.

Bu oyuncuların canlandırdığı karakterler genelde, seyirciye tercüme etmesi zor, motivasyonları tartışma yaratan, genel toplum ahlak anlayışının dışındaki tercihlerine rağmen sevdiğimiz ve sevdiğimizi kendimize bile itiraf edemediğimiz failer; ya da sıkça gazete haberi olmasına rağmen görmezden geldiğimiz, yok saydığımız, ilişki kurmaktan kaçındığımız kurban-

lardır. Bu karakterleri canlandıran ve başarıları ile onlarca ödüle layık görülen ya da sinema tarihinde kendine bir yer ayıran

oyuncuların ise bilinçli olarak mutlak cehaleti tercih ettiklerini düşünürüm. Bu kasıtlı cehaletin yarattığı önlenemez merak ile senaryoyu ele alan oyuncular, gözlemledikleri gerçek hayatları, hikâyeleri, hikâye sahiplerinin seçimlerini, kendi geçmişlerinden gelen bir ses, bir koku, bir resim ile birleştirir ve bize unuttuğumuz eserlerini sunarlar.

“Erkek, insan olarak tanımlanır ve kadın ise dişi kadın, insan gibi davranmaya başladığında erkeği taklit ettiği söylenir.”

Simone de Beauvoir,
İkinci Cinsiyet, 1949

Nilay Erdönmez 12 Mayıs 1986 doğumlu, bol ödüllü genç bir oyuncu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Tiyatro Anasanat Dalı’ndan mezun olan oyuncu, aynı üniversite ve bölümde 2011 yılında tamamladığı yüksek lisansının hemen ardından 2012 senesinde, “Gözetleme Kulesi” adlı filmde “Seher” karakteri olarak rol aldı. Bu karakter Erdönmez’e Adana Altın Koza ve Nürnberg Film Festivalleri başta olmak üzere, yurtiçi ve yurtdışında tam altı festivalden “En İyi Kadın Oyuncu” Ödülünü getirdi. Başarıları bununla sınırlı kalmadı. “Bir Zamanlar Osmanlı Kıyam” ve “Sevdaluk” gibi uzun soluklu televizyon dizilerinde de rol aldı. Geçen sene Talip Karamahmutoğlu’nun yönetmenliğini yaptığı kara mizah türündeki ‘Mezarci’ adlı filmde Emre Altuğ ile başrolde oynadı.

Şimdi ise bir yandan Star TV’de yayınlanan “İstanbul Gelin” dizisinde ekrana, diğer yandan ayda iki kez Garaj İstanbul’da **“Haftasını Kaybeden Müzeden Bir Traktöre Mektuplar”** oyununda sahneye çıkıyor.

Nilay Erdönmez, ekranda ya da sahnede seyrettiğinizde, sakladığı sırrı öğrenme hevesi duyduğunuz “görünmez” oyuncularından biri. Görünmez olması, O’nu belli bir tipe, bir karaktere veya bir sınıfa yakıştırmanın imkânsızlığından geliyor. Erdönmez’i rol aldığı Karadeniz dizisindeki gibi köylü bir kadın olarak da, şehirli bir kadın olarak da, hatta sahnelediği oyundaki gibi, bir müze olarak da hayal edebiliyorsunuz. Kasıtlı cehaleti tercih ettiğine inandığım başarılı oyuncuyla motivasyonunu, hikâyesini, hayallerini konuştuk.

Öncelikle ilk merak ettiğimi sordum, O’nu bu yolculukta başarılı kılanın ne olduğunu, hedefine doğru olan yolculuğunda bavulundakileri öğrenmek istedim.

“Hepimizi buluşturan bir yer var ya, işte orada benim motivasyonum,” dedi. İnsanoğlunun gerçek hayatı kurgularken güzel olanı tercih etmek yerine, yani “Tanrısal” olan yerine, hikâyesini kötü bir kurgu üzerine oturtmayı tercih ettiğini, bu yüzden gerçeğe, en azından yakın olanı, oyun içinde bulabilmek, insana bir adım daha yaklaşabilmek, güzel olana varabilmek düşüncesinden beslendiğini söyledi.

“Çünkü,” dedi, “ben onunla buluşabilirsem, izleyen herkes bulabilir, çünkü özde olan bir şey,” diye devam etti. Sadece bir oyuncu olarak karakterle özdeşleşmek için değil,

insanı anlayabilmek için yargısız yaşamaya özen gösteriyor Nilay Erdönmez. Bu sohbetimizin seyrini, “Gözetleme Kulesi” filmindeki Seher karakterine çevirdi. Film, okumak üzere gittiği şehirde, yanında kaldığı akrabasının tecavüzüne uğrayıp hamile kalan ve bundan kaçmak için otobüs hostesliği yapan Seher ile başından insanlardan uzak yaşamayı seçen Nihat’ın yaşamlarının keşişmesini konu alıyor. Hayatın kendi çirkin kurgusu içinde sıklıkla karşılaştığımız ama görmezden gelmeyi tercih ettiğimiz, birçok kadının örtük hikâyesi Seher.

Bu kadar travmatik bir hikâyenin kahramanını nasıl bu kadar başarı ile canlandırdığını sordum.

“Çok yakından tanıdığım, bildiğim biri gibi Seher,” diye yanıtladı.

“Seher’i anlamamak için fazla ılık yaşamış olmak gerekir. Bu olaylar burnumuzun dibinde oluyor. Belki benim, belki sensin Seher... Sadece kadın olarak değil, bir insan olarak başkasının günahına maruz kaldığın bir yerde bunu gizlemek hissini içinde bulabilirsin, ya da bu günahı taşıyarak sessizliğe mahkûm olduğun... Aslında hayatta kalma güdüsünden bahsediyoruz, yani hepimizin bulduğu yer. İşte bu yüzden akılda kalıcı bir karakter,” diye devam etti.

“Sevdaluk” ta ise, iki farklı karakteri canlandıran Erdönmez, Emine ve Nihan karakterlerinin Seher’den

**Hocalarımız
bize, “Tiyatrocu
piç olur,
piç olacaksınız,”
derlerdi...**

çok daha şanslı olduklarını düşündüğünü söyledi. Coğrafyanın ve kültürel dinamiklerin, insanların hikâyeleri üzerinde büyük etkisi olduğunu ekledi. “Çamlıhemşin mutfağıyla, türküsüyle, âdetiyle, dansıyla, şiiriyle, diliyle kendini korumayı başarmış bir bölge. Doğaya, toprağa, güneşe, suya saygı duyan insanların beldesi... Mesela, büyükşehirde bunu yaşayamazken Çamlıhemşin’de kadının erkek kadar söz hakkı vardır,” devam etti. Seher İstanbul’da olsaydı hikâyesi nereye giderdi diye hem kendime hem Nilay’a sordum. Birçok senaryoyu konuştuk ama maalesef sonu hep kötü bitti. Birçok yazılı ve sözlü haktan uygulamada mahrum kaldığımız gördüğümüz diğer tüm kadınlar gibi... Yani, tüm basın yayın organlarını kullanarak senelerdir verdiğimiz kadın hakları savaşında bizler sadece bir arpa boyu yol almışken, Çamlıhemşin gibi küçük bir belde, hüküm yokken bile, kültürel değerleriyle, insana

sadece “insan” olduğu için değer ve buna bağlı olarak da eşit haklar vermiş.

“İnsandan kıymetli ne var?” dedi Erdönmez. “Değerlerimizi kaybediyoruz çoğu zaman. Farkındalıklarımızı yitiriyoruz. Kaçımız birbirimizin ruhuna dokunuyoruz, yaptıklarımızın arkasını araştırıyoruz? Iskalyoruz... Kaybolurken daha çok var olduğumuzu zannediyoruz. Kadın hakkı demek bile beni düşündürüyor. İnsan hakkı desek buluşacağız ortak paydada aslında,” diye sürdürdü sözlerini.

Bir kadın olarak sinema sektöründe olmanın zorluklarını sordum. Sabahlara kadar uzayan set saatleri, eksi derecelerde üst üste çekilen dış mekân sahneleri, sadece haftada bir gün kullanabildikleri izin günleri ile en dayanıklı erkek oyuncuların bile fiziksel olarak güçsüz düştüğü bir çalışma temposunda kadın olmak nasıldı.

“Fiziksel zorluk çekmiyorum. Kişisel alanımla ilgili tehdit halinde ise, havada yakalayıp geri sektiriyorum. Hocalarımız bize, ‘Tiyatrocu piç olur, piç olacaksınız’ derlerdi. Bugüne kadar da hep güvendiğim ve bana güvendiğini hissettiğim yapım şirketleriyle çalıştığım için büyük bir sorun hiç yaşamadım,” dedi.

Bu sezon rol aldığı “İstanbul Gelin” dizisindeki karakterini merak ettim. Konağın mutfağında çalışan, sessiz hikâyesiyle merak uyandıran Asiye, tam bir gizli kutu... Özcan Deniz ve Aslı Enver’in başrollerini paylaştığı dizi, oyuncularıyla kurduğu sıcak diyaloglar nedeniyle dizi sektörünün en sevilen yönetmenlerinin başında gelen başarılı yönetmen Zeynep Günay Tan’a emanet. Güzel ve kalabalık bir kadronun ferdi olmak bir yana ile tek başına sahne almak bir yana...

Bir ailenin havada asılı kalan mektuplarının, kaybolan eşyalarının, insanların ve fotoğraflarının hikâyesi, “**Haftasını Kaybeden Müzeden Bir Trak-**

töre Mektuplar". Oyunun konsept sahibi ve yönetmeni Yusuf Demirkol. Ferdi Çetin metinleri yazmış. Klasik anlamda bir metin kullanım üslupları yok.

"İlk gördüğümüzde ve bana metin bu dediklerinde, ellerinde sadece mektuplar vardı," dedi Erdönmez. "Müze hafıza alanı olması dolayısıyla, tüm yaşanmış, yaşanmamış, iletilenmiş mektupları, kayıpları, yasları, biriktiği yerde, müzenin içinde buluyoruz," diye ekledi.

Fakat müzenin de bir hikâyesi var; hafızasını kaybetmiş bir müze ile karşı karşıyayız.

"Müzeyi bir bina olmaktan öteye taşıyan şey 'bilgi'dir. Mesela, senin kahve içtiğin fincanı alıp altına bugünün tarihleriyle birlikte Ebru'nun şu tarihte Nilay Erdönmez'le birlikte şu kafede kahve içtiği fincan yazdığım zaman, bu artık müze-lik bir obje halini alıyor. Altından bu bilgiyi çıkardığımızda ise alelade bir fincandan bir farkı kalmıyor. İşte, 'Bir müze hafızasını kaybederse, geriye bu objelerden ne kalır,' sorusu üzerine kurulu bir oyun," diye özetledi ana fikri.

Bütünüyle son derece yaratıcı bir süreç olmuş oyuncu için. Yurtdışında örneklerini çok gördüğü ama Türkiye'de çok da sık karşılaşılmayan oyun tarzında yönetmenin kendisine bıraktığı alan sayesinde müze olarak tatmin edici bir netice aldığına inandığını söyledi. Mektupların sesi Turan Özdemir...

Nilay Erdönmez tarafından canlandırıldığı bilgisi, size müzenin dışı olduğu fikrini vermiş olabilir. Seyrettiğiniz zaman, iyi bir oyuncunun kadın kimliğinin dışına çıkmasının aslında çok mümkün olduğunu anlıyorsunuz. Seyirci algısını, karşısında bir form olmasına rağmen, oyuncunun cinsiyetinden saptırmanın son derece zor olduğunu ve bu konudaki başarısından dolayı O'nu tebrik ettiğimde "Hiçbir şey olmayan bir yerde, bir şey olabilmek çok kıymetli," dedi. Sırrını sordum. Çalışma sürecinde kadına dair unsurları veya kadınsal tepkileri bertaraf etmek için elinden geleni yaptığını söyledi. "Mesela" dedi "tüm oyun boyunca bir mayo ve etekle yerlerde yuvarlanıyorum. Bu sürede bacağım mı açık diye düşünmüyorum. Açıldığında kapatmak için uğraşırsan, bak bacağı açıldı derler. Bir anda dikkati oraya oyuncu olarak sen yönlendirirsin yahut yönlendirmezsin. O sırada benim bilincimde taşıdığım şey bacak bacaklıdır. Bu bilinç ile yaklaştığında kadın olmaktan ya da erkek olmaktan çıkıp müze olabiliyorsun."

"Keşke" dedi, "seyircinin seyirci, oyuncunun da oyuncu kimliği olduğu bilincini, bu alandaki konforu gerçek hayata taşıyabilseydik. O zaman Seher'ler olmazdı."

Kadının statüsünün güven ortamında fark yaratıp yaratmadığını sordum. Statünün yeterli olmadığını söyledi.

"Allah yaratırken bu orkide, çok pahalı bu da papatya parkta da bulursun diyor mu? Demiyor ki... Papatyanın ya da orkidenin böyle bir bilinci var mı? Bir kibir görebilir misin? Evet, orkide biraz nazlı bir çiçektir ama o da onun kimliğidir. Bunlar uydurulmuş, öğrenilmiş, birilerinin de işine geldiği için daha fazla altı çizilmiş yanlış bilgiler. Sahip

olduğum belli başlı kimliklerden biri kadın olmam. Bu beni ne merdivenin alt basamağına indirir, ne de bir üst basamağına çıkartır. Yapabileceğimiz bir şey varsa o da kadın veya erkek olma tanımını suiistimal edenleri eğitmek. Burada mesele, hükme maruz kalanın özlük hakkından vazgeçmemesi... Kadın veya erkek değil, insan olma hakkından, varoluş hakkından bahsediyorum," diye ekledi.

Toplumunu bu bilinçte nasıl eğiteceğiz dedim. "Liderler hitap ettikleri ve üzerinde bu kadar etkili oldukları halklarına 'Eşlerinize çiçek gibi davranacaksınız, çocuklarımızın her hafta bir kitap okumalarını sağlayacaksınız, saat 21'de televizyonunuzu kapatıp sohbet edeceksiniz, kız erkek çocuğu ayırmayacaksınız, ailece yürüyüşlere çıkacaksınız' deseler, nasıl büyük bir değişiklik olur biliyor musun? Çünkü varoluş çabası içerisinde değerlerimizi kaybediyoruz, gördüğümüzü taklit ediyoruz. Ama taklidi değiştirirsek harika olur," diyerek ekledi.

Son olarak hayatının dönüm noktalarını sordum. Biri, küçükken annesi ile gittiği, Belkis Dilligil'in oynadığı çocuk oyunu, diğeri ise bir hastalık neticesinde uzun süre sesini kaybetmesi olmuş. Oyun, bugün hayatını kazandığı mesleği seçmesine sebep olmuş. Sesini kaybetmesiyle konuşmama fırsatı yakaladığını, hayatındaki dengelerin değiştiğini söyledi. Sadece gerekli olduğunda konuşabilmenin, kendini dışarıdan görmenin, başkalarına daha içerden bakmanın değerini biraz da öğrendiğini söyledi.

Uzun zamandır takip ettiğim ve başarısını alkışladığım Nilay Erdönmez'i daha yakından tanımaktan çok büyük mutluluk duydum. Tercümesi zor karakterlerin oyuncusu Nilay Erdönmez'i "**Hafızasını Kaybeden Müzeden Bir Traktöre Mektuplar**" oyunu ile Garaj İstanbul'da seyredebilirsiniz.

“SANAT ve BİZ”

Türkiye’de bir ilk...

Zihinsel engellileri, hayatın her alanında yer alabilmeleri, bireyselleşebilmeleri ve özgür olabilmeleri için destekliyoruz...

Sanat ve Biz; dehalarıyla çağları aşan, “fark yaratan” sanatçıların nesiller boyu hayranlık yaratan tablolarıyla, +1 kromozom farkı bulunan İZEV gençlerini bir araya getirdi. Ülkemizde, engelli farkındalığını hedefleyen pek çok sosyal çalışma yapıyor, ancak iletilmek istenen mesaj her zaman her kitleye ulaşamayabiliyor. Kamuoyunda bu farkındalığı yaratmak için bu kez çok farklı, sanata yönelik bir projeye imza atıldı.

Social Brand’in İZEV için tasarladığı “HAYAT ve BİZ” projesi, 3 seriden oluşacak: “Sanat ve Biz”, “Hayvanlar ve Biz” ve “Tarih ve Biz”. Serinin ilki “Sanat ve Biz” projesi; dünya çapında en tanınmış tablolar listesinde bulunan 12 eserin, “farklı gençler” olarak tanımladığımız down sendromlu gençlerin portre fotoğraflarıyla birleştirilerek, “Biz de varız!” sloganının işlendiği bir yorum çalışmasıdır. Bu projede oluşturulan görsellerin kamuya açık yerlerde sergilenmesi, ayrıca özgün tasarımla yapılmış bir defterde

ürün haline getirilerek toplumun daha geniş kesimlerine ulaştırılması hedeflenmektedir. Nihai amaç ise, hayatın her alanında aslında var olan, ancak var olduklarının farkındalığına erişemediğimiz bu çok özel gençlerimizin bireyselleşmesi, özgürleşmesi ve sosyalleşmeleridir.

“Sanat ve Biz” sergisi; ocak ayından itibaren Bursa Zafer Plaza, Ankara Esenboğa Havaalanı, İstanbul Özdilek Park Alışveriş Merkezi ve İstanbul Nişantaşı City’s Alışveriş Merkezi,

İzmir Adnan Menderes Havaalanı, İzmir Ekonomi Üniversitesi, İstinye Park Alışveriş Merkezi’nde yer aldı. Önümüzdeki günlerde Akasya Alışveriş Merkezi ve pek çok üniversitede de sergilenecek.

“Sanat ve Biz” projesinde yer alan ressamlar, eserleri ve görev alan İZEV gençleri:

Caravaggio: “Boy with a Basket of Fruit” - Ali Pekin
 Rubens: “Four Philosophers” - Tan Aytis, Ali Pekin
 Albrecht Dürer: “Self Portrait” - Tan Aytis
 Rembrandt: “Self Portrait” - Tan Aytis
 Raffaello Sanzio: “Self Portrait” - Burak Aydoğan
 Van Eyck: “Arnolfini’nin Evlenmesi” - Miraç Akbaş, Nil Dalva
 Johannes Vermeer: “İnci Küpeli Kız” - Nil Dalva
 S. Boticelli: “Idealized Portrait of Lady” - Nil Dalva
 Frans Hals: “Laughing Cavalier” - Gökhan Çalışkan
 Leonardo da Vinci: “Mona Lisa” - Bengü Yüce
 Leonardo da Vinci: “The Lady with an Ermine” - Selva Çavuşoğlu
 Leonardo da Vinci: “Ginerva de Benci” - Nil Dalva

JOHANNES VERMEER

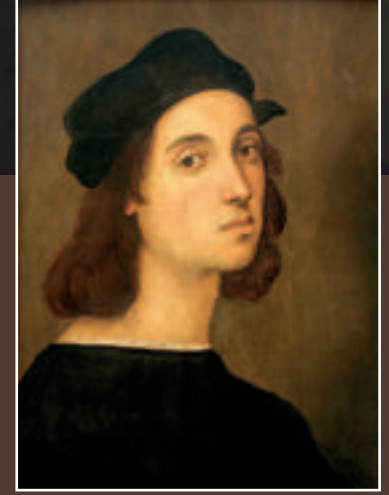
(1632-1675) Hollanda Altın Çağı'nın en önemli ressamlarından biri olarak kabul edilmektedir. "İnci Küpeli Kız" tablosu, başyapıtlarından biridir. 1665 yılında, yağlı boya olarak yapılan tablo, "Kuzeyin Mona Lisa"sı olarak da anılır.

Nil Dalva: 31 yaşında. +1 kromozomla özel bir ge n . İstanbul'da yaşayan Nil sevgi dolu, neşeli bir kişiliğe sahip, güler y zly. Kıyafetleriyle kendi tarzını yaratmasının yanında, moda da düşkün. Latın danslarında gösterdiği performans beğeni topluyor.

RAFAELLO SANZIO

(1483-1520) İtalyan ressam ve mimar.  ağdaşları Michelangelo ve Leonardo da Vinci ile Avrupa'da klasik ressamlığın temellerini atan 3 kişiden biridir. "Kendi portresi"ni 1506 yılında, 23 yaşında iken yapmıştır.

Burak Aydoğan: 24 yaşında, İstanbul'da +1 farkla yaşıyor. Türk Halk Müziği'ne karşı büyük ilgisi var. İletişimde hazır cevap ve çok esprili; güldüğünde ise gözlerinin içi ile gülüyor. Eğlenceli tavırları ve yaptığı dans figürleriyle girdiği her ortamda dikkatleri üzerine çekiyor.

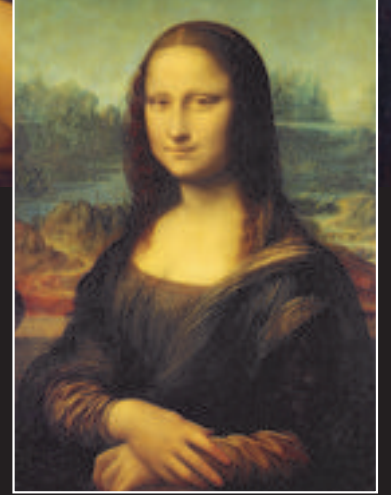
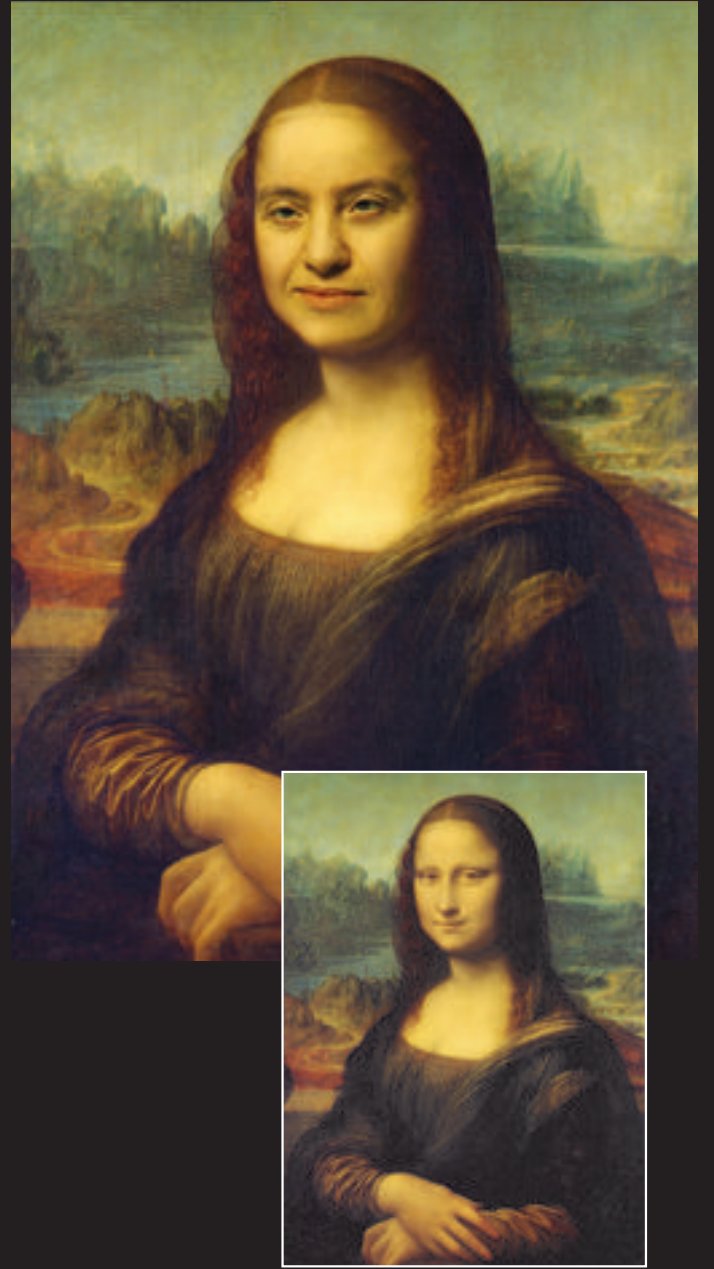

LEONARDO DA VINCI

Rönesans sanatını doruğuna ulaştıran bir deha olan Leonardo de Vinci, dönemin ressam, filozof, astronom, mimar, mühendis, matematikçi, heykeltıraş, jeolog ve yazarıdır. "The Lady with an Ermine", sanatçının 1489-1490 yıllarında, henüz 30 yaşındayken yaptığı ve "Mona Lisa"nın tek rakibi olarak adlandırılan eseridir.

Selva Çavuşoğlu: Hepimiz kadar hayatın içinde. İstanbul'da yaşıyor. Olgun, uyumlu tavırları ve sorumluluk bilinciyle girdiği her ortamda örnek davranışlar sergileyen Selva, 36 yaşında. Tatlı yapımında iddialı; ayrıca, "farklı" gençlerden oluşan "Fark Band" adlı müzik grubunun davulcusu.

LEONARDO DA VINCI

En bilinen eseri "Mona Lisa", tarihin en çok bilinen resimlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Sanatçının, eserini yapımına başladığı 1507 yılından sonra yanından hiç ayırmadığı söylenmektedir. Bugün Louvre Müzesi'nde sergilenmektedir.

Bengü Yüce: Desinatör ve ressam olan Bengü, +1 farkla hayatın içinde. Çalışma arası verdiği molalarda kahve içerek sohbet etmeyi seviyor. 54 yaşındaki Bengü, ağırbaşlı ve hanımefendi kişiliğiyle her ortamda sevilip sayılıyor.

*Kaliteli,
Zamanında,
Doğru Baskı...*

• PSO
Fogra tarafından belirlenen ISO
12647-2 standardı, sürdürülebilir
ve tekrarlanabilir baskı sağlar.

gezegen10
basım

100. YIL Mah. Matbaacılar Sit. 2. Cad. No:202/A Bağcılar/İstanbul

Tel: 0212 325 71 25 Fax: 0212 325 61 99

www.gezegebenasim.com.tr

ROSY MAÇORO

“Dört Element, Evren... Ve Biz”

Dört element, diyor Rosy Maçoro... Hava, Su, Ateş ve Toprak... Evrende her şey bu dört elementin farklı şekilleriyle meydana geliyor. İşte bu dört temel enerjiyi simgeleyen çalışmalarıyla sanatçı, çevremizde, duygularımızda, yaşanan olaylarda gördüklerimizi, hayatın içinden çekip çıkartmak ve nesnelere biçimlendirerek yeniden yaratmak istemiş. Figüratif olmanın ötesinde, tematik vurguları benimseyen tavrıyla yaşamı sıfır noktasında yeniden yazma, geleceğe uzanma dürtüleriyle varoluşu sorgulayan ifadeci bir figür eylemine dönüştürüyor maddeyi... Heykeller hem özgürlüğün sınırlarında geziniyorlar hem de yaşamışlığa bağlı anlam-ları mknatis gibi kendilerine çekiyorlar.

“Dört Element, Evren... Ve Biz” sergisinde sanatçı yaşamımızın tüm evrelerinde önemli bir yeri olan bu enerjileri kütlede biçimlendirir aradaki bağlantıyı hatırlatmak istemiş.

Figüre dayalı bir seçim içinde ilerlemesine rağmen, Rosy Maçoro’da esas olan, kompozisyonun dayanılmaz ağırlığı. Bu heykeller kendi sürecini yine kendi içinde bulunduğu doğasına göre yaşıyor, biçimliyor.

Şöyle anlatıyor bu sergisini Rosy Maçoro:

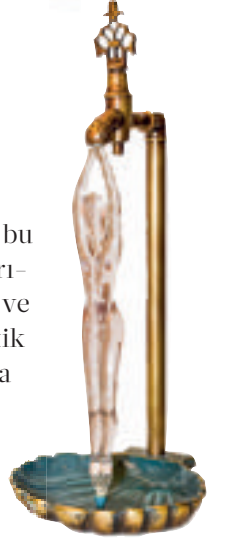
“Bir sanatçı gözüyle baktığımız zaman, herkesin gördüğü sıradan olan şeyler, sizde farklı bir algı yaratabiliyor. Son yıllarda bilinçlendirilmeye çalışılan çevre duyarlılığının bana yansımaları, etrafıma meraklı gözlerle bakmama sebep oldu. Beni heyecanlandıran fikir, içinde yaşadığımız bu evrende var olan dört elementin insanlar üzerindeki etkilerini gözlem-leyerek bir yanılsama yoluyla ifade etmek çabası, diyebilirim.

Hava, su, toprak ve ateşi kontrol eden ve tamamlayan beşinci element ise, ruh... Bütün bunların enerji devinimine olanak veren asıl kaynak.

Aslında benim yaptığım, duygularımın akışını, hatta yaşamdan alın-tıladığım belki bilinçli, belki gayri ihtiyari görüntülerin enerjisinin yaşamla barışık ifadelerini kütlede biçimlendirmek.

Çalışmalarında malze-me olarak kimi zaman çamur, kimi zaman balmumu kullanarak heykellerimi şekillendiriyorum. Daha sonrasında mum dökme tekniği ile bronz ya da akrilik döküm yapıyorum. Doğal malzemeleri de kullanarak karışık teknik çalışmalarını da seviyorum.”

Rosy Maçoro'nun ART 212 Galeri 'deki sergisinin ardından, heykellerini konuştuk...

ROSY MAÇORO

1959 yılında İstanbul’da doğan Rosy Maçoro, Saint-Michel Lisesi’nde okuduktan sonra 1980-83 yılları arasında Amerika’da Turizm eğitimi aldı. Bu dönemde plastik sanatlara olan ilgisini geliştirmeye yönelik sanatçı, çeşitli atölye çalışmalarına katıldı. Türkiye’ye döndükten sonra 1989 yılında Heykeltıraş İrfan Korkmazlar ile tanıştı. İrfan hoca ile çalıştığı 10 yıllık bir süreyi okul sayan Rosy Maçoro, 2000 yılında kendi atölyesini kurdu. 1999 yılında çocuklarla heykel çalışmalarına başladı.

Maçoro, UPSD (Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği), ve GESAM (Türkiye Güzel Sanat Eseri Sahipleri Meslek Birliği) üyesi, aynı zamanda Arnavutköy’deki atölyesinde ders veren sanatçı çalışmalarına aynı yerde devam etmekte.

TITANIC HOTELS'DE HEM DÜĞÜN HEM BALAYI.

#MyTitanicStory

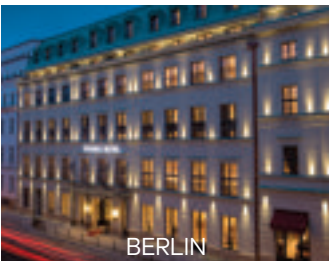
BELEK

LARA

BODRUM

BERLIN

Düğününü Titanic Business Bayrampaşa, Titanic Port Bakırköy veya Titanic Business Kartal'da gerçekleştiren çiftlere, Antalya, Bodrum veya Berlin'de muhteşem bir balayı hediye.

TITANIC

HOTELS

ANTALYA | ISTANBUL | BODRUM | BERLIN

titanic.com.tr

Güzel olan her şey insanın hafızasından kaybolabilir, fakat sanatta asla...
Leonardo da Vinci

FESTİVAL SONAR İSTANBUL

Türkiye’de ilk kez düzenlenecek olan Sonar İstanbul; iki gün boyunca, 5.000 kişilik kapasitesiyle Zorlu PSM’nin 4 farklı sahnesinde eş zamanlı gerçekleşecek. Elektronik müziğin dünütü, bugünü ve yarını mercek altına alacak festival, yaratıcılık ve teknoloji başlıkları altında müzik dünyasının nabzını tutarak ilham veren konferanslara ve deneyim odaklı atölyelere de ev sahipliği yapacak. Sonar İstanbul, “The Immediate Future” teması ile tamamen İstanbul’a özel kurgusuyla katılımcılarına bir festival-den daha fazlasını yaşatacak.

24 - 25 Mart / Zorlu PSM

İVAN İVANOVIÇ VAR MIYDI, YOK MUYDU?

Tiyatroadam’ın merakla beklenen yeni oyunu, Nazım Hikmet’in çarpıcı eseri “İvan İvanoviç Var mıydı, Yok muydu?” sahnede... Olay Rusya’nın bir taşra kasabasında geçer. Petrof insanlara inanan, kasabanın en sorumlu ve mevki sahibi amiridir.

TİYATRO

Dürüst, yardım sever, iyi bir insandır. Peki ya otorite? Otorite sahibi midir? Erdemleri ve otoritesi arasında sıkışmış bir insanın, her çağda karşılaşılan, çok tanıdık, değişiminin ve dönüşümünün yarı tatlı öyküsü.

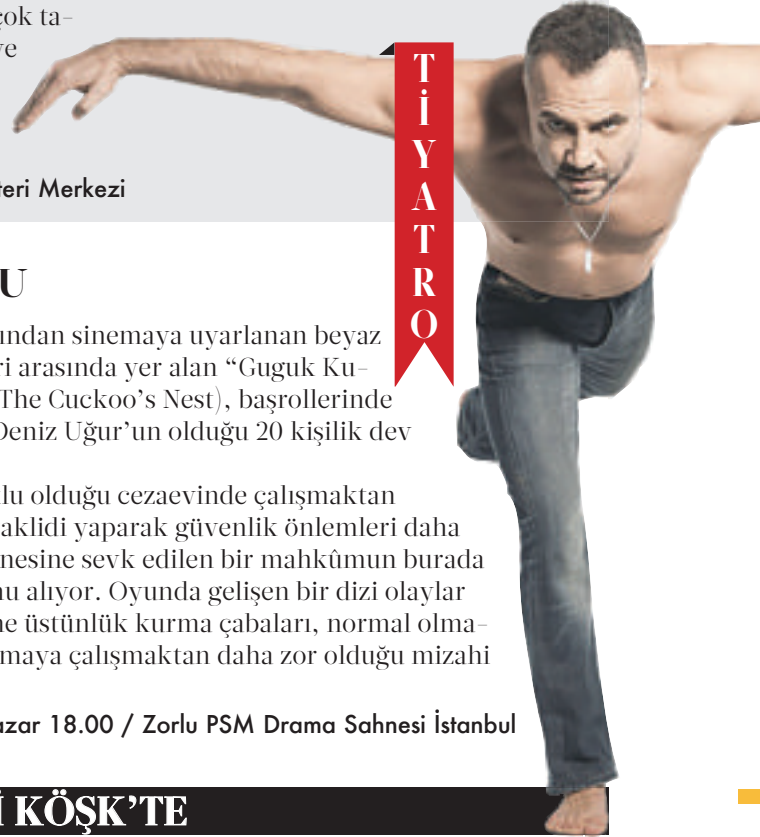
21 Mart Salı 20.30
Trump Kültür ve Gösteri Merkezi

GUGUK KUŞU

Ken Kesey’in romanından sinemaya uyarlanan beyaz perdenin kült filmleri arasında yer alan “Guguk Kuşu” (One Flew Over The Cuckoo’s Nest), başrollerinde Oktay Kaynarca ve Deniz Uğur’un olduğu 20 kişilik dev kadrosuyla sahnede.

“Guguk Kuşu” tutuklu olduğu cezaevinde çalışmaktan kurtulmak için deli taklidi yaparak güvenlik önlemleri daha az olan bir akıl hastanesine sevk edilen bir mahkûmun burada geçirdiği zamanı konu alıyor. Oyunda gelişen bir dizi olaylar üzerinden birbirlerine üstünlük kurma çabaları, normal olma-ya çalışmanın deli olmaya çalışmaktan daha zor olduğu mizahi bir dille anlatılıyor.

9 Nisan Pazar 18.00 / Zorlu PSM Drama Sahnesi İstanbul

TİYATRO

SERGI

ÜÇ YENİ SERGİ PERİLİ KÖŞK’TE

Uvertür. Chris Doyle

Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu’ndan Yeni Eserler Video çalışmalarının önemli bir yer tuttuğu sergide, Chris Doyle’a ait beş animasyonluk bir dizinin ikinci işi olan video çalışmasında bitkilerin ömrü, örüntü, süs, tasarım ve yapıya odaklanarak yaratıcı ve yok edici dürtüler arasındaki gerilimi ele alıyor.

Ola Kolehmainen. Sinan Projesi

Borusan Contemporary tarafından kendisine verilen özel siparişe, Mimar Sinan’ın yapıtları üzerine çalışmaya başlayan sanatçı, 2012-2014 yılları arasında usta mimarın yapıtlarını, onu etkileyen Bizans mimarisini geleneğiyle birlikte ele alan, bir dizi büyük boyutlu renkli fotoğraf üretti.

Günlerin Tortusu. Tomris Uyar

Çağdaş sanat ile zaman arasındaki ilginç ilişkiyi sorgulayan “Günlerin Tortusu” sergisinin, kavramsal çerçevesini eşsiz yazar Tomris Uyar’ın kurgu dünyası oluşturuyor. Borusan Çağdaş Sanat Koleksiyonu’na katılan yeni çalışmaların da gösterileceği sergiye, Tomris Uyar’ın kitaplarından yola çıkarak etkinlikler düzenlenecek.

4 Mart açılış, sadece hafta sonları 10.00-19.00 / Borusan Contemporary İstanbul

M
Ü
Z
İ
K

JOSÉ CARRERAS Final World Tour

Final World Tour kapsamındaki jubilesini yapacağı son Türkiye konserinde, tüm zamanların en büyük tenorlarından José Carreras'a, Soprano Simge Büyükedes ve Orkestra Şefi David Giménez eşlik edecek.

25 Mart Cumartesi 21.00
Ülker Sports Arena İstanbul

ST. PETERSBURG BALESİ KUĞU GÖLÜ

Dünyaca ünlü bale topluluğu Saint Petersburg Ballet Theatre, Irina Koleniskova'nın baş balerin olarak yer aldığı Kuğu Gölü Balesi ile sanatseverlerle buluşuyor.

9 - 10 - 11 Mart 21.00
Tim Show Center İstanbul

B
A
L
E

**ROCK OFF
YERLİ
MFÖ VE
ŞEBNEM FERAH**
1 Nisan Cumartesi 16.00
Volkswagen Arena İstanbul

**SERTAB'IN
ODA MÜZİĞİ**
18 Mart Cumartesi 21.00
Tim Show Center İstanbul

**AYHAN
SİCİMOĞLU
& LATIN
ALL-STARS**
24 Mart Cumartesi 22.30
Babylon İstanbul

YALIN
28 Mart Salı 21.00
Zorlu PSM İstanbul

**ATHENA
AKUSTİK**
31 Mart Cuma 21.00
Zorlu PSM
Ana Tiyatro İstanbul

D
A
N
S

CURRO DE CANDELA AFROGITANO

Mutluluk, sevinç, tutku, yalnızlık, umutsuzluk ve acı gibi evrensel duyguları dansında birleştiren Curro de Candela, Afro-Küba ve Afro-Amerikan esintileri taşıyan kendine özgü dans stilini sahnesine taşıyor. Dans tutkunlarına muhteşem bir flamenko gösterisi sunacak olan Curro de Candela, kendi yarattığı Afrogitano tarzıyla izleyicileri büyülemeye hazırlanıyor.

24 - 25 - 26 Mart / Tim Show Center İstanbul

PINK MARTINI

Pink Martini yeni albümleri 'Je Dis Oui'nin Avrupa Turnesi kapsamında İstanbul'da. Grup albümde, Türk sevenlerine de büyük bir sürpriz yaparak 'Aşkım Bahardı' şarkısına yer verdi. Samurayların aşk şarkılarından 1930'ların Küba müziğine, Fransız şansonlarından Brezilya sokak şarkılarına kadar dinlemesi en keyifli şarkıları seslendiren topluluk zengin repertuarları ve sürprizleri ile hayranlarıyla buluşacak.

M
Ü
Z
İ
K

15 Nisan Cumartesi 21.00 /
Volkswagen Arena İstanbul

Yeni bir dil öğrenirken..

Master programının bir parçası olarak dünyayı ge-
ziyoruz şu aralar. Çok eğlenceli, çok güzel ama bir
o kadar da zor. Herkese göre başka zorlukları var tabii.
Bazısına zor gelen, bavul aç bavul kapa. Benim için zorluk,
kendim dışında başka insanlara bağlı olup hep beraber ha-
reket etmek. Sınıfımızdan 20 kişi ile yolculuk edip hepsini
mum gibi havaalanına dizince, 'Yeaa-
aaaa niye bu kadar erken geldik' diye
çeşitli dillerden itirazlar geliyor tabii.
Her dili laf yetiştirecek kadar konuşa-
masam da çoğunda, tatlı küfür ile ağır
küfürü ayırt edebilirim. Şimdiye ka-
dar gittiğim ülkeler arasında bizden ve
bence çoğu kültürden en farklı olanı
Japonya oldu. Çok sevdim sevmesine
ülkeyi de, burada yanlış yapmak çok kolay. Metro'da ko-
nuşunca, hele de yüksek sesle konuşunca kişisel alana ses
ile tecavüz etmiş oluyorsunuz. Metro giderken yere iğne
düşse sesini duyarsınız. Ve en garibi de insanların kula-
ğında kulaklık yok, yani müzik dinlemiyorlar. Eski usul
sessizliğin içinde gidiyorlar.
Bahşiş sistemi yok. Hatta eğer bahşiş bırakırsanız küfür

etmiş oluyorsunuz. Japonca meali: 'Ben fiyatlandırmamı
doğru yaptım, senden daha fazla para almaya muhtaç de-
ğilim.'

Minik restoranlar, eğer Japonca bilmiyorsanız ve içerisi
kalabalıksa, 'Kapalıyız kardeş' diyerek sizi kabul etme-
yebiliyorlar. Çok kaba diye düşündüğüm bu davranışın
arkasında çok ince bir düşünce yatıyor. Servisin kalitesi
paradan daha önemli. O yüzden size, kendisi İngilizce ko-
nuşamadığından en iyi servisi veremeyeceğini biliyor ve
hizmet vermeyi reddediyor.

Başka bir konu: Japonların tuvaletlerini görene kadar
Türk tuvaletlerinin muhteşem olduğunu düşünüyordum.
Ama Japonlarınki çok farklı; adeta uzay mekiği paneli.
Müzik tuşu, seviyesi ayarlanabilir deodorant tuşu, oto-
matik taharet musluğu (kadın ve erkek için ayrı tuşlar
var), sifon tuşu. Bitti mi, bitmedi. En önemli özelliği de
klozetin ısıtmalı olması!

Ve son olarak da, Japonya'dan söz etmişken, küfürle-
rinden bahsederek bitireyim. Adamların küfür seviyesi
'aptal'da bitiyor. Bir üst seviye olan cinsel organlara, onun
da bir üst seviyesi olan yedi sülaleye giydirme kısmına hiç
geçmemişler. Darısı gençlerin başına...

HAZIRLANIŞI

Karabuğday unu, un ve yeşil çay tozunu büyükçe bir
kaptaki karıştırın. Unun ortasına bir delik açıp suyun 1/4'ünü
ekleyin ve parmak uçlarıyla unu karıştırın. Un suyu yediğin-
de biraz daha su ekleyip karıştırmaya devam edin. Buna,
yumuşak ama ele yapışmayan bir hamur elde edene
kadar devam edin. Hamuru düz bir yüzeyde yaklaşık 5
dakika kadar yoğurun, 2 parçaya bölün ve top haline
getirin. Hamuru açacağınız alana, yapışmaması için mısır
unu serpin ve açmaya başlayın. İnce uzun bir hamur yapip
kattıyacağız ve sonra çok keskin bir bıçakla keseceğiz.
Kattılamadan önce hamurun kalınlığının yaklaşık 1,5 mm
olması gerekiyor. Katladıktan sonra 2 mm kalınlığında şeritler
kesiyoruz. Su kaynatıp içine soya sosu, mirin sos, susam yağı
ve zencefil rendeleyip aromalandırıyoruz. Hazırladığımız
aromatik suyu tadın, gerekirse tuz ekleyin. Hazırlanan nood-
le'ları 2 ya da 3 partide, 1 dakika kadar tuzlu kaynar suda
pişirin ve hemen buzlu suya alıp soğutun ve suyunu süzün.
Yapışmaması için elinizle karıştırın. Salatalığın içini çıkartın,

YEŞİL ÇAYLI SOBA NOODLE

MALZEMELER

- 300 gr karabuğday unu
- 100 gr un
- 20 gr yeşil çay tozu
- 400 gr su
- Semolina (ince mısır unu)
- 60 ml soya sosu
- 60 ml mirin tatlı yemek
sosu

- 1 yemek kaşığı susam
yağı
- 10 gr zencefil
- 4 taze soğan
- 100 gr tobiko
- 1 salatalık
- 40 gr zencefil turşusu

Tips and Tricks

- Sosların çoğu marketlerde bulunuyor ama isterseniz kendi sosunu-
zu da hazırlayabilirsiniz. (Biraz soya sosu, biraz yer fıstığı ezmesi
vs.)
- Malzemeler de aynı şekilde sizin hayal gücünüze kalmış. Güzel
taze baharatlarla harika bir çorba bazı hazırlanabilir.
- İster noodle'ı makarna gibi, ister de sosu biraz su ile açarak
çorba gibi yiyebilirsiniz.
- Unun ortasına delik açıp suyu hafif hafif ekleyerek karıştırmamızın
nedeni topaklanma olmaması için.
- Hamurun her kısmının aynı olması için yoğuruyoruz.
- Resim, yiyerek çok beğendiğim ve tarif için esinlendiğim soba
noodle'in resmidir. Afiyet olsun.

kalan kısmını ince şeritler halinde kesin. Servis etmeden önce
noodle'ları yeniden kaynar suya batırıp çıkarın. Suyunu
süzün. Hazırladığınız sosla iyice karıştırın ve kasesinin dibine
yerleştirin. Üzerine ince ince kestiğiniz taze soğanları, salata-
lıkları, tobiko ve zencefil turşusunu ekleyerek servis edin.

Sheraton Cesme'de unutamayacağınız bir yaz tatili

Sheraton Cesme

%50

erken rezervasyon*

indirimi ile sizleri bekliyor!

Rezervasyon için son gün **28 Şubat**

%50 İNDİRİMLİ

ERKEN REZERVASYON fiyatlarımız

		Sezon Fiyatlarımız	İndirimli Fiyatlarımız
01 Nisan	- 30 Nisan	400 TL	200 TL
01 Mayıs	- 26 Mayıs	465 TL	233 TL
27 Mayıs	- 22 Haziran	570 TL	285 TL
17 Eylül	- 30 Eylül	485 TL	243 TL
01 Ekim	- 31 Ekim	400 TL	200 TL

%35 İNDİRİMLİ

ERKEN REZERVASYON fiyatlarımız

05 Eylül	- 16 Eylül	570 TL	371 TL
----------	------------	--------	--------

%25 İNDİRİMLİ

ERKEN REZERVASYON fiyatlarımız

29 Haziran	- 29 Ağustos	680 TL	510 TL
------------	--------------	--------	--------

*Erken rezervasyon kampanyası yukarıda belirtilen tarihlerde deluxe deniz manzaralı odalarda ve doğa manzaralı aile odalarında minimum 5 gecelik konaklamalar için geçerli olup kontenjan sınırlıdır. Fiyatlara açık büfe sabah kahvaltısı, açık büfe akşam yemeği ve KDV dahildir. 0-6 yaş arası 1. çocuk ücretsiz olarak, 7-12 yaş arası tüm çocuklar ise %50 indirimli olarak konaklar. Rezervasyon iptalinde ücret iadesi gerçekleşmez fakat müsaitlik doğrultusunda ve en geç giriş günün 7 gün öncesinden bildirilmek suretiyle o günün fiyat ve erken rezervasyon indirimi koşulundan tarih değişikliği gerçekleştirilebilir.

Sheraton®

CESME HOTEL RESORT & SPA

0232 750 00 00

sheratoncesme.com

sales@sheratoncesme.com

Bonus'a özel 5 taksit

Takımı, kampanyaları takip için: bonus.com.tr | facebook.com/bonuscard | twitter.com/bonuscard

KARAKALEM VE
GÜZEL SANATLARA
HAZIRLIK KURSU

ÇERÇEVE
HİZMETLERİ

RESTORASYON VE
EKSPERTİZ
HİZMETLERİ

ÇOCUK RESİM VE
YETENEK GELİŞTİRME EĞİTİMİ

AYSUN ERCAN MERT
yönetmenliğinde

Her Çarşamba
16:00 ile 18:00 saatleri arasında

KOLEKSİYON
ESER
SERGİLERİ

KÜLTÜR
GEZİLERİ

KÜLTÜR
SOHBETLERİ

ÇOCUKLAR İÇİN SATRANÇ
ve ZEKA OYUNLARI EĞİTİMİ

ALİ RIZA DÜRÜ
antrenörlüğünde

Her Salı ve Perşembe
16:30 ile 18:00 saatleri arasında

KARİKATÜR ATÖLYESİ

OĞUZ GÜREL
eğitmenliğinde

Her Cuma
16:30 ile 18:00 saatleri arasında

İstiva

sanat

YAĞLIBOYA RESİM

ZİYAD SULTANOV
eğitmenliğinde

Her Pazartesi
11:00 ile 14:00 saatleri arasında

MİNYATÜR

RAİF AYDIN
eğitmenliğinde

Her Perşembe
11:00 ile 14:00 saatleri arasında

SULUBOYA RESİM

HİCRAN ALIOĞLU
eğitmenliğinde

Her Salı
11:00 ile 14:00 saatleri arasında

TEZHİB

AYSUN ERCAN MERT
eğitmenliğinde

Her Çarşamba
11:00 ile 14:00 saatleri arasında

HAT SANATI

LEVENT KARADUMAN
eğitmenliğinde

Her Cumartesi
11:00 ile 14:00 saatleri arasında

BÖYLE KAMPANYA BİR DAHA GELMEZ

SINIRLI SAYIDA DAİRE İÇİN

%5 PEŞİN

240 AY VADE

60 AY 0 FAİZ

yenitepe
KADIKÖY

444 4 616
yenitepe.com.tr

nuhoğlu